

41
'72

FLACĂRA

ANUL XXI
NR. 905
OCTOMBRIE 1972

În

șapte zile

...Și iată că s-au format generații de oameni născuți într-o lume din ce în ce mai dreaptă, mai umană, mai exigentă față de tot ceea ce implică ridicarea condiției umane pe culmile sale adevărate. Sînt generațiile care populează astăzi școlile de toate gradele, amfiteatrele facultăților, este înainte de toate generația acelu mare contingent de tineri care a luat pe cont propriu realizarea unor grele însărcinări în producția atât a bunurilor materiale cît și a celor spirituale.

Toți cei care am trăit o parte a existenței noastre și «dincolo», în lumea aceea guvernată de asuprire și minciună, de exploatare și terfelire a condiției de om, spunem, și nu greșim, că generațiile acestea de azi sînt cele mai privilegiate din istoria neamului nostru. Și ca părinți sau frați mai mari, în calitatea noastră de comuniști, o spunem cu mîndrie. Cu mîndrie pentru că grija față de om, față de satisfacerea nevoilor sale se află la baza întregului nostru efort, este însăși rațiunea de a fi a întregii politici desfășurate de partid. Faptele de zi cu zi dovedesc că partidul nostru face totul pentru a asigura condiții de viață cît mai bune tuturor oamenilor muncii, se preocupă pentru a se realiza practic creșterea nivelului de trai mai rapid decît a fost prevăzut în cincinal. După cum este cunoscut, începînd din luna septembrie s-a și trecut la majorarea salariilor mici; Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. a stabilit zilele trecute luarea unor noi măsuri pentru sprijinirea familiilor cu mulți copii și majorarea actualelor alocații de stat pentru copiii salariaților și ai asimilaților acestora, pentru copiii membrilor cooperativelor agricole de producție. Așa cum prevăd documentele partidului nostru, se va continua în anii 1973 și 1974 generalizarea majorării salariilor și aplicarea altor măsuri sociale — construcția de locuințe, asistența sanitară etc. — menite să ridice nivelul de trai al oamenilor. «Organele noastre de partid, consiliile populare — spunea de curînd tovarășul Nicolae Ceaușescu — trebuie să acorde mai multă atenție problemelor de zi cu zi ale oamenilor muncii, în așa fel încît, pe măsura rezultatelor pe care le obținem în dezvoltarea societății, să crească bunăstarea și fericirea fiecărei familii în parte. Pînă la urmă, numai în măsura în care vom vedea această problemă nu în general — nu în cifre medii pe țară — ci concret, în viața fiecărui om, a fiecărei familii, ne vom îndeplini rolul în ridicarea bunăstării întregului popor».

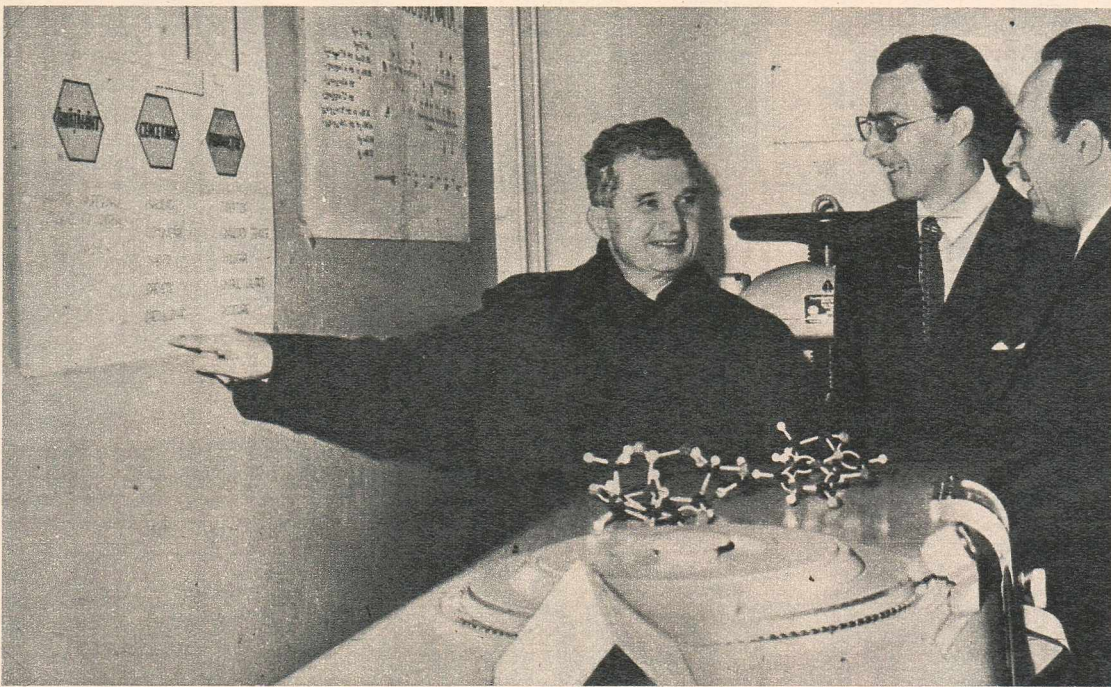
Am pune sub semnul acelei griji față de om și asigurarea condițiilor pentru realizarea plenară a personalității, talentului și îndemnării fiecăruia în parte și preocuparea constantă a partidului de perfecționare a învățămîntului de toate gradele, de îmbogățire a conținutului său. Societatea modernă contemporană reclamă cu necesitate o integrare organică, firească a învățămîntului cu cercetarea și producția. Este o problemă care preocupă în cel mai înalt grad tineretul și care răspunde în același timp înclinațiilor sale pentru a se încadra în producție, interesului său pentru știință și tehnică, receptivității sale deosebite pentru ceea ce este nou. În cuvîntarea ținută la Cluj cu prilejul deschiderii noului an universitar, secretarul general al partidului a făcut în această privință precizări deosebită însemnătate: «Realizarea acestei integrări — spune tovarășul Nicolae Ceaușescu — presupune schimbarea generală a concepției în învățămînt, realizarea prezenței nemijlocite a specialiștilor din producție în învățămînt și totodată a cadrelor din învățămînt în producție. Laboratorul de cercetare din învățămînt trebuie să fie și laboratorul de cercetare al fabricii. Acolo să se elaboreze tehnologia ce urmează a fi introdusă în fabrică. Nu trebuie să avem un laborator al fabricii, un laborator al institutului de cercetare și unul al facultății sau al catedrei. O asemenea mentalitate trebuie lichidată cu desăvîrșire. În fond, este necesar să ajungem la o unificare a învățămîntului cu cercetarea și producția».

Este ideea fundamentală a cărei înfăptuire va trebui să determine acea cotitură așteptată și necesară și în acest important domeniu de activitate.

Marti, 3 octombrie 1972

Petru ISPAS

O VIBRANTĂ MANIFESTAȚIE

RE A PATRIOTISMULUI SOCIALIST

La începutul acestei săptămîni, locuitorii municipiului Cluj au avut din nou marea bucurie de a-l avea în mijlocul lor pe secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a întreprins o vizită de lucru în această parte a țării, participînd cu acest prilej și la deschiderea noului an de învățămînt universitar.

A doua zi, continuîndu-și vizita în mai multe unități industriale din municipiul Satu Mare, conducătorul partidului și statului nostru a participat, totodată, la marea adunare populară consacrată sărbătoririi unui mileniu de existență atestată documentar a municipiului Satu Mare.

În încheierea vizitei de lucru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu alți conducă-

tori de partid și de stat, a fost oaspetele municipiului Baia Mare.

Convorbirile purtate de către secretarul general al partidului cu oamenii muncii din localitățile vizitate, cu studenții și cadrele didactice, au imprimat vizitei un pronunțat caracter de lucru, tovarășul Nicolae Ceaușescu făcînd prețioase recomandări și interesîndu-se îndeaproape de condițiile de muncă și de viață ale locuitorilor. Pretutindeni oamenii muncii, români, maghiari, germani și de alte naționalități, într-o impresionantă unitate, și-au exprimat atașamentul lor fierbinte față de politica internă și externă a partidului nostru, hotărîrea lor unanimă de a face totul pentru ca România să urce cu pași mai rezezi treptele spre viitorul strălucit al împlinirilor socialiste.

În mijlocul studenților și cadrelor didactice ale universității clujene.

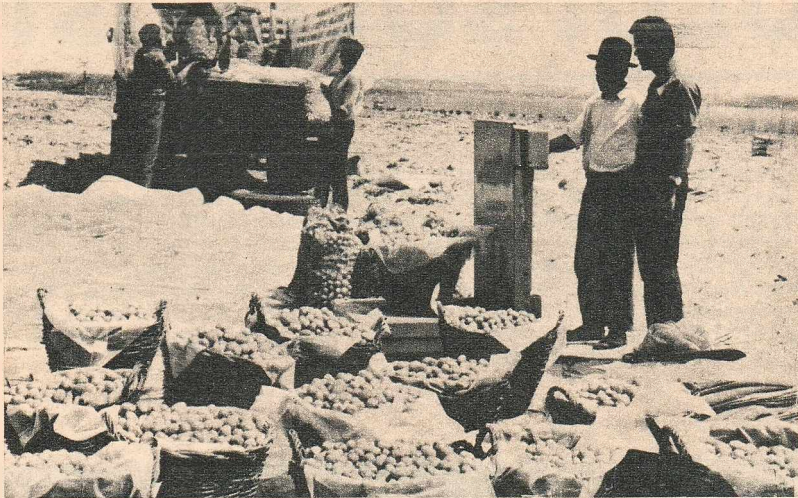

De vorbă cu cercetătorii și specialiștii Institutului de chimie din Cluj.

Pretutindeni, locuitorii municipiului Satu Mare, și-au exprimat cu deosebită căldură și însuflețire bucuria de a-l avea ca oaspete pe conducătorul partidului și statului nostru.

În aplauzele și uralele nesfîrșite ale zecilor de mii de participanți prezenți la marea adunare populară din Satu Mare a luat cuvîntul secretarul general al partidului, președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

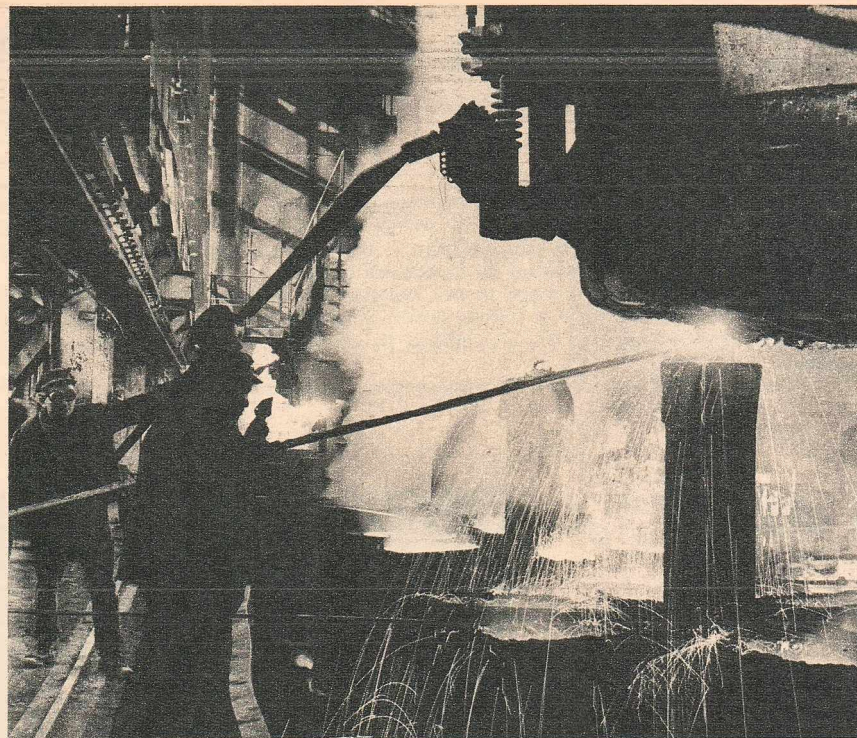

cu toate forțele la munca de recoltat și semănat

A mai trecut o săptămână de muncă intensă pe ogoarele patriei. În ciuda ploilor, pe alocuri torențiale sau de lungă durată, harnicii cooperatori sau lucrători din întreprinderile de stat au fost prezenți la strînsul recoltei. Astfel se explică cum, la ora cînd închidem ediția noastră, a fost posibilă recoltarea în întregime a florii-soarelui. Dar mai sînt încă multe de făcut pentru a sfîrși campania de toamnă în condiții optime. În perioada care urmează este necesar ca toate forțele din agricultură să fie concentrate la recoltarea cu prioritate a legumelor, fructelor și strugurilor, produse perisabile care trebuie să ajungă în cel mai scurt timp în piețe. În cîmările gospodinelor, în magazii de depozitare sau la fabricile de prelucrare.

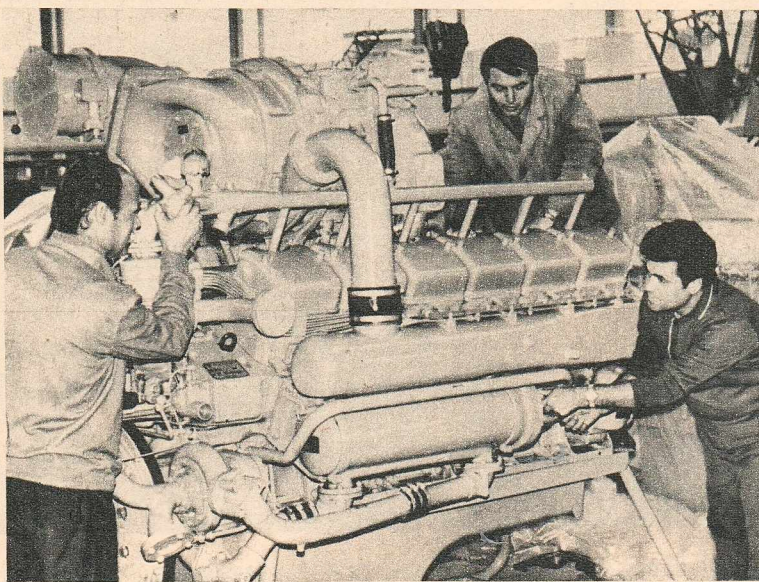
Nu trebuie uitată, de asemenea, nici o clipă grija pentru recoltatul porumbului, acțiune rămasă încă în urmă în multe județe. Evident, efectele cauzelor obiective trebuie înlăturate sau diminuate prin antrenarea în muncile de campanie a tuturor forțelor satului, prin participarea ca un singur om a tuturor locuitorilor care pot da o mîină de ajutor. În sfîrșit, semănatul, pregătirea recoltei viitoare continuă să fie și în această săptămînă componentă a muncilor agricole din octombrie, lună de vîrf pentru întreaga campanie agricolă de toamnă.

8 000 tone fontă peste plan

Pentru siderurgiștii hunedoreni, preocuparea de bază o constituie nu numai obținerea de producții sporite de fontă, ci și realizarea acestui produs printr-un consum de cocs cît mai redus. Astfel, prin exploatarea rațională a agregatelor și prin folosirea unor metode superioare de lucru, harnicul colectiv hunedorean a reușit să economisească anul acesta circa 8 000 tone cocs. Succese deosebite a obținut colectivul de muncă din cadrul secției întii furnale a combinatului siderurgic, unde cantitatea de cocs a fost redusă cu peste 9 kg la tona de fontă, realizîndu-se astfel 8 000 tone fontă peste plan cu cocs economisit. Colegii lor din Călan au redus consumul de cocs cu 13 kg la tona de fontă.

Ultimele știri din Hunedoara au caracter de premieră industrială; la noul furnal de 1 000 metri cubi capacitate — cel de-al treilea din combinat — s-a produs descărcarea primei șarje, ceea ce marchează intrarea în funcțiune înainte de termen a acestui important obiectiv al cincinalului.

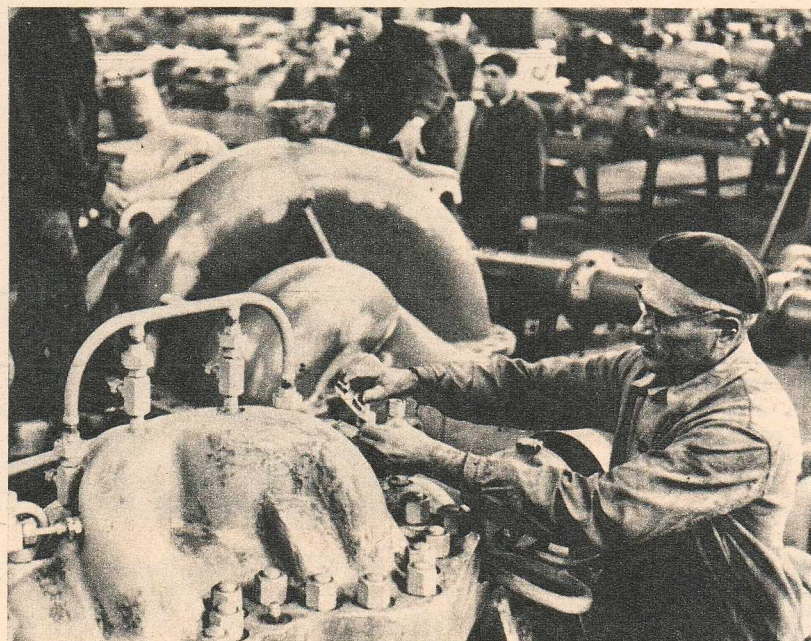
T.I.B. — preocupări moderne

Grupul de uzine «23 August», din care fac parte uzinele «23 August», «Timpuri noi» și «Hidromecanica»-Brașov, se va prezenta la noua ediție a T.I.B. (Tîrgul Internațional-București) cu un număr mai mare de exponate în comparație cu cele prezente la prima ediție. Reținem în mod deosebit cele 3 tipuri de locomotive diesel-hidraulice cu puteri de la 250 la 1 250 CP fabricate la Uzinele «23 August». Locomotiva de 250 CP este expusă în «premieră mondială» și are parametri de exploatare mult superiori altor tipuri similare. Tot Uzinele «23 August» expun utilaje pentru fabricile de ciment, bazate pe tehnologii de dată recentă, avînd deci o mare putere de competitivitate pe piața internațională.

O altă noutate este gama de compresoare executate de Uzina «Timpuri noi», cu debite variate, pentru a putea fi utilizate deopotrivă atît în cadrul unor unități mici cît și pe marile șantiere de construcții. În conjunctura actuală, aceste compresoare sînt mult solicitate pe piața internațională și, desigur, la T.I.B. se vor bucura de un mare succes comercial.

Din largă gamă de produse ce vor fi prezentate de «Hidromecanica», mai notăm turbosuflantele pentru motoare Diesel și noile cuplaje hidraulice pentru diverse utilaje, mai ales din industria mîneritului, construcțiilor etc.

Grupul de uzine «23 August» vădește la acest tîrg internațional o preocupare constantă pentru modernizare, ridicarea parametrilor tehnici și funcționali, reînnoirea și diversificarea sortimentelor, aliniindu-se cu multă inventivitate la exigențele tehnologiilor mondiale.

T.I.B. în sprijinul unor numeroși beneficiari

Uzina de pompe din București va expune la această ediție a T.I.B. un mare sortiment de pompe, dintre care multe în premieră.

Dăm doar un exemplu: familia de pompe VDF pentru irigații și industrie, asimilate în ultimii doi ani și intrate în producție curentă. O altă noutate este motopompa de stîns incendii MOPSI 100, foarte mult solicitată, datorită caracteristicilor ei deosebite, atît pe piața internă cît și pe cea internațională. Se mai află în expoziție două noi familii de pompe cu o mare eficiență economică, care înlocuiesc sortimente mai vechi, ieșite din fabricație. Ele sînt alinate la normele internaționale privind fabri-

cația de pompe și astfel au mari șanse de a fi exportate într-un mare număr de țări. Trebuie subliniat și un alt aspect: la proiectarea acestor noi familii de pompe se obține printr-o tipizare maximă o însemnată economie de materii prime și de manoperă, cu efecte salutare în ceea ce privește reducerea prețului de cost.

Bogatul sortiment de electropompe și motopompe ce vor fi expuse dovedește, pe de o parte, marea diversificare a necesităților industriei noastre naționale în plin avînt și, pe de altă parte, răspunsul prompt al uzinei de pompe, principalul ei furnizor.

COPERTA NOASTRĂ

Din nou spre amfi-
teatre.

Fotografie de
S. STEINER

Prezentarea artistică:

Dan
BÎRLĂDEANU

FLACĂRA. Redacția: București,
Piața Scintei 1, Sectorul 1,
Căsuța poștală 4112. Of. 33.
Telefon 17.60.10—int. 1744.
TIPARUL executat la Combi-
natul poligrafic «Casa Scintei».

aprecieri ale pedagogiei românești peste hotare

Printr-o recentă hotărâre a Secretariatului general al Asociației Internaționale a Educatorilor pentru PACEA LUMII — I.A.E.W.P., România a devenit cartierul general al acestei asociații pentru Europa de răsărit. Prof. univ. George Văideanu, directorul Institutului de științe pedagogice din București, membru al Secretariatului general al I.A.E.W.P., este și consilier regional al asociației respective pentru Europa de răsărit.

În același context, precizăm că Ministerul Educației și Învățământului a aprobat includerea temei «EDUCAȚIA ÎN SERVICIUL PĂCII» în planul de studii al Institutului de științe pedagogice. De asemenea, urmează să se editeze și buletinul cu titlul «Educația în serviciul păcii», unde vor fi inserate informații și rezumate privind rezultatele investigațiilor întreprinse de cercetătorii de specialitate ai Institutului bucureștean pe această temă în rândul educatorilor.

Rembrandt van Rijn: Saskia van Uylenburgh, 1633.

și câteva amănunte în plus pentru cititorii «Flacării»:

— Am intitulat-o «Olandezii la ei acasă și în lume» — ne-a declarat Robert De Haas, directorul oficiului de expoziții din Ministerul Culturii al Olandei — fiindcă dorim ca expoziția noastră să apropie publicul românesc nu numai de unele dintre cele mai reprezentative opere ale renașterii târzii și ale barocului din pictura olandeză, ci și de felul specific de viață, de ambianța și de oamenii care apar în scenele de gen, în portrete sau în acele faimoase «portrete corporative» (Doelensstukken), în care au excelat geniile creatoare ale lui Rembrandt și Hals sau ale unor dotați elevi ai acestora.

*

Un transport special al TAROM-ului și o cursă autorutieră, organizată cu multă grijă dar mai ales încredințată INTERPOL-ului, au adus de la Haga la București tablourile expoziției.

— Am socotit că divizând transportul unor valori atât de prețioase ale tezaurului artistic național — ne-a spus Maarten Wurfbaan, directorul Muzeului municipal din Leida — împărțim și riscurile de tot felul pe care le implică o astfel de operație. Aceleași măsuri de securitate vor acționa bineînțeles și pe ruta de înapoiere.

Față de dimensiunile în mod obișnuit limitate ale unei expoziții de acest gen, am preferat să avem cât mai mulți autori, pentru a ilustra pe cât posibil existența celor cinci școli distincte care au adus o neștearsă strălucire picturii olandeze din secolul al XVII-lea. Rămânem însă debitori față de publicul românesc prin faptul că din expoziție lipsește unul dintre cei mai mari virtuozii ai acestui secol de aur, inegalabilul Vermeer. Este știut însă că din opera sa, care totalizează mai puțin de 40 de lucrări, Olanda deține cel mai mic număr, majoritatea aflându-se în alte țări și mai ales în Statele Unite. Lucrările «vrăjitorului din Delft» nu se împrumută, cu rare excepții, nici între muzeele noastre, iar de la nefericită întâmplare petrecută destul de recent, când un Vermeer a căzut victima unui act de vandalism demențial, circulația operelor sale este și mai limitată.

*

Cu ocazia aflării lor la București, în perioada de pregătire, organizatorii au împărțit-

S. MAXIMILIAN

centrul de calcul al universității din bucurești la capătul unui deceniu de activitate

Interviu cu acad. Nicolae TEODORESCU

Recent, s-au desfășurat lucrările sesiunii științifice jubiliare a Centrului de calcul al Universității din București, manifestare dedicată împlinirii a 10 de ani de la crearea acestui for științific. Academicieni, cadre didactice universitare, cercetători din domeniul respectiv, precum și experți internaționali UNESCO și specialiști de peste hotare — L. Bolliet de la Universitatea din Grenoble, C. Coatemelec de la Universitatea din Rennes, S. Dummel de la Institutul politehnic din Karl Marx-Stadt (R.D.G.), I.H. Gould de la Universitatea din Londra, D. Lewin și D. Noaks de la prestigioase instituții de învățământ superior britanice și alții — au susținut comunicări și rapoarte tratând cele mai actuale probleme ale informaticii contemporane. «Omăgiu adus celei de-a 25-a aniversări a Republicii Socialiste România, a declarat directorul Centrului de calcul, matematicianul Nicolae Teodorescu, sesiunea a trecut în revistă unele valoroase rezultate obținute de specialiștii români și străini în știința calculului și a calculatoarelor, a aplicațiilor în practica industrială modernă. În cei 10 ani de existență, a continuat domnia-sa, Centrul de calcul al Universității din București a pregătit primii programatori și analiști cu studii superioare din România, rezolvând, concomitent, calcule de mare precizie. Amințesc de asemenea, a continuat domnia-sa,

studiile ce au contribuit la rezolvarea unor procese de producție din diferite ramuri ale industriei românești, în continuă dezvoltare. Dealtfel, această sesiune jubiliară a făcut cunoscute investigații de mare utilitate realizate de specialiștii români: «Alcătuirea unui sistem de prelucrare automată a datelor pentru optimizarea consumului specific în ramura industriei de tricotate», «Tehnici de calcul numerice și nenumerice», «Folosirea multiprogramării», «Modele matematice în sistemele informaționale», «Optimizarea repartiției unor produse alimentare în cuprinsul municipiului București», «Calculul prețului de cost în mari întreprinderi industriale din Pitești și altele».

Răspunzând unei întrebări, academicianul Nicolae Teodorescu a subliniat că Centrul de calcul al Universității din București se bucură de apreciere în străinătate. «Acest fapt este confirmat de organizarea — sub egida acestei instituții științifice — a unor acțiuni cu caracter internațional: colocviile de tehnici de calcul și calculatoare — 1967; Școala internațională de vară de informatică — 1971; colaborarea actuală cu Institutul internațional de planificare a educației de la Paris în elaborarea unei hărți școlare originale etc.

Adina CONSTANTINESCU

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

despre alexandru machedon

În «Viețile paralele», la capitolul închinat lui Alexandru cel Mare, Plutarh relatează un episod definitoriu pentru psihologia și morala genialului strateg. Înaintea unei bătălii decisive împotriva oștilor lui Darius, cifrate, fabulos, la un milion de oameni, căpeteniile militare macedonene îl sfătuie pe Alexandru să dea atacul în timpul nopții, întunericul fiind prielnic falangei și potrivnic perșilor. Răspunsul lui Alexandru a fost: «Eu nu fur victoria», refuzul său de a se folosi de arma feloniei fiind, poate, prima formulare augustă și de o înaltă valoare etică, a ceea ce umanitatea se va obișnui să numească, mult mai târziu, *fair play*.

În evul de mijloc, pe nedrept numit al tenebrelor, lupta cavalerescă, deschisă și cu armele onoarei a fost ridicată la rang de cod.

Și atunci cum să nu mă uimesc când observ că în epoca noastră, așa-zisă modernă, într-un timp al luminilor, atâtea competiții mari și mici se câștigă cu ajutorul feloniei, perfidiei și al cuștului înfipt în spate?

Știința și tehnica ne-au predicat nenumărate filozofii generoase, sînt menite să îmbogățească universul spiritual al omului, sporit în toate dimensiunile lui și înnobilit de morală. Și atunci cum să nu mă simt vizat, cu premeditare, ca cetățean al acestei lumi, când observ că în atâtea colțuri ale planetei știința și tehnica sînt transformate în arme ale vicleniei, cu o cruzime și cu un cinism ce trece de pragul celei mai degradate deprăvări sufletești?

«Eu nu fur victoria», a spus Alexandru cel Mare și a dat bătălia la lumina zilei, asumându-și toate riscurile. Orice mijloc e bun cînd îți aduce izbînda, par a spune strategii contemporani, specialiști în bombardamente nocturne asupra unor orașe lipsite de apărare.

Mă gîndesc că o întrebare gravă începe să se pună conștiințelor noastre: ce s-a petrecut în sufletul omului în cele douăzeci și trei de veacuri cite s-au scurs din clipa în care Alexandru se afla la malurile Eufratului, față în față cu oștile fără de sfîrșit ale lui Darius? Ce cutremur a surpat temelile înțelepciunii, ce cumplită, apocaliptică, revărsare de ape a înecat, ca pe niște cetăți condamnate, meterezele onestității și ale onoarei?

Viciile, spunea Aristoteles, divinul învățător al lui Alexandru, sînt simple deprinderi mizerabile de care omul se poate dezbrăa. N-a sosit încă timpul ca umanitatea, beneficiară a atîtor miraculoase victorii ale spiritului, să se elibereze de povara unor păcate ofensatoare pentru condiția umană?

Stagiritul, cel ce știa totul, era încredințat că omul gîndește cu inima. Poate că avea dreptate. Poate că se înșela.

Oricum, vîd necesitatea să ne întoarcem, fie și pentru o clipă, la sublima lui eroare.

OAMENI PENTRU AUTOMATIZĂRI, AUTOMATIZĂRI PENTRU OAMENI

de I. NICOLAE

În loc de orice alt început, o scurtă informație: în 1973 noile capacități de producție ale Bucureștiului, precum și extinderea lucrului în schimbul II și III, vor impune o creștere a forței de muncă cu circa 124 000 de oameni.

Școlile profesionale vor răspîndi în câmpul muncii 80 000 de cadre calificate; iar diferența de 44 000 de oameni va fi acoperită prin recrutări, atât din rîndurile populației Capitalei — 24 000, cît și din acelea ale populației comunelor limitrofe — 20 000. Cele 44 000 din București vor fi acoperite parte (12 000) de către tineri identificați ca absolvenți de școli dar încă neincadrați în producție; și parte (celelalte 12 000) de femei dar și de funcționari care vor părăsi birourile în favoarea locurilor de muncă direct productivă.

Dar problema asigurării forței de muncă nu se rezumă la stabilirea unor cifre globale ale necesarului și a unor mari izvoare de acoperire a ei. Problema aceasta are neînchipt de multe aspecte — economice, sociale, politice — și oferă neînchipt de multe posibilități de abordare.

În ceea ce mă privește, am preferat să «merg mai departe», firește, atît cît e posibil în spațiul unui articol, oprindu-mă la specificul ei într-un anumit domeniu: cel al industriei automatizărilor.

De ce tocmai această ramură industrială? Simplu: pentru ca automatizările micșorează necesitatea prezenței omului în procesul de producție. Cu alte cuvinte, sînt o cale modernă pentru desființarea «foamei de cadre».

Ceea ce urmează e doar minimumul consemnat din dialogul cu un specialist în materie: inginerul *Virgil Lefter*, director tehnic al Centralei industriale de automatizări.

Secretarul general al partidului nostru arăta într-o recentă cuvîntare: «Problema repartizării ca-

drelor, după părerea mea, înseamnă a realiza — pe baza forțelor de care dispunem la un moment dat — încadrarea corespunzătoare a sectoarelor de muncă, începînd cu unitățile de producție, cu cadre muncitorești, tehnice, politice și de specialitate». Cu alte cuvinte ne îndeamnă, am înțeles eu, la o judecată de mare discernămint în repartizarea de fapt a cadrelor pe care le avem.

— Punctul acesta de plecare e unicul corect. Pentru că și în cadrul industriei de automatizări necesitatea creșterii numărului de cadre se concentrează pe anumite domenii. Încît ar fi superficial să facem judecăți globale. Pentru că fiecare domeniu are specificul său și obligă, într-o etapă sau alta, la anumite priorități.

— Atunci, dacă v-am priceput bine intenția, să ne oprim la fiecare domeniu în parte! Dar mai întii, care sînt aceste domenii?

— Concepție-proiectare; fabricație; montaj-punere în funcțiune și service. Sînt domenii privind funcțiunile ce-i revin centralei noastre industriale. Însă — legat de dezvoltarea generală a automatizărilor, a proceselor de producție din toate ramurile economiei naționale — pot fi distinse următoarele două domenii, în care se conturează o creștere a necesității de cadre: exploatare și întreținere. Și aici e locul să subliniez că această creștere a necesarului de cadre e dictată de creșterea volumului de producție în general, e o consecință a faptului că toate sectoarele economiei reclamă automatizări.

— Și totuși nu-i vorba de un raport direct proporțional?

— Categorie, nu! Împotriva aparențelor, creșterea necesarului de cadre nu-i proporțională cu aceea a creșterii volumului producției. E o creștere mai mică datorită, pe de o parte, experienței acumulate succesiv, creșterii calificării personalului, preluării de la an la an de cadre cu nivel profesional mereu mai ridicat; iar pe de alta parte, organizării — prin mecanizări, automatizări, montaje pe bandă etc. — pe trepte superioare a producției.

— După ce am aflat regula generală, să ne aplecăm asupra primului dintre cele patru domenii de care ați amintit. Deci, cite ceva despre concepție-proiectare.

— E un domeniu căruia îi revin două sarcini: asimilarea de produse noi, firește, din domeniul automatizărilor, și dezvoltarea tehnică, modernizarea produselor existente. În 1975, mai bine de 70% din volumul producției industriale a centralei noastre va fi format din produse noi și din «modernizări»,

cum le spunem noi. Proiectanților din industria de automatizări li se dau spre soluționare teme legate de utilizarea noilor tipuri de elemente de automatizare cu componente electronice moderne, cu circuite integrate ș.a.; de utilizarea superioară a materialelor în construcția produselor; de găsirea soluțiilor tehnologice care să asigure simultan un nivel calitativ ridicat dar și un nivel de productivitate ridicat.

— Aveți poate la îndemînă un exemplu de reușită?

— Asimilarea noului sistem electronic de elemente de automatizare — aflată în curs — la care proiectanții de la Institutul de proiectări de automatizări și de la Fabrica de elemente de automatizare au un cuvînt greu de spus.

— Îmi urmăresc ideea de la care am pornit: micșorarea nevoii de prezență a omului în procesul de producție. Care ar fi aportul proiectanților?

— Fără îndoială, esențial. În domeniul proiectării de instalații ei trebuie să găsească acele soluții care — bazate pe utilizarea cît mai rațională a parametrilor funcționali ai aparatului de automatizare — să realizeze asemenea scheme de automatizări încît echipamentele tehnologice pe care urmează să se grezeze aceste instalații de automatizare să aibă nevoie de intervenția omului într-o cît mai mică măsură. Idealul e ca omul să fie scos din funcția de execuție directă și să fie trecut pe funcția de supraveghere. Și aceasta numai în punctele cheie.

— Și-acum, după proiectare, dacă v-am reținut bine schema pe care ați propus-o, ar fi rîndul fabricației.

— Exact. Fabricația necesită și ea o creștere a volumului de cadre, ca o consecință a aceluiași fapt: creșterea și diversificarea producției. Creșterea aceasta generală a volumului de producție impune din ce în ce mai mult introducerea de tehnologii moderne, de metode specifice, de organizare a producției, producție care la acest volum crescut dobîndește în mare parte caracterul producției de serie. Pe de altă parte, diversificarea producției ca și asigurarea instalațiilor de automatizare cu unele echipamente de complexitate ridicată impun — în asimilare și în fabricație — utilizarea nu a oricărui fel de personal, ci a unui cu înaltă calificare. Un aspect deosebit în această ultimă privință îl prezintă creșterea necesității de scule-dispozitive-verificatoare (SDV-uri) care cere personal de execuție doar cu multă experiență.

— Domeniul trei, spuneți că e montajul...

— Și aici se pun, în mare, aceleași două probleme: o creștere numerică a necesarului de cadre dar și o

cerință crescută a numărului de cadre cu calificare deosebită. Lucrătorii din acest domeniu au de făcut montaje de instalații mereu mai complexe. Introducerea noilor scheme de automatizare — bazate pe elemente electronice, pe elemente pneumatice, pe comutația statică — cere din partea celor care realizează echipamentele cunoștințe foarte serioase.

— Și, în sfârșit, service-ul.
— E un domeniu a cărui importanță e în plină creștere. E firesc. Instalațiile realizate trebuie menținute în permanentă stare de funcționare, iar cele ieșite din funcțiune, dintr-o cauză oarecare, trebuie reintroduse în circuitul economic al exploatarei. Și service-ul mai are o cerință de bază: reparațiile să fie făcute în condiții cât mai aproape de fabricație, cu un grad de fiabilitate similar cu cel al produselor noi. Iată de ce service-ul necesită din ce în ce mai mult personal cu o calificare similară celor din producție; dar și — personal — înțelept distribuit pe teritoriu. Cu alte cuvinte, îndreptat spre centrele de greutate ale industriilor care folosesc instalații de automatizare.

— După ce am văzut care-s pretențiile industriei de automatizări față de oamenii chemați s-o proiecteze, s-o execute, s-o monteze și s-o deservească, pretenții ce-i drept cam foarte mari...

— La nivelul actual al dezvoltării științei și tehnicii,

altfel nu se poate!

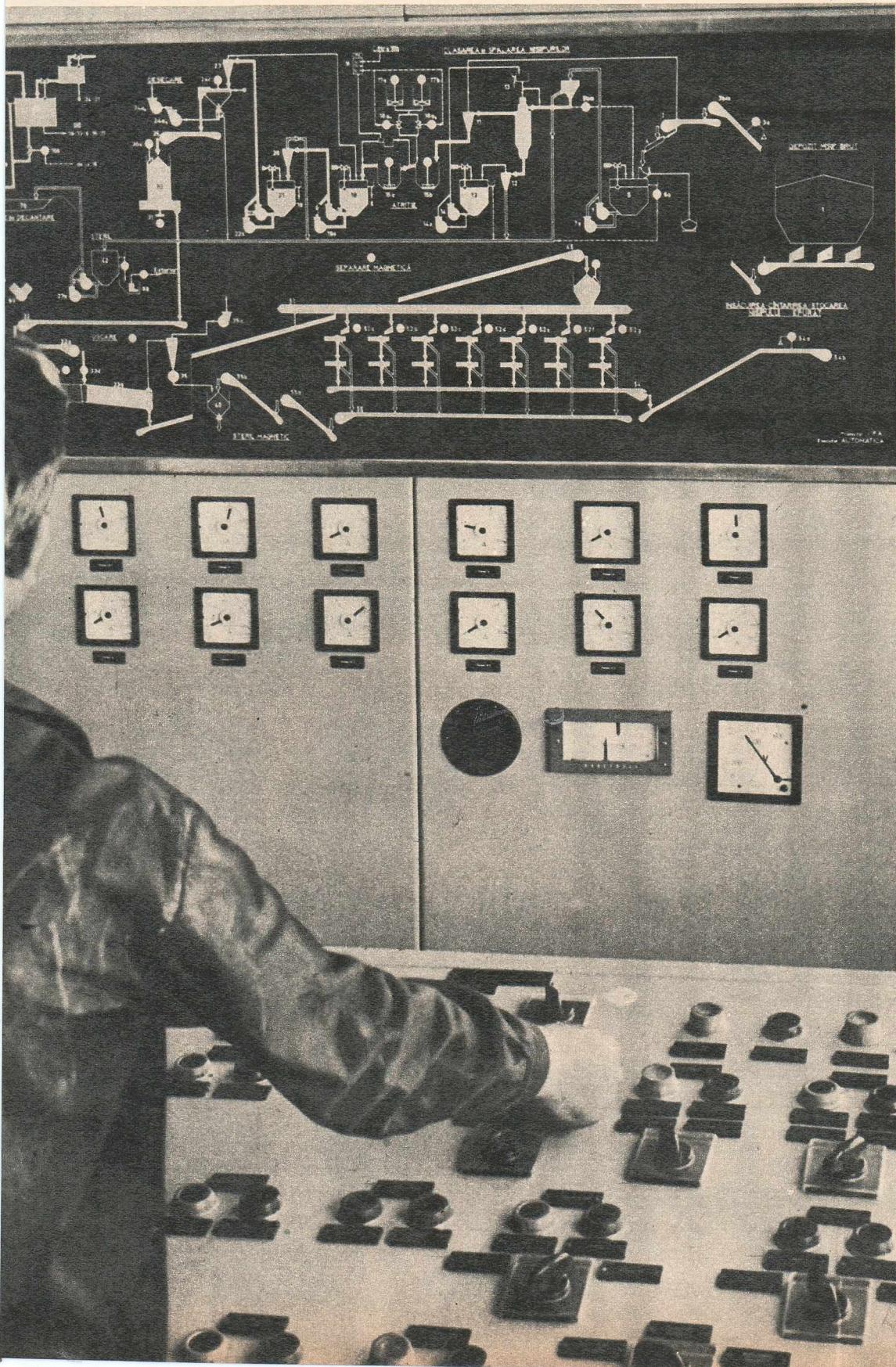
— ...deci, acum după ce știu de ce fel de oameni aveți nevoie, sînt curios să aflu: pe ce căi — pur și simplu — faceți rost de ei?

— În efortul său pentru a se asigura cu cadre, industria de automatizări folosește mai multe canale: calificări de-a dreptul masive în școli profesionale și medii de specialitate; recrutarea personalului de producție și de execuție de mare calificare din rândurile personalului existent care are o experiență și care este trecut prin recalificări succesive; în sfârșit, — un canal oarecum deosebit față de cele de mai sus, dar propriu prin excelență nouă — extinderea introducerii în producție a utilajelor cu un grad de automatizare sau mecanizare cât mai ridicat, ceea ce determină o reducere a eforturilor muncitorilor și implicit crearea condițiilor de lucru pentru personalul feminin.

— Dacă ați vorbi nu ca specialist, ci pur și simplu ca om, ce ați socoti că este de maximă importanță în acest amplu proces de formare, în această amplă bătălie de formare a cadrelor?

— Răbdarea! Răbdarea și insistența noastră, mai ales a celor din această ramură de vîrf a industriei, de a-i învăța pe nou-veniții, pe cei care îi așteptăm — meserie, multă meserie. Și asta în timpul cel mai scurt.

Idealul e ca omul să fie scos din funcția de execuție directă și să fie trecut pe funcția de supraveghere. Și aceasta numai în punctele cheie.

dialog cu cititorii

de H. DONA

O scrisoare primită de la cititorul C. Pascu din Brăila ne obligă la o sumară precizare a unor termeni. Într-adevăr, cititorul nostru face tot timpul confuzia între două noțiuni, legate una de alta dar totuși deosebite ca înțeles; e vorba de «nivel de trai» și «mod de trai». Fără a încerca o explicație amănunțită — nu e nici locul, nici cazul aci — e necesar să subliniem că primul termen: «nivel de trai», are, mai ales, o accepție cantitativă și se referă la cantitatea de bunuri și de servicii de care dispune un individ, un grup social sau întreaga societate, în timp ce al doilea termen: «mod de trai» sau «mod de viață», are, în primul rînd, un înțeles calitativ, referindu-se la felul cum este rînduită viața de fiecare zi a oamenilor, la comportările și reacțiile acestora, la accentele deosebite pe care le pun pe satisfacerea feluritelor nevoi materiale și spirituale. «Modul de trai» ne vorbește despre ceea ce știm să facem sau vrem să facem cu nivelul de trai de care dispunem. Desigur, cum arătam, cele două categorii sînt strîns legate una de alta; nu poți să ai un mod de viață ales, de o calitate înaltă, pe baza unui nivel de trai mizer sau numai foarte modest. Reciproca nu e totdeauna adevărată; literatura așa-zisului realism critic e plină de exemple de parveniți care, deși dispunînd de un nivel de trai înalt, nu s-au putut dezbăra de un mod vulgar, primitiv de a trăi.

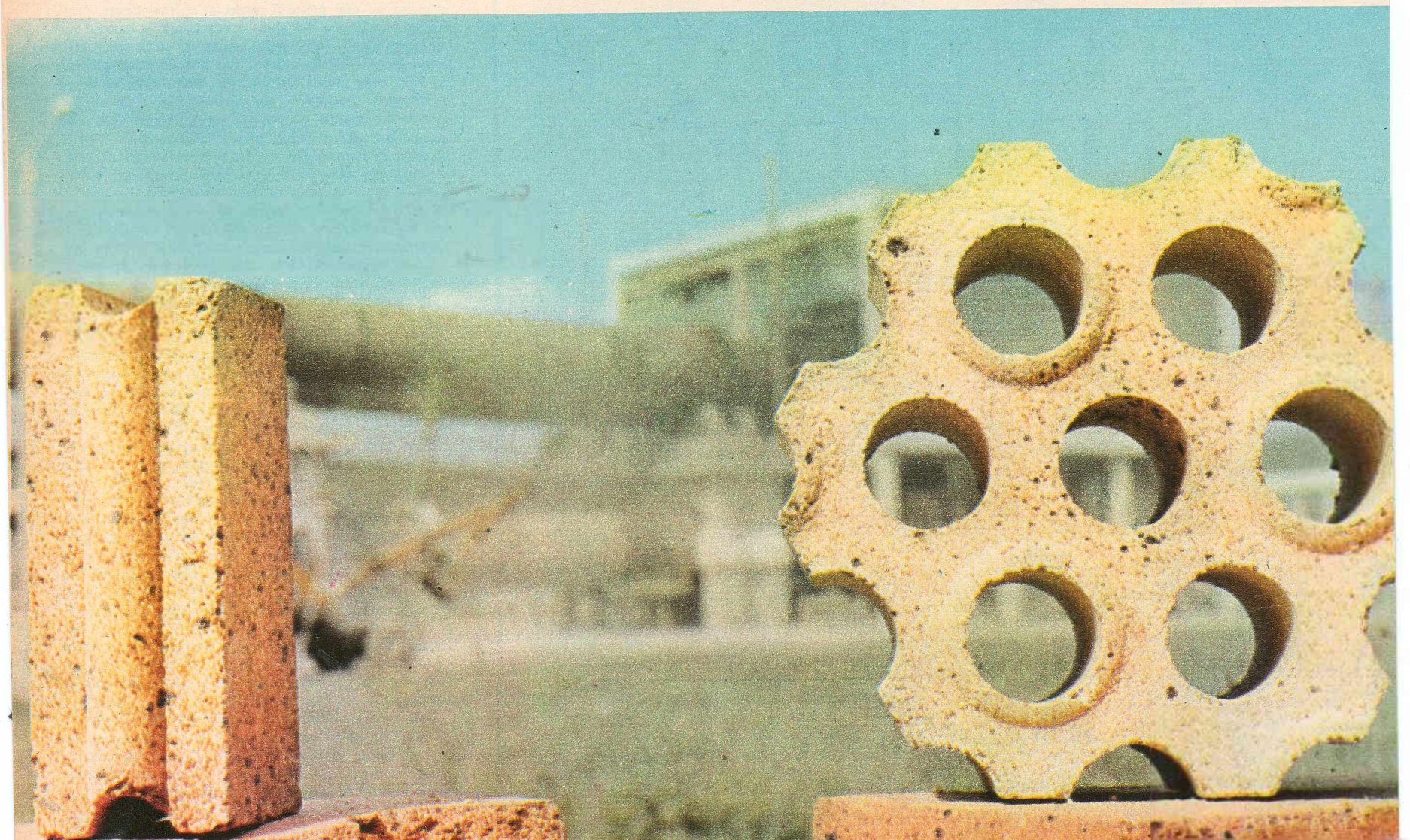
Socialismul urmărește crearea și difuzarea largă a unui mod de viață elevat, cu o bogată încărcătură spirituală, direcționat de căutarea frumosului și a satisfacțiilor intelectuale, de realizarea unei armonii cât mai desăvîrșite între bucuriile materiale și cele spirituale. Desigur, prima condiție este ridicarea continuă a nivelului de trai. A doua, poate nu mai dificilă dar solicitînd, în orice caz, un timp mai îndelungat pentru a fi tradusă în viață, este o răbdătoare și multilaterală acțiune educativă. Povestea cetățeanului care, mutat într-un bloc modern, folosește baia pentru a crește un porc, nu este o simplă anecdotă.

Cititorul Tiberiu Proca din Tg. Mureș are o propunere, cel puțin curioasă. Dar să-i dăm cuvîntul: «Se tot vorbește în legătură cu Olimpiadele de faptul că amatorismul, așa cum a fost conceput de Coubertin și de alții, nu mai este sau nu mai poate fi respectat... Într-adevăr, performanțele la care s-a ajuns acum și cele la care se va ajunge mîine — și care trebuie neapărat să fie mai mari, asta-i legea Olimpiadelor! — nu pot fi realizate decît pe baza unei munci îndelungate, minuțioase, atotcuparatoare... Asemenea performanțe sînt obiectiv inabordabile pentru un amator de tip Coubertin... Și atunci, propun să lăsăm ipocrizia deoparte și să proclamăm că Jocurile Olimpice sînt rezervate numai profesioniștilor, celor mai buni profesioniști din lume. Numai așa calitatea și nivelul spectacolului — pentru că asta e Olimpiada înainte de toate, spectacol! — vor fi menținute și ameliorate. Accesul amatorilor la Olimpiadă ar trebui interzis așa cum n-au ce căuta artiștii amatori de la un cămin cultural într-un spectacol shakespearian la Național. Amatorii să se întrecă între ei, pentru bucuria lor, pentru sănătatea lor. Spectacolul e altceva...» Bizară propunere. Dar oare nu cumva o bună parte din atractivitatea spectacolului olimpic constă și în faptul că atleții se prezintă ca amatori, că de această presupusă calitate sînt legate o serie de ritualuri (jurămint olimpic, control antidoping, eliminări spectaculoase, biografii bine aduse din condei etc.)? Fără toate acestea, unde ar mai fi hazul?

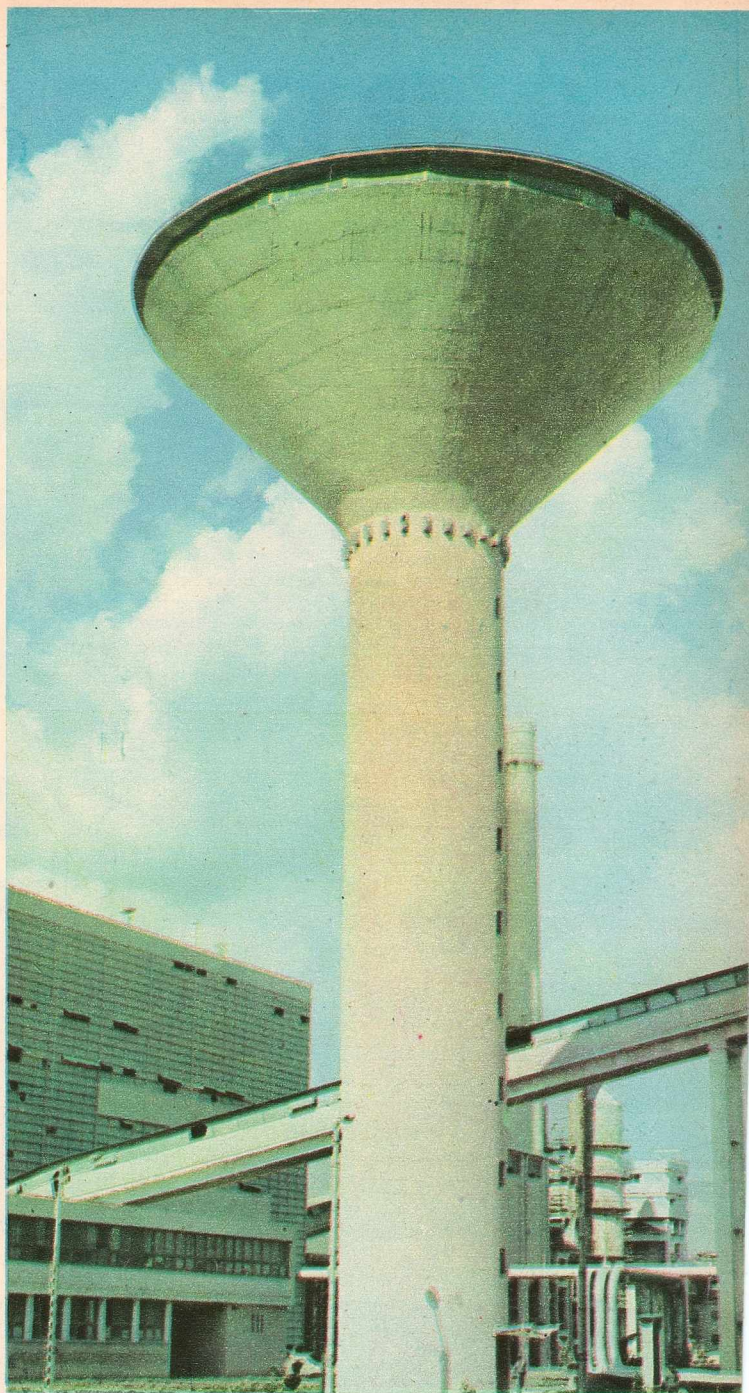
Cele scrise de cititorul N. Volosciuc din Ploiești corespund întru totul părerilor noastre și ele au fost exprimate — cu talent și competență — de colaboratorul nostru Gh. Epuran în nenumărate articole apărute în rubrica de «Drumeție». E foarte bine că forurile răspunzătoare în materie de turism au sesizat tendința care se manifestă de cîțiva ani încoace: moda muntelui începe să depășească moda mării. Dar în materie de drumeție obișnuită, nespectaculoasă, nu stăm deloc bine. Avem impresia că totul trebuie luat de la început și avem certitudinea că numai apariția a zeci și sute de focare de inițiativă obștească (asociații, cluburi etc.) poate să miște lucrurile din loc. Altfel, o să se termine înții marcajul pe Lună, înainte de a se reface marcajul din Bucegi.

Numeroșilor cititori care ne tot întrebă în legătură cu Almanahul Flacăra pe 1973, le putem comunica o veste bună: tipărirea tirajului se apropie de sfîrșit. Așteptăm deci pe curînd primele scrisori de apreciere și (de ce nu?) de critică la adresa almanahului.

O vatră a

vetrelor

Giganții siderurgiei n-ar putea produce nici măcar un gram de metal fără niște materiale aparent derizorii.

Oricâte progrese a făcut metalurgia, ea nu s-a putut dispensa de acele căptușeli de material refractar care vin în contact direct cu metalul topit.

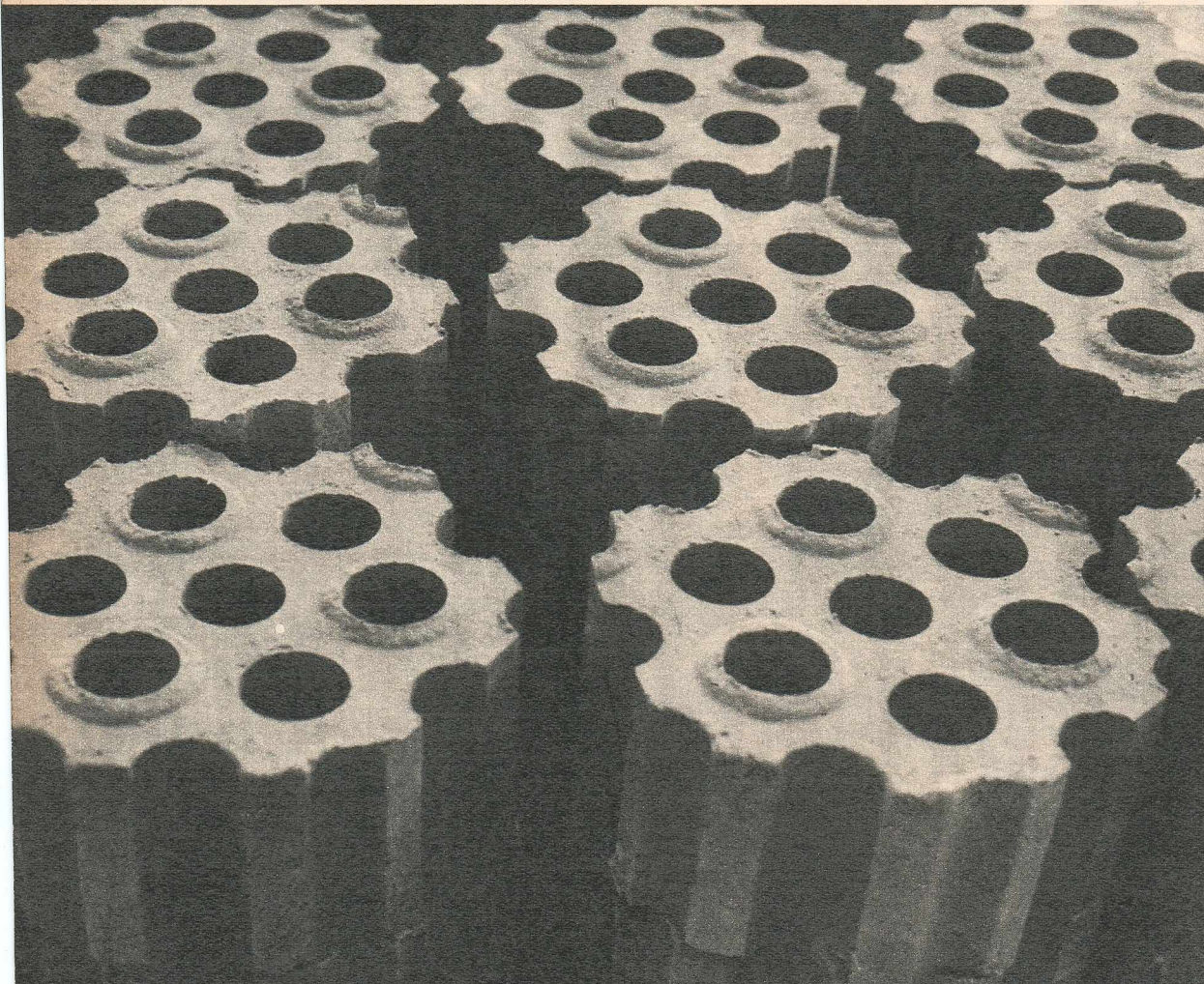
Nu poți vorbi de oțel fără existența acestor produse refractare. Și nu numai de oțel. Un întreg lanț de industrii de maximă importanță ar fi de neconceput fără aceste materiale, siderurgia, metalurgia în general, industria sticlei și porțelanului, centralele termoelectrice, oriunde e folosit focul...

Și să recunoaștem...

Spunem cărămizi refractare și fără voie ne gândim la acele paralelipede de pământ ars, la acele produse și la acea industrie pe care ne-am obișnuit de mult să le considerăm oarecare. Confundăm adică, sau asociem cu ușurință de profan, cărămizile și țiglele pentru construcții cu industria materialelor refractare, fixînd-o astfel, pe nedrept, într-o ierarhie a industriilor undeva foarte jos. Într-un caz, tehnologii relativ simple, posibile, știm cu toții, chiar și cu mijloace rudimentare, în celălalt, o adevă-

O vatră a vetrelor

trecut de la înființare, întreprinderea a produs 550 000 tone refractare, ceea ce reprezintă în fapt necesarul integral de acest gen de refractare pentru nevoile economiei noastre pe un an și jumătate.

Discuția cu directorul coordonator, inginer Aurel Luca debutează cu o încercare de a preciza importanța acestor produse pentru economia noastră.

— Știm că adesea sîntem confunțați cu niște producători de cărămizi și nimic mai mult, fapt care ne-a produs și ne produce și astăzi încă destule neplăceri. Vedeti, fabrica noastră se intitulează de «produse refractare» evitîndu-se astfel cuvîntul cărămizi. Totuși cuvîntul, intrat prea puternic în uz pentru a mai putea fi evitat, nici chiar noi nu-l putem ocoli totdeauna. Între produsele noastre și cărămizile obișnuite deosebirea sînt nu numai de formă, deși nici acestea nu sînt de neglijat. (Numai pentru căpușele oalelor de turnare de la combinatele siderurgice producem 21 de forme de cărămizi refractare)

Deosebirea este mai ales una de structură. Produsele refractare aluminosă și superaluminosă, care reprezintă aproape jumătate din producția întreprinderii, au apărut în țară odată cu intrarea în funcțiune a fabricii din Alba Iulia. Produse de vîrf în familia refractarelor, ele necesită tehnologii și utilaje complexe, materii prime de calitate superioară, amestecuri bine dozate și temperaturi de ardere ridicate de pînă la 1 500°C.

În ultimii ani, eforturi susținute au condus la importante salturi calitative, durabilitatea produselor s-a dublat, diversificîndu-se în același timp, mult.

Se produc astăzi cărămizi «tip figure», un produs foarte pretențios, pentru cauperele furnalelor.

Un produs nou sînt cărămizile clincherizate — cu mare rezistență la șocuri mecanice — pentru bateriile cocschimice de la Galați.

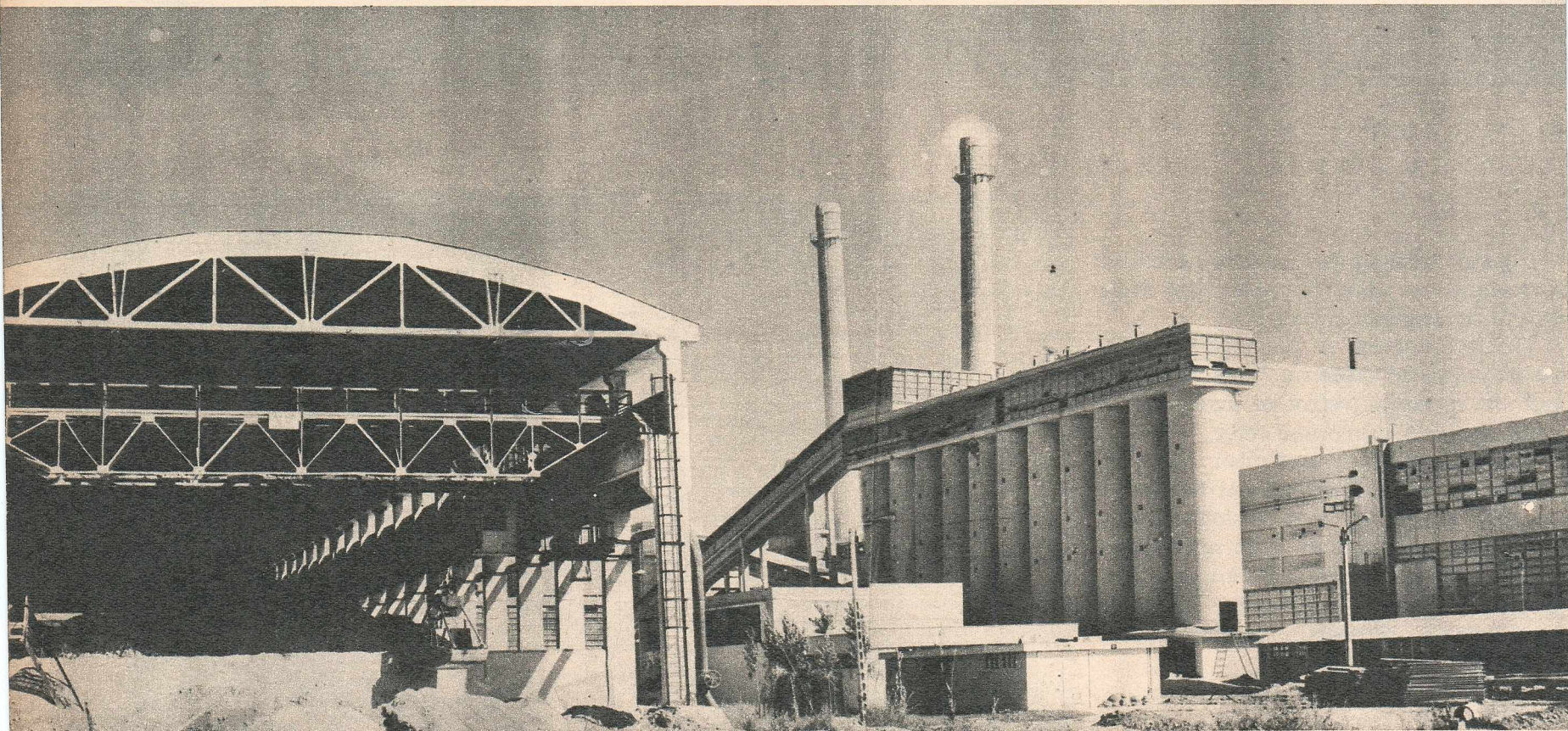
În pas cu noutățile și tendințele pe plan mondial, întreprinderea «Refractara» din Alba Iulia a fost prima care a realizat și livrat Hunedoarei betoane refractare, menite să înlocuiască în multe cazuri cărămizile. Prin turnare la fața locului se obțin rezistențe sporite și viteză în execuție.

După tehnologia pusă la punct la Alba Iulia se realizează acum o linie tehnologică pentru betoane refractare la Pleșa, lângă Ploiești.

În stația-pilot de care dispune fabrica s-au produs, după o tehnologie străină dar substanțial îmbunătățită de colectivul de cercetare propriu, primele cantități de cărămizi refractare termoizolante ultrasuave, necesare la izolarea termică în agregatele cu temperaturi controlate.

În 1973 o secție nouă a fabricii va produce 2 000 tone de astfel de produse, eliminînd integral importul de cărămizi termoizolante.

În sfîrșit, o temă la care se lucrează încă dar care prezintă de pe acum toate garanțiile de reușită este procedeul de

rată chimie a silicaților și aluminaților, amestecuri de șamotă și argilă riguros controlate, ardere la temperaturi ridicate.

Alba Iulia, fabrica de produse refractare, cea mai mare și modernă unitate de acest gen din țară.

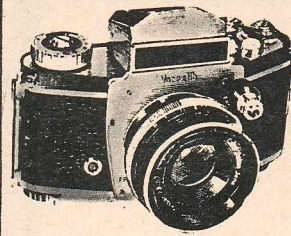
Construită în cincinalul trecut și intrată în funcțiune în 1968, fabrica din Alba Iulia și-a cîștigat în ultima vreme o bună reputație.

Aici se realizează anual peste 120 000 tone produse refractare, principalii beneficiari fiind combinatele siderurgice de la Hunedoara și Galați. În scurtul timp care a

fasonare prin turnare, autorii fiind tehnologul Daisa Adela și inginerul chimist Carol Kreis, șeful serviciului de cercetare. Prin acest procedeu vor putea fi fabricate produse foarte complicate ca formă, imposibil de realizat pînă acum.

Producînd într-o varietate de forme practic nelimitată, în loturi mari ori comenzi speciale de numai cîteva exemplare, întreprinderea «Refractara» din Alba Iulia e un fel de vatră a vetrelor, o verigă importantă într-un lanț de industrie care n-ar putea fi concepute fără existența acesteia, a produselor ei.

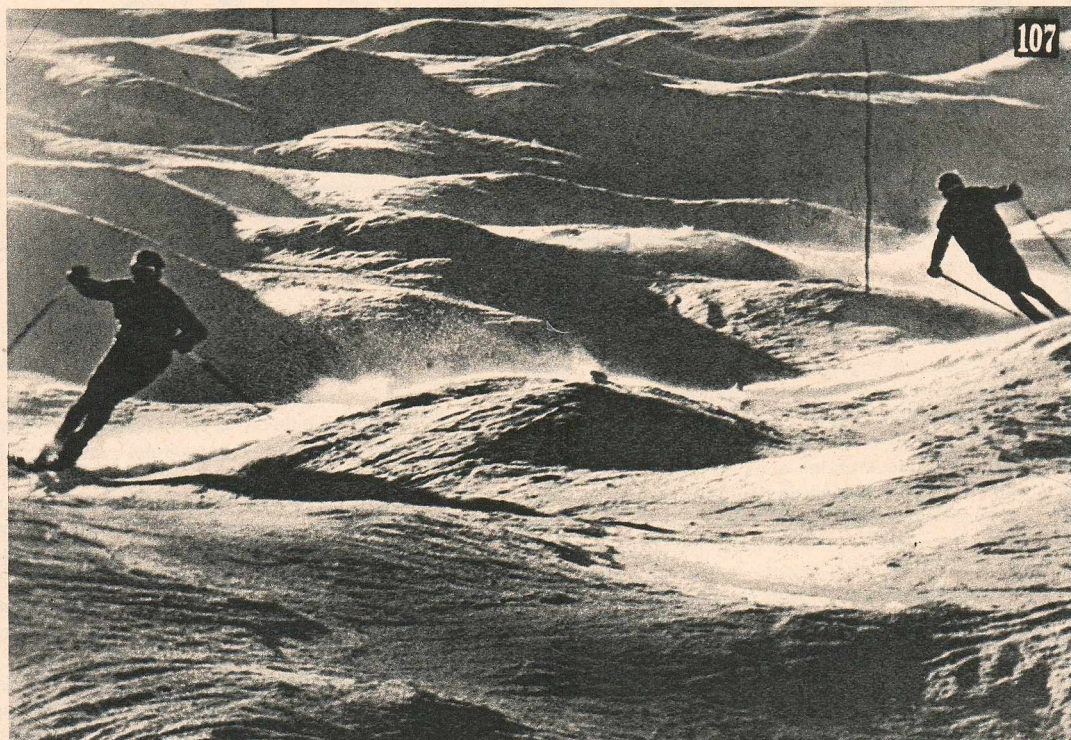
concurusul nostru
cea mai frumoasă
FOTOGRAFIE

concurusul
„CEA MAI
FRUMOASĂ
FOTOGRAFIE“

Fotografia
aleasă Nr. _____

Numele, prenumele și adresa
citorului

105) Pictorul și copilul — FEKETE JÁNOS — Tg. Mureș

106) Iarnă — Ing. CONSTANTIN HRIB — București

107) Navele iernii — Prof. ION MATEI — Sinaia

108) Spre soare — MARIN NĂSTASE — Galați

PETRE STOICA:

bunica se așează în fotoliu

Structural, ultima carte de poeme a lui Petre Stoica nu aduce elemente noi pentru a ne prilejui o viziune modificată a profilului său liric. Și poate că nici nu o dorim. Reacția afectivă e circumscrisă aceluiași univers predilect poetului. Plonjarea sentimentală într-un trecut de domestică și «blîndă arheologie», declarată «inocență» a unor nostalgice stări sufletești după candorile copilăriei și timpî revoluții, salvată însă, pe plan estetic, de un ieftin sentimentalism prin acea delicat detașată ironic și autoironic, prezența unei fermecătoare umilințe reale, și nu numai disimulată, în fața unui prezent intimidant, continuă a-i fi caracteristice. Aceasta, pentru conținutul emoțional al poemelor. Cît pentru realitatea solicitată, poetul rămîne pe mai departe evocator al unor «obiecte» încărcate ele însele cu o certă doză de sentimentalitate (vechi gravuri și fotografii, orologii, fotolii, canotiere, gramofone, gheridoane, scrinuri, desuete paturi cu «îngeri pictați», panglici, fonografe, rochii cu malacovuri etc...). Temperamental deci, Petre Stoica e același poet suav și nostalgic. Ceea ce ni se pare însă a fi cu deosebire de relevant, odată cu recenta apariție editorială, e o trăsătură, existentă dealtfel și în anterioara-i activitate lirică, dar care acum e mai pregnantă, mai reprezentativă. E vorba de obsesia timpului care marchează dominant lirica lui Petre Stoica. Fără îndoială că autorul *Orologiului* are și o «poezie a obiectelor», așa cum o deduce Eugen Barbu în două (una, apărută în 1970, secunda, acum cîva timp), din binevenitele sale «spirale» de mare receptivitate a actului poetic. Dar, după părerea noastră, esențial e să definim creația lirică a lui Petre Stoica ca o «poezie a timpului». Deoarece tot decorul și toată recuzita acestei poezii nu sînt evocate pentru ele însele, ci servesc doar ca pretext pentru a indica curgerea ireversibilă a timpului, cu urmările ei inevitabile. Se știe, poetul nu o face filozofînd. Tot universul său poetic obiectual sau însuflețit concură invocat și evocator la întruchiparea aceluia greu de melancolii memento horatian «Eheu! fugaces...». Într-un poem intitulat chiar *Obiectele*, aflat în sumarul volumului «Miracole» (1966), observăm cum accentul e pus pe timp, pe acțiunea lui asupra obiectelor: «Obiectele tac și ascultă/sînt pești într-o apă adîncă/Nu le tulbură liniștea/pășii, zgomotul pisicii pe scară, / nu le tulbură liniștea/viscolul nebulm de afară./Obiectele tac și ascultă./Nimeni nu le tulbură liniștea./Numai timpul — vierme de aur — /le roade înimă». Foarte semnificativă pentru atmosfera poeziei lui Petre Stoica această metaforă a timpului: vierme de aur, pentru o poezie în care trecerea timpului nu e arătată prin confruntări tragice, ci e sugerată, mai bine-zis, filtrată, deși dramatic, dar cu mansuetudine. Ca, de pildă, în poemul de mare forță sugestivă ce deschide cartea *Bunica se așează în fotoliu*: «Bunica a fost cîndva în California acolo/oamenii cresc altfel de iepuri ce minună/le la noi în Balcani bunica s-a întors de mult/melancolică privește acum pe fereastră/daliile sînt niște capete de pudel din curte/adie miros de varză bunica era o femeie/aproape înaltă sclipea ca alăturile fanfarei/din chioșc în orologiu e foarte foarte tîrziu/și un vapor cu aburi se scufundă încet/în gravura de sus». (În *orologiu e foarte tîrziu*)

Persistentența acestui sentiment al timpului ce impregnează poemele lui Petre Stoica e un semn peremptoriu al profunzimii, al organicității lui. Modalitatea exprimării nu trebuie să ne ducă în eroare că acest sentiment ar apărea ocazional, fără un adînc suport interior. Simplitatea mijloacelor de expresie, «naivitatea» lor, acel aer «desuet» al poeziei transmit, în fond, cu mare rafinament artistic o gravă afectivitate. Poetul e însă foarte precaut și cenzurat în ceea ce privește dezvăluirea acestei note grave din registrul sensibilității lui. Totuși în poemul de sfîrșit al cărții ni se spune: «Gata trag cortina spectacolului meu s-a sfîrșit/nu sînt clown pentru cît ați plătit e destul... am făcut între versuri și cîteva salturi mortale/dar nu le-ați văzut am adus cîteodată pe scenă/capra fonograful broasca blajină și inima mea...» (În *stagiunea viitoare*)

Pentru comunicarea obsesiei sale poetul convoacă toate acele obiecte și denumiri căzute în desuetudine, care pot sugera cît mai direct fluxul neîntrerupt și eroziv al timpului. O convocare făcută cu bună-știință și cu o rară inteligență artistică a realizării unei atmosfere perfect adecvate.

În ordinea expresiei e evidentă o concentrare a limbajului care, desigur, dat fiind talentul verificat al poetului, nu-i va diminua nici în viitor capacitatea emoțională a poemului. Ca una dintre cele mai reprezentative piese pentru stadiul actual al poeziei lui Petre Stoica, să citim împreună poemul de mai jos în care orchestrația emoției și a sugestiei atinge acorduri de irezistibilă penetrantă: «Va trebui să plec să mă retrag sfios/din fața acestei dureri mai dulci decît fructul toamnei care poartă haine de cerneală violetă va trebui/rămîne în urmă liniștea plajei seara/rămîne și memoria pietrei umfate/de spaima singurătății unde ești/strigă apoi bufnia prietena din noaptea/timpului meu fără glorie dar eu te rog/să treci cu vederea». (Rămîne în urmă)

PENTRU IASI, CU DRAGOSTE ȘI EXIGENȚĂ

de Nelu IONESCU — Fotografii de I. PREDOȘANU

Credeam că războiul e doar un joc, un joc al celor mari. Și credeam că de aceea ne-au întrerupt școala, ca să ne vedem și noi — în pace — de joaca noastră. Apoi am aflat că Gelu — inchiul meu mobilizat chiar în ziua în care și-a luat diploma de inginer — a fost ucis în toiul jocului ăstuia, și abia atunci am avut revelația adevăratului sens al celei mai cumplite dintre noțiuni. Mai credeam, tot pe atunci, că frontul e un anumit cîmp, special ales pentru lupte. Apoi frontul a ajuns în orașul meu. I-a sfîrșecat de la o barieră la alta, din pivnițe și pină-n poduri, și eu m-am mai ales cu încă o noțiune lămurită. Dar tot de pe atunci, am început să vizez la o altă noțiune pe care și-acum, după atîția ani, continui să mi-o limpezesc, să mi-o definitivez: aceea de oraș construit perfect și cîrmuit perfect. «La citta del Sole» mi-a fost mulți ani cartea de căpăți; iar tenacele personaje al lui London, Burning Daylight, cel care părăsește nordul sălbatic ca să construiască în sud un mare oraș supercivilizat, mi-a fost, tot mulți ani, eroul preferat, modelul după care încercam să mă formez. Oricum, orice idee nouă, orice informație nouă în privința urbei perfecte, o aplicam de urgență și cu o nespusă voluptate viziunii mele despre orașul meu. Orașul meu care se străduia să se reînălțe dintre propriile sale dărîmături, dintre propriile sale vechituri. I-am urmărit, îi urmăresc și-i voi urmări cît am să trăiesc evoluția, cu patimă de mare și ireversibil îndrăgostit.

«CU!»

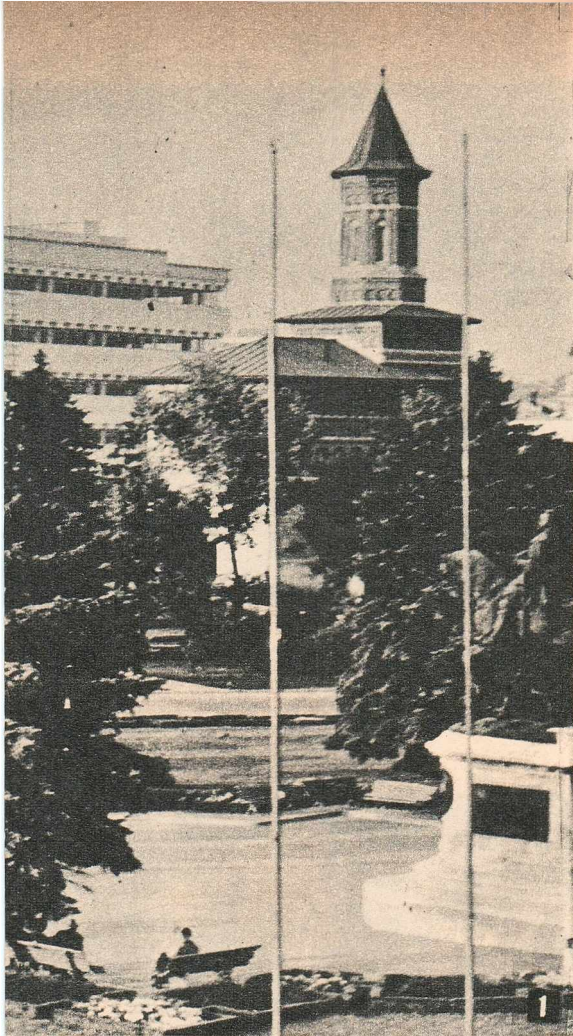
În Iași și pentru Iași multe lucruri s-au făcut cu cap.

Firește, înainte de orice, folosirea Cîmpiei Bahtului-lui pentru implantarea compactei zone industriale a orașului și a cartierelor de blocuri Nicolina, Cante-mir și mai recentul Alexandru cel Bun. Și să nu uităm ce mahalale au fost anulate pe acolo. Cei care vin cu trenul dinspre București trebuie să accepte că puține orașe din țară oferă, chiar de la început, o asemenea defilare de clădiri moderne ca Iașul azi.

O reușită este și restructurarea — generoasă, neînghesuită — a dealului Copoului.

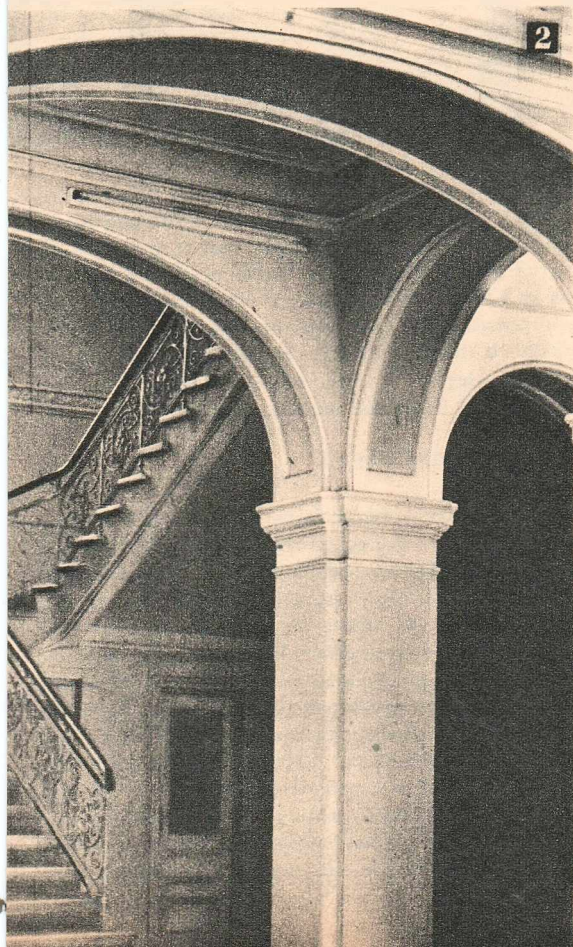
O reușită mai este organizarea în trepte a coastei de deal ce urcă din Păcurari spre Liceul Internat și Universitate. Dealtfel, cam așa — dar cu clădiri cu linii mult mai moderne — cred eu că ar trebui exploata-tă minunata situație pe coline a Iașului. Pentru a mă înțelege, urcați sus la Cetățuia ori sus pe Repedeș și priviți Iașul în tot cuprinsul lui. O să-mi dați, sînt sigur, dreptate de ce pledez pentru aplicarea, să-i spunem ad-hoc, a stilului amfiteatru.

O reușită — în sens de idee, de soluție simplă dar bună — o socotesc pe aceea a micului lapidariu din coasta dreaptă a Palatului culturii; cu un singur corectiv: mi-ar fi plăcut nu un zid pitic, ci unul uriaș în care să fie încastrate toate — și slavă Domnului că la Iași sînt — cioburile dragi ale istoriei, cioburi

1) Casa Dosoftei, Sfintu Neculai Domnesc, clădirea cu vulturi, specifică stilului secolului trecut, Palatul culturii, biserica și școala Trei Ierarhi, sala gotică, noul Palat administrativ, biserica Sfintu Sava n-au încăput chiar toate într-o singură imagine, dar poți ajunge de la una la alta în vreo cinci minute. Dovada deci e făcută: pe acest teritoriu nu mai putem ridica clădiri oarecare. E o chestiune de responsabilitate.

2) Un alt aspect al problemei: construcții vechi și cu presanță folosite de-a dreptul meschin. Sub coloanele și sub stucaturile clădirii de peste drum de hotelul «Continental», deci în plin centru, și-au avut sediul când secția financiară a primăriei, când Oficiul stării civile, când mai știu eu ce. Cert e că acum din holul acesta, cu o maiestuoasă scară dublă, se ajunge nici mai mult, nici mai puțin, decât într-o plăcintărie. Și cine te gindești că mulți ieșeni, obsedați de destinul cultural al orașului, suspină după clădirea asta, excelentă fie pentru o expoziție permanentă de plastică și grafică, fie pentru un muzeu, fie pentru un studio de teatru al A.T.M.-ului, fie pentru Teatrul de păpuși, care are o trupă minunată și o clădire submizerabilă. Sau poate e mai bine să nu cîrțim împotriva puterii comerciale, că ne-om trezi cu un cuptor de poale-n briu cu brînză în sala tronului de la Palatul culturii și cu altul de vîrzări moldovenesti sub bolțile Sălii gotice, moștenită de la Vasile Lupu.

de care nu putem și nu trebuie să ne despărțim. Mă bate gîndul că fața interioară a zidurilor Goliei s-ar preta grozav la așa ceva. Și după cite știu eu, un asemenea muzeu vertical, în aer liber, care să adune capitelluri, feronerie, lespezi cu inscripții și tot ce timpul n-a sfîrîmat definitiv, nici nu există în lume.

«FĂRĂ!»

Tot în Iași, însă împotriva lui, multe lucruri s-au făcut fără cap.

Peste drum de impozanta clădire a Bibliotecii centrale — o casă a tineretului acceptabilă, ba chiar reușită pe dinăuntru, dar fără pic de haz pe dinafară. O școală modern-banal-paralelipipedică pe Costache Negri. Blocuri meschine — exceptînd clădirea hotelului «Unirea» — profanează cu banalitatea lor un loc scump ieșenilor: Piața Unirii. Colac peste pupăză, tot în aceeași piață, un closet public a fost pus și «bine la vedere», și doar la cîțiva metri de un monument istoric.

În fine, pe cînd băimărenii, de pildă, se laudă cu noul lor Palat administrativ, ieșenii socotesc că al lor e cam teșit și de o arhitectură modestă. Mie unuia îmi place streășina aia a lui galbenă, care mă trimite cu gîndul la scîndurile de la podurile prispelor caselor noastre de țară.

M-am limitat la cîteva observații și acelea privind doar centrul orașului. Pentru că asupra centrului Iașului am eu teoria mea. Socotesc că orașul trebuie să se dezvolte, așa cum foarte bine se face, în spațiul unor largi centuri moderne; dar mai socotesc că platoul vechiului oraș — mai precis de la Palatul culturii pînă la începutul dealului Copoului și de la începutul pantei pe care urcă tramvaiul de la gară pînă la Cinci Drumuri și Tîrgu Cucului — trebuie să fie un pămînt cu un regim de respect special.

Eu unul vîd această suprafață ca un uriaș parc din care răsar, ici-colo, clădirile de mîndrie istorică și arhitectonică ale orașului. Imaginați-vă, rogu-vă, un parc în care ajungi urcînd trepte de piatră ca cele de la Ripa Galbenă. Un parc în care găsești casa lui Vodă Cuza și cea a lui Dosoftei; Trei Ierarhi, — biserica dar și școala — Sfintu Sava, Bărboi și chiar zidurile unei cetăți minăstire — Golia. Un parc în care găsești teatrul și Bolta rece; Filarmonica și Mitropolia; vechea clădire a Palatului culturii și cea nouă a Palatului administrativ; casa duduiei Otilia și cea, străjuită de buldogi incremeniți în metal, a bardului Mihai Codreanu; casa lui Alecsandri și cea a vechiului Institut de anatomie. Dar șiurul lor e lung; de aceea să mă multumesc cu ideea:

centrul Iașului trebuie să fie podul palmei mîinii drepte a poporului dormitor, a poporului acestui meleag, care oferă urmașilor o cîtitorie în stare să traverseze cu crescîndă prestață timpul, istoria.

Să ne respectăm valorile pe care le avem și să le punem în valoare. Să nu «demolăm» prosteste, dar nici să nu lăsăm să fie înconjurat și copleșit Turnul Goliei de blocuri, tot turn și poate mai înalte, făcute potrivit metodei panourilor glisante. Alea-s economicoase, ne rezolvă rapid problema acoperișurilor, dar aici e vorba de altceva.

E vorba de o palmă de pămînt dar de o palmă cu o densitate a «locului istoric» rar înfîlînită. E vorba de o bucată de pămînt față de care trebuie să fim respectuoși.

Un primar care-și inchipuia că istoria începe cu anii, să le spunem așa, ai «legislaturii» sale, un primar dealtfel zelos, s-a apucat să dărîme clădirea bătrînei Academii Mihăilene. E o faptă pe care mulți ieșeni n-au să i-o ierte niciodată. Acum, cam pe locul acela, e un cinematograful cu înălțime de Statu-Palmă și o frizerie cu etaj.

Să ne ferească Dumnezeu de funcționarii fără putere de pricepere și fără harul răspunderii. Dar pînă una alta, să ne ferim și noi singuri de ei. Să fim, repet, respectuoși și cu bun-gust. Și să nu ne pripim. Pentru că un bloc anost în Tătărași, pe lângă cimitir, mai poate fi trecut cu vederea, dar o coșmelie de autentic stil cazarmă cum e cea a corpului B al Politehnicii, vizavi de farmecul clădirii Universității, grevează personalitatea orașului pe mulți zeci de ani; vreau să spun pînă va ajunge rentabilă dărîmarea ei.

În fața teatrului s-a eliberat locul, băgîndu-se buldozerele în niște pocitanii. Și ieșenii au redescoperit teatrul, Filarmonica și Mitropolia. De ce nu s-ar proceda — încetul cu încetul — cu tot centrul așa? De ce să nu așteptăm pînă cînd vom avea bani destui? De ce nu s-ar construi aici rar, dar numai clădiri cu totul deosebite? De ce să nu fie reconceptuat Iașul în largi cercuri ale utilului, structurate în jurul unui miez al frumosului, al artei și al istoriei? De ce n-ar fi miezul orașului ăstuia un splendid parc nu al valorilor lesne perisabile, ci al celor în stare să tindă spre perenitate?

spiritul

de Henri WALD

După cum se știe, filozofia marxistă consideră că spiritul este generat de materie, că este o funcție a materiei superioare organizate și un produs al practicii social-istorice. Teoria contemporană a semnelor — *semiotica* — consolidează această teză, precizînd procesul prin care materia și practica socială dau naștere spiritului: materia care generează spiritul este *vorbirea* prin care oamenii se înțeleg reciproc și organizează astfel activitatea lor comună asupra mediului înconjurător. Vorbirea este și materie — substanță fonică — și practică socială — mijloc de comunicare. Spiritul este creația vorbirii.

Spiritul a început să se formeze din clipa în care antropoidul a început să articuleze sunete *asemănătoare* pentru a desemna *asemănările* dintre lucruri. Dezvoltarea spiritului este determinată de sporirea energiei metaforice a vorbirii, prin care se poate trece de la denumirea însușirilor comune la descoperirea proprietăților generale și chiar universale. Spiritul se dezvoltă pe măsură ce perfecționarea vorbirii amplifică distanța dintre tendințele perceptibile ale obiectului și țelurile inteligibile ale subiectului. Prin ideile care se cristalizează, se conservă și se dezvoltă în și prin vorbire, oamenii depășesc zona naturală a percepțiilor și făuresc lumea spirituală a conceptelor. Spiritul este activitatea care se desfășoară în mintea oamenilor după ce vorbirea a transformat senzațiile în noțiuni. Spiritul se întemeiază pe activitatea lingvistică a oamenilor. Înainte de făurirea vorbirii nu putea exista decît inteligență. Intellectul, prin care percepțiile se cristalizează în noțiuni, apare și evoluează cu ajutorul vorbirii. Prin vorbire, inteligența antropoidului devine intelect uman, iar strigătele care semnalau împrejurări concrete devin cuvinte care exprimă idei din ce în ce mai abstracte. Afectivitatea, ca atare, nu aparține vieții spirituale. Ea pătrunde în activitatea spiritului numai sub forma ideilor, prin intermediul construcțiilor stilistice ale limbii, întovărășind dimensiunea intelectuală a ideilor. Două cuvinte care exprimă aceeași noțiune se deosebesc între ele nu numai fonetic, ci și semantic, deoarece provin din două metafore diferite. Ele comunică aceeași cunoștință, dar nu exprimă aceeași atitudine față de lucrul cunoscut. Niciodată două cuvinte nu pot fi perfect sinonime, deoarece exprimă atitudini diferite față de același lucru: cap și scăfirie nu au același înțeles, deși conțin aceeași noțiune.

Afectivitate și inteligență au și celelalte ființe; intelect are însă numai omul, deoarece numai el a reușit să vorbească. Spirit are numai omul; celelalte ființe nu pot avea decît suflet. Ceea ce îl deosebește pe om de toate celelalte ființe este activitatea sa spirituală. Prin inteligență, animalele se adaptează la variabilitatea mediului ambiant, prin intelect, oamenii își conceptualizează experiența, îndepărtîndu-se astfel de mediul ambiant, dar dobîndind, totodată, posibilitatea să-l transforme potrivit unor rosturi umane.

Dar activitatea spirituală nu se reduce la demersul intelectual. Ea continuă prin gîndire, rațiune, cunoaștere și conștiință. Gîndirea este capacitatea spiritului de a trece de la o idee la alta, de a combina ideile între ele, de a scoate idei noi din cele vechi. Intelectul furnizează ideile, iar gîndirea le prelucrează. Corectitudinea gîndirii este păzită de rațiune. Rațiunea are grijă ca înlănțuirea ideilor să fie logică. Capabilă să treacă de la o idee la alta fără să facă mereu apel la experiență, gîndirea poate oricînd s-o ia razna dacă nu e rațională. A fi rațional înseamnă a respecta formele și legile logice ale gîndirii. Și, deoarece formele logice reflectă proprietățile universale ale lucrurilor și legile logice reflectă raporturile universale dintre lucruri, a fi rațional înseamnă a începe să fii realist. A fi rațional înseamnă a ține seama cel puțin de ceea ce e universal în realitate.

Însă, pentru a ajunge la adevăr, corectitudinea gîndirii este doar o condiție necesară, dar insuficientă. Pentru a interveni cu eficiență în mersul lucrurilor oamenii trebuie să cunoască nu numai universalul, ci și particularul. Cunoașterea este demersul prin care gîndirea se adecvează lucrurilor, confruntîndu-se cu realitatea. În sfîrșit, la conștiință se ajunge prin întoarcerea cunoașterii asupra ei însăși. Omul este singura ființă în stare să știe nu numai că nu știe, ci și că știe. Prin conștiință, omul ține sub controlul său nu numai obiectul, ci și raportul subiectului cu obiectul.

Spiritul este, așadar, activitatea prin care omul devine capabil să adauge *informației senzoriale o plus-informație* creată de intelect, gîndire, rațiune și conștiință. Un concept conține mult mai multă informație despre realitate decît o percepție. Prin activitatea sa spirituală, omul reușește să micșoreze din ce în ce mai mult risipa de energie din natură, din societate și din viața sa proprie.

Spiritul este secund, derivat, nu secundar, inferior în raport cu materia. Totuși, spiritul nu poate supraviețui unui trup decît atîta vreme cît rezistă propriul său trup: vorbirea, mai întîi orală, apoi și scrisă.

o școală inspectată de Eminescu

de acad. prof. G. VRĂNCEANU

Este cunoscut faptul că la 1 iulie 1875 Eminescu a fost numit revizor școlar al județelor Iași și Vaslui, funcționând în această calitate aproape un an, până la 4 iunie 1876. Din documentele păstrate reiese că Eminescu a depus în acest post o activitate extrem de bogată, care dovedește interesul purtat de acest titan al poeziei române, pentru organizarea și dezvoltarea învățământului de cultură generală.

Știind că Eminescu a inspectat și școala din Lipova, comună situată astăzi în județul Bacău, dar pe atunci aparținând județului Vaslui, am căutat să văd dacă Eminescu a inspectat și școala din satul meu natal, Valea Hogei, așezat la distanță de doi kilometri de Lipova. Rezultatul cercetărilor mele arată că de fapt pe toată valea Lipovei, ce conținea atunci, ca și acum, vreo zece sate, exista o singură școală care funcționa într-o clădire din fața mănăstirii, situată între Lipova și Valea Hogei.

Din raportul întocmit la 5 septembrie 1875 în acest sens de către Eminescu, ca și din raportul din iunie 1875 al predecesorului său, D. Agura, rezultă că școala funcționa, pentru toate cele 447 familii din satele dependente de comuna Lipova, în «local foarte bun, proprietatea statului», și că învățătorul C-tin Theodorescu este normalist, iar școala este «de înaintat» (de la gradul II la gradul I).

Acest local nu mai există astăzi, dar în copilăria mea exista în stare de părăsire. Era o clădire formată din patru camere mari, cu antreu larg și cu pridvor și, împreună cu alte case mai mici, era situată lângă biserică ce fusese minăstire de călugări până la reforma lui Cuza din 1863, prin care se secularizau averile minăstirești. Ar rezulta deci că după plecarea călugărilor, casa, ca și livada de 9 fălcii (cam 14 ha) din jurul bisericii, a trecut în proprietatea statului, restul averii minăstirești fiind împărțit la țărani. Din însemnările lui Eminescu despre inspecția făcută la Școala din Lipova rezultă că în casă funcționase mai înainte un ospiciu de alienați și că la 3 aprilie 1874, pe baza unui ordin al Prefecturii, s-a dispus «a se muta școala în casele proprii ale statului, în care a fost spitalul de alienați», urmînd ca «odăile ce vor rămîne neocupate să se închirieze la cine s-ar găsi amatori, iar suma primită din chirie să se întrebuințeze în facerea reparațiilor necesare tuturor acareturilor în chestiune...»

În ziua de 29 aprilie 1876 Eminescu a inspectat școala din Lipova notînd în însemnările sale: «Am găsit puțini elevi prezenți, din cauza ploilor mari care durează de mai multe zile» și «că d-nul învățător își dă silință». Însemnările se termină cu observații privind metoda de predare a scris-cititului și a gramaticii și cu aprecieri asupra manualelor și a notării elevilor.

Între anii 1912 și 1916, în satul nostru, Valea Hogei, a funcționat o obște pe terenurile statului, între care intra și livada mănăstirii, care cuprindea cele mai variate soiuri de pomi, meri, peri, pruni și mai ales nuci de o mărime impresionantă. La împărțirea pămîntului între țărani din obște mulți au preferat să ia teren agricol, așa că tatăl meu, care era președintele obștei, a luat livada. Vara, cînd veneam în vacanță, ca elev al Gimnaziului din Vaslui, eu aveam sarcina să păzesc livada, și noaptea dormeam în acea casă părăsită împreună cu un alt țaran, Ion Dumitru, și cu un băiat care păștea vacile în timpul zilei prin livadă. Seara ascultam în jurul focului povești cu morți și strigoi, căci în apropiere era biserică și cimitirul satului, și apoi adormeam pe așternut de paie. Nu bănuiam pe atunci că acolo fusese o școală pe care o inspectase Eminescu, într-o vreme în care Valea Hogei de azi se numea Valea Mănăstirii. Schimbarea numelui satului s-a făcut înainte de 1900, căci în actul meu de naștere este trecut numele de Valea Hogei. Oamenii din satul meu spuneau că denumirea aceasta s-ar datoră unui hoga turc, care ar fi murit prin aceste locuri.

Menționez că biserică mănăstirii există și astăzi și a fost considerată monument istoric. La cutremurul din 1940 i s-au prăbușit turnurile și am stăruit să se repare stricăciunile, dînd urmare rugăminții tatălui meu, care fusese episcopul bisericii. Reparațiile au început însă toamna tîrziu, astfel că atunci nu s-a putut reface decît un singur turn. Biserica este totuși folosită așa cum este de, enoriașii din Valea Hogei.

ÎN TG. JIU, LA ORA APROVIZIONĂRI

de V. SAVIN

În urmă cu vreun an, la un control privitor la felul în care asigură comerțul din județul Gorj aprovizionarea de iarnă, se constatau o serie de grave curențe, pentru lichidarea cărora s-au propus diferite măsuri. Lucrurile s-au îndreptat o bucată de vreme, pentru ca acum, după 12 luni, la o acțiune similară de control, să fie întîlnite iarăși o serie de fenomene negative, pentru a căror înlăturare au fost din nou necesare măsuri organizatorice.

CIFRE SINTETICE

Comerțul de stat însumează în județul Gorj 252 de unități, ce dispun în total de 22 163 mp de suprafață comercială. Dintre acestea, comerțul alimentar numără 85 unități, iar alimentația publică, 59.

Laoltă, cele 252 unități comerciale ale județului au realizat în primele 8 luni ale anului o depășire a planului de desfaceri în sumă de 8 milioane lei, iar cifrele preliminate prevăd pînă la finele anului — dat fiind că e vorba de o perioadă ce include în ea săptămînile în care cetățenii își fac aprovizionarea în vederea sezonului rece, iar apoi perioada sărbătorilor de iarnă — o depășire totală de 15 milioane lei; la 26 septembrie, data notării acestor cifre, planul desfacerilor pe 9 luni era nu numai îndeplinit, dar și depășit cu 2,3%.

Și pentru că tot sîntem la capitolul cifrelor, ne vom

permite să mai amintim cîteva: cele din planul aprovizionării cu produse alimentare pentru iarna care bate la ușă. În această toamnă și în lunile reci ce vor urma, comerțul gorjean de legume și fructe, va dispune de cantități cu 7-20 la sută mai mari decît cele pe care le-a desfăcut anul trecut. Premisă de bună satisfacere a cererilor cetățenești la toate capitolele, cu excepția unuia singur: fasolea — legumă al cărei necesar, de 750 tone, nu este asigurat pînă în prezent decît în proporție de circa 40%.

O RAITĂ PRIN PIAȚĂ

La ora actuală, — după trecerea comisiilor de control și a măsurilor luate — în piața centrală din Tg. Jiu lucrurile stau destul de bine: produsele de sezon se găsesc din abundență și de bună calitate, atît în sectorul de stat și cooperatist cît și la producătorii individuali, iar prețurile practicate sînt cele prevăzute în «mercurial». Dar cine pășea în piața din Tg. Jiu în urmă cu 15 zile se ciocnea de haos, debandadă, încălcarea tuturor regulilor de comerț. Calitatea produselor desfăcute prin comerțul de stat și cooperatist era cu totul și cu totul nesatisfăcătoare. Cartofii puși în vînzare, de pildă, pe lângă faptul că erau plini de pămînt aveau și mărimea nucilor, în timp ce nucile concureau în dimensiune doar cu... cireșele (noroc că sezonul exclude aceste fructe, ceea ce ne permite să nu mergem mai departe cu comparațiile...).

În aceste condiții cetățeanul era nevoit să se aprovizioneze de la producătorii individuali. Dar controlul în piață fiind slab, aceasta însemna practicarea unor prețuri de speculă. Celor ce-și etalau mărfurile pe mesele rezervate producătorilor individuali nu li se cerea să afișeze prețurile și să prezinte carnetele de producători, acest din urmă fapt permițând unor intermediari, veritabili precupeți camuflați, să se îmbogățească pe spinarea consumatorilor. Ba mai mult: nici în sectorul cooperatist lucrurile nu stăteau prea bine. Aici tendințele de speculă și de furt din avutul obștesc îmbrăcau însă alte forme... Iată două din cazurile constatate: C.A.P.-Brădiceni, prin însuși președintele său, Constantin Moța, a adus în piață câteva sute de kilograme de ardei însoțiți de un aviz de expediție ce nu avea completată cantitatea; C.A.P.-Gudieni a adus un camion cu grâu, după documentele însoțitoare fiind vorba de 3 000 kg, în realitate, la verificarea făcută de organele de control, găsindu-se cu 20% mai mult: 3 600 kg. «Argumente» de genul celor invocate — lipsa unui contabil la primul C.A.P. sau a unui cîntar la al doilea — nu au împiedicat trimiterea celor în cauză în cercetarea organelor competente.

...Ampla acțiune de control efectuată în aceste zile s-a

Legumele de sezon, de bună calitate și în cantități care au desființat cu totul «cozile», stau acum la dispoziția cumpărătorilor atît la unitățile IPVILF, GOSTAT și AGROCOOP...

soldat cu numeroase amenzi, trimiteri în cercetare și sancțiuni administrative, mergînd pînă la scoaterea din funcție a unuia din conducătorii I.P.V.I.L.F. (inițiale în care recunoaștem principalul factor de aprovizionare a pieței cu legume și fructe), directorul adjunct Vasile Zgarbură, care dacă pînă acum răspunea (fără prea mult spirit de răspundere) de partea comercială a activității întreprinderii, în prezent i s-a redus responsabilitatea la cea de adjunct al unui șef de centru de desfacere a legumelor și fructelor.

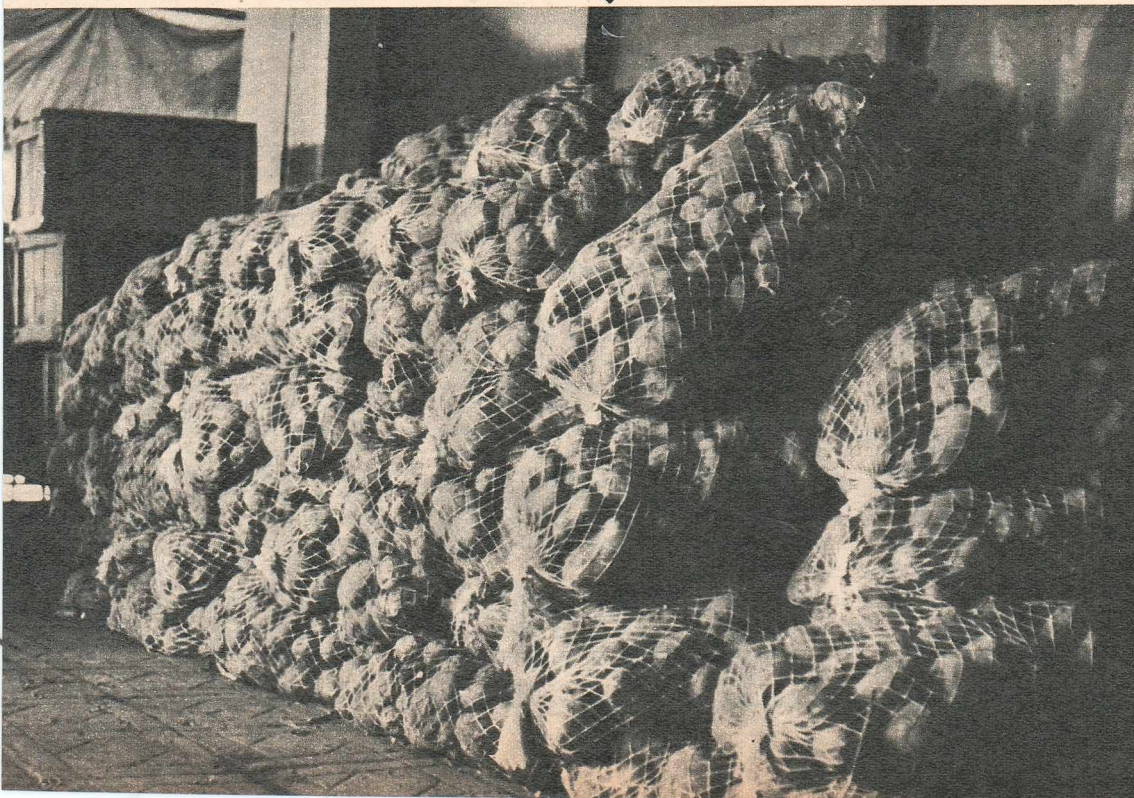
CÎTEVA CUVINTE DESPRE PÎINE

Desigur că nici nu poate fi vorba de lipsa (cantitativă) în aprovizionarea cu pîine la Tg. Jiu. Controalele efectuate au aflat însă grave carențe în felul cum se face această aprovizionare. Depozitarea, transportul și desfacerea acestui produs de bază al alimentației noastre nu respectă nici un fel de reguli și în primul rînd pe cele de igienă. Pîinea produsă la Tg. Jiu este transportată în navele reglementare doar pînă la ușile unor centre de desfacere; la cele din Sadu și de pe platforma industrială Rogojelu, de pildă, navele respective se «descarcă» alandala. Și mai prost stă situația la alte unități de panificație. Brutăria cooperativei Fărcășești, de pildă, nu folosește deloc navele. Naveta este, probabil, pentru tovarășii de la Fărcășești o invenție ce pretinde o preaînaltă tehnicitate... După cum și cernerea făinii presupune un proces tehnologic prea complex, fapt pentru care uneori pîinea produsă aici include fire de ață, nasturi și alte... anexe vestimentare.

NUMAI CU AMENZI NU SE REZOLVĂ NIMIC

Diferitele încălcări ale regulilor de comerț,—și mai ales în alimentația publică s-au semnalat foarte multe—constatate în cadrul acțiunii de control și îndrumare amintite, s-au soldat cu măsurile prevăzute de legi, multe din ele avînd drept urmare aplicarea de amenzi sau sancțiuni administrative. Dar numai cu amenzi, muștrări, avertismente sau chiar retrogradări lucrurile sînt departe de a fi rezolvate. Sînt necesare o serie de măsuri organizatorice, printre care nu cea din urmă trebuie s-o constituie o altă optică în ce privește rolul controlului obștesc. Pe hîrtie, în județ ar exista peste 800 de comisii de control obștesc. În realitate însă nu activează decît un număr pentru care îți ajung degetele celor două mîini. Cele din mediul rural, cel puțin, nu fac altceva decît să înscrie aprecieri laudative la adresa unităților «controlate» — și de ce sînt vizitate numai cele de alimentație publică? — a căror verificare ulterioară a dovedit că au un caracter de complezență. Consiliul județean Gorj al Frontului Unității Socialiste are datoria să ceară tov. C. Cazan, președintele comisiei județene de îndrumare a controlului obștesc, să ia măsuri urgente, în special pe linia instruirii specifice fiecărui sector. În ultima analiză însă, Consiliul popular județean este acela care va avea cuvîntul hotărîtor în găsirea celor mai bune căi de îndreptare a stărilor de lucruri proaste din comerțul alimentar gorjean.

În urma controalelor efectuate și a măsurilor luate, cartofii plini de pămînt și de dimensiuni ce concureau doar... nucile au fost scoși de pe piață. Acum și cetățenii din Tg. Jiu pot să se aprovizioneze pentru iarnă, în orice cantități doresc, cu cartofi mari, curați și sănătoși.

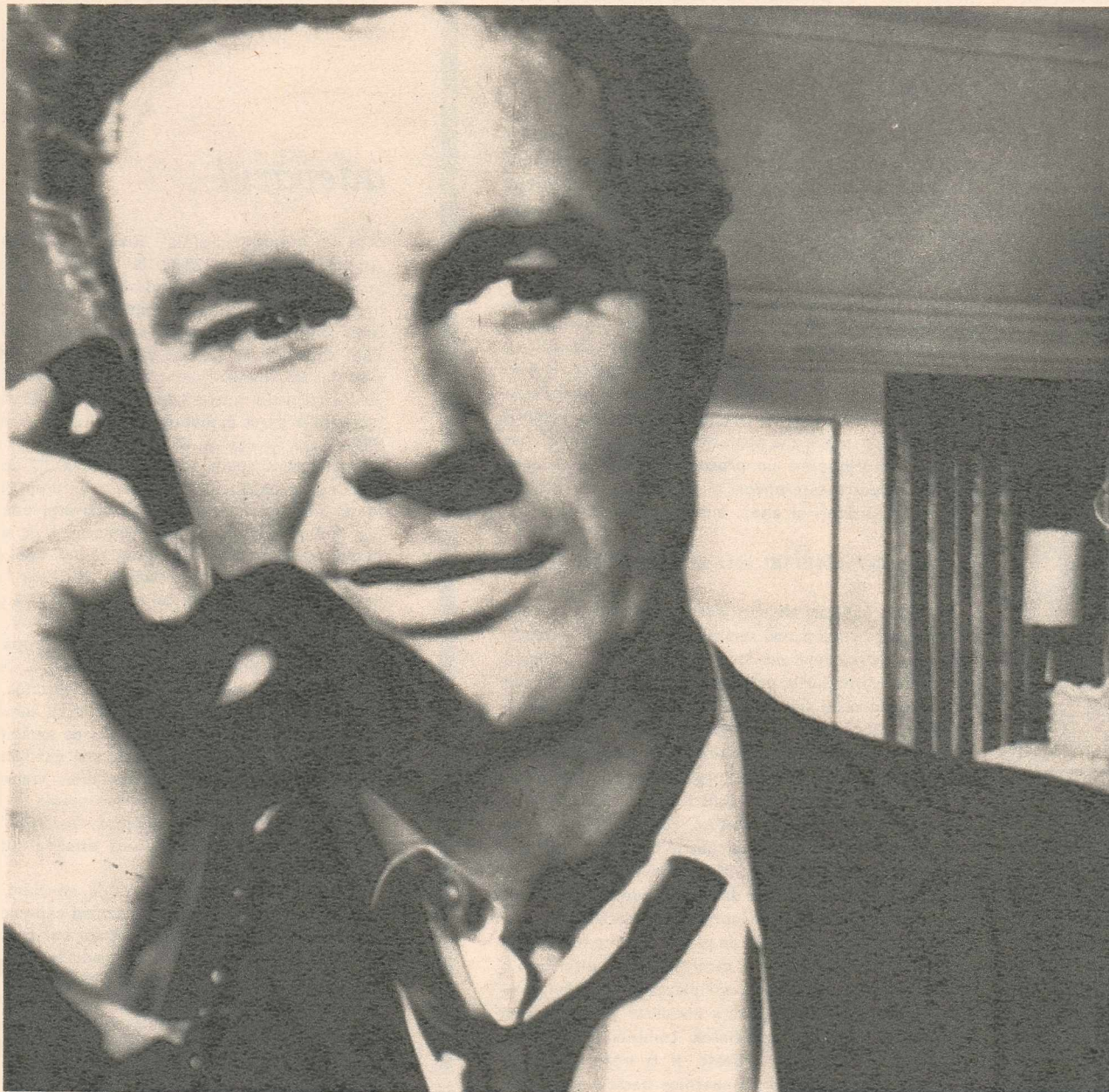
adevărul

M-au neliniștit profund două fraze scrise de Anatole France în «Viața în floare»: «Cred că umanitatea are nevoie de adevăr; dar că are încă o și mai mare nevoie de minciuna care flatează, care consolează, care îi dă nețărnutate speranțe. Fără minciună, ea ar pieri de disperare și plictis». Este clar că Anatole France a făcut o simplă glumă justificînd astfel «necesitatea» minciunii. Dar mai bun mi s-a părut modul de a glumi al lui Bernard Shaw, care spunea că «cea mai bună glumă este, întotdeauna, a spune adevărul». Cu astfel de noțiuni nu ne putem juca. Îi putem da dreptate lui Mark Twain care considera că adevărul este cea mai prețioasă avere de care dispunem și, de aceea, trebuie economisită; dar adevărul nu este decît unul: cel ce se inspiră din practică; cel căruia numai practica îi dă conținutul, cel care se corijează după verificarea în practică. Fără această verificare, fără acest control asupra eficienței lui în propășirea vieții, adevărul poate deveni ușor minciună. Nimic nu mi s-a părut mai frapant, mai mobilizator, mai stimulator în toate acțiunile umane, decît adevărul. Oricît de flatantă, de consolatoare, de amăgitoare ar fi minciuna, ea n-a putut niciodată nici stimula, nici mobiliza spiritele. Ea a putut doar, vremelnic, înșela. A spune că umanitatea are nevoie de înșelăciune pentru a putea nădăjdui, înseamnă a o deposeda de cea mai puternică armă a tuturor speranțelor: adevărul.

Oamenii se împiedică uneori de minciuni, dar cei mai mulți se ridică repede năzuind către adevăr și mergînd drept ca și cînd nimic nu i-ar fi abătut din drum. Prea mult sau prea puțin adevăr poate însă deveni, la fel, dușmanul adevărului. Graham Greene, în «Fondul problemei», consideră că, în raporturile dintre oameni, bunătatea și minciuna valorează mai mult decît o mie de adevăruri. Surprinzător, apologetii minciunii n-au durat niciodată opere. Înseși scrierile de bază ale lui Graham Greene sînt niște pledoarii pentru adevăr, căci ele s-au inspirat din viață. «Dacă nu pot fi întotdeauna drept, cel puțin să fiu bun», îmi spunea un prieten; dar seducătoarea lui maximă îl înșela: nu poți fi nici drept, nici bun, decît biziindu-te pe adevăr, pe practică, pe viața reală. «Cînd se elimină imposibilul, ceea ce rămîne, fie și improbabilul, nu poate fi decît adevărul» — spunea Conan Doyle. Un mare umanist cum a fost Albert Schweitzer, conducîndu-se după deviza «a ști, înseamnă a putea», consideră că adevărul nu are un moment al lui, ci că aparține timpului întreg, chiar și atunci cînd ne poate apărea inoportun. Orgoliul nu se naște decît din frica de a ne spune nouă înșine «asprul adevăr», cum îl striga Danton, murînd. «Spune-mi cît miști, ca să-ți spun cît furii», glăsuiește o veche vorbă din popor.

Deși minciuna are tot atîta nevoie de memorie cît are adevărul, nici un om nu dispune de atîta memorie cît să reușească pînă la capăt prin minciună. Căci pedeapsa mincinosului este necruțătoare: el nu mai este crezut nici atunci cînd se hotărăște să spună adevărul.

Istoria artelor și a literelor a fost dintotdeauna istoria adevărului. Tocmai de aceea cele mai mari spirite ale tuturor timpurilor s-au situat de partea stîngii, de partea adevărului. Uneori ele au fost nevoite să apeleze la limbajul esopian al zicerilor cu țîlc pentru a putea contesta minciuna dată drept adevăr. Dar întotdeauna — așa cum au demonstrat-o nu numai operele de bază ale clasicilor noștri, ci și cele ale marilor și structuralelor prefaceri din viața poporului român — numai adevărul le-a ghidat orientarea, ca un ac de busolă întors ferm cu direcția opusă poziției neadevărului. Căci mereu, cînd am avut nevoie de speranță, am apelat la adevăr. Și, slavă Domnului, n-am murit nici de disperare, nici de plictis.

Cliff Robertson într-o creație memorabilă

UN CANDIDAT LA PREȘEDINȚIE

de T. CARANFIL

Critica de film face, nu o dată, descoperiri întârziate. Dovadă, ceea ce i s-a întâmplat și lui Franklin J. Schaffner... După zece ani de activitate, răstimp în care a produs vreo șapte filme (din care publicul nostru a văzut unul singur — «Planeta maimuțelor»), abia anul trecut, în urma succesului răsunător al ultimului său film, «Patton», a fost, în sfârșit, recunoscut. Criticii i-au elogiat cu această ocazie talentul, umorul, inteligența, juriile l-au onorat cu trofeele pe care le au spre distribuire și toate elogiile erau adresate, parcă, unui debutant care a uimit — brusc — lumea prin virtuțile sale. Privind însă cu o întârziere de opt ani. «Un candidat la președinție», ne dăm seama că ochiul ager al criticului ar fi putut discerne încă de pe atunci, în acest al doilea film al cineastului, virtuțile care-i sînt recunoscute astăzi. Poate că a trecut atît de neobservat

și datorită modestiei sale. Modestie în sensul bun al cuvîntului, întrucît Schaffner nu este în nici un caz un mediocru. Numai că, regizor fiind, el nu dorește să iasă, cu ostentație, la rampă, preferînd cadrul funcțional celui de virtuozitate, urmărind maxima expresivitate, nu caligrafia de efect — deși aceasta din urmă smulge, de regulă, primele aplauze.

Ecranizînd o piesă de Gore Vidal, cineastul s-a retras, aparent, în marginea textului, riscînd nu o dată ca secvențele sale să fie expediate ca «teatru filmat». Acuzație profund nedreaptă, pentru că tensiunea care mistuie filmul pînă la ultima imagine este întreținută cu mijloace subtile cinematografice, de la tăierea montajului, abruptă, nervoasă, pînă la autenticitatea izbitoră a ambianțelor. Descriind ritualul electoratului american, — bizar, pitoresc și parțial incomprehensibil pentru spectatorul european

— Schaffner a dispus, neîndoindu-l, de o adîncă experiență a practicii politice, agonisită, probabil, și în perioada în care regizorul de azi fusese consilier special al președintelui Kennedy în probleme de televiziune. Ca urmare, personajele sale fictive acționează în spațiul unui realism documentar. Candidatul își croiește drum prin roiul supărător al reporterilor, continuînd să abordeze «zîmbetul duos pe care-l adoră gospodinele», găsește resurse de politețe pentru a refuza insolentele oferte care-i sînt adresate (între altele, și cele ale unui vînzător de cuvinte — «lucrez ieftin, discursuri noi...»), iar sala convenției naționale aduce mai curînd a bursă decît a întrunire de partid politic.

Într-un interviu recent, Schaffner dezvăluie că a devenit cineast prin hazard; el, avocat ar fi vrut să fie! Numai că, atunci cînd a dorit să se înscrie la facul-

tatea de drept a izbucnit războiul, iar după reinstaurarea păcii studiile i s-au părut prea lungi și a preferat satisfacțiile imediate pe care i le dădea studioul. Într-un fel, această vocație înăbușită se simte în filmele sale. Ca și Kramer, Schaffner este un moralist al cinematografiei americane contemporane, el pledează pentru o cauză în slujba căreia își pune filmul. Dacă «Planeta maimuțelor» fusese un avertisment adresat umanității din era atomică, «Un candidat la președinție» devine o meditație amară pe tema ineficacității democrației de tip american. Titlul original al filmului este «The Best Man» («Cel mai bun!») și este o parafrază a îndemnului «Să învingă cel mai bun!», semnal al cursei pentru președinție pe care o descrie. Dar realizatorul dezvăluie fără crușare ceea ce se ascunde sub acest îndemn «sportiv» — șantaj reciproc, imixtiuni în viața privată, calomni lipsite de scrupule, manevre care contrazic principiile în slujba cărora sînt chemate, compromisuri. Este o incizie nemiloasă în culisele unei sinistre comedii politice, pe care Schaffner o înfățișează ca pe un tîrg încheiat în spatele și pe spatele electorilor.

Regizorul i-a încredințat, cu justete, rolul principal lui Henry Fonda. Cu privirea sa francă, cu ferma integritate pe care o exprimă chipul său, termecătorul și inteligentul actor a fost întotdeauna interpretul ideal al apărătorului cauzelor pierdute — de la «Fruitele miniei» de Ford pînă la «Tinerețea lui Abraham Lincoln». În rolul lui Russell, candidat care, ajuns atît de aproape de Casa Albă, intuiește, îngrozit, prețul puterii și preferă să se retragă din cursă în care-i fusese deja asigurată victoria, Fonda a adăugat bogatei sale filmografii încă o apariție memorabilă. Marea performanță actoricească a filmului mi se pare însă a aparține lui Cliff Robertson, interpretul rivalului lui Russell, Cantwell. Fără a bagateliza personajul prin caricaturizare facilă, actorul și-a folosit admirabil calitățile fizice pentru a seduce și fascina. Dar Schaffner a știut să dezvăluie, cu tact și siguranță, tipul atît de periculos al parvenitului însetat de putere, care nu-și alege mijloacele: «N-are importanță cum am ajuns aici — spune el. Important este că am ajuns». Fanatic al războiului politic, «născut pentru a ataca», exploatăndu-și ipocrit originea umilă și disimulîndu-și abil convingerile de dreapta sub un limbaj ambiguu, cu ținută de june-prim dar cu priviri tăioase de gangster, Cliff Robertson a creat un fel de personaj de western politic, un Barry Goldwater pus sub lentila microscopului. Regizorul a avut inspirația să ni-l arate «la lucru» — pregătindu-se să «răsucescă cîteva brațe de delegați», adică să-și slobozească grindina de șantaje pentru a smulge voturi — profilîndu-i amplu umbra, din elicopter, peste metropolă. Pentru că acest Cantwell este personajul cel mai bine adaptat unui sistem politic pe care autorii filmului îl pun, cu luciditate și curaj, sub semnul întrebării.

Despre filmul lui Franklin J. Schaffner s-a spus că este o lucrare de «politic-fiction», de ficțiune politică, un subiect fantastic proiectat peste o lume reală. Dar «The Best Man» a apărut la un an după tragicul asasinat de la Dallas. Și că regizorul nu a tăgăduit de fel sursa reală a ficțiunii sale, o dovedește și genericul, supraimpresionat pe o lungă înșiruire de chipuri ale președinților Statelor Unite, începînd cu Jefferson și sfîrșind cu John Kennedy, care-și îndreaptă avertizator degetul spre public. Schaffner țeiea să sublinieze astfel că în filigranul ficțiunii filmului său se află istoria modernă a patriei lui, experiența ei politică și spirituală.

actori și roluri

◀ O candidată la titlul de vedetă internațională: tînăra starlettă engleză CAMILLA SPARV, o descoperire a casei de filme Rank Organisation.

telegrame

● Jack Palance și Tina Aumont sînt parteneri în filmul lui Luigi Bazzoni, «Scurta viață fericită a fraților Blue», care se turnează la Roma.

● Familia Homolka continuă să ofere spectacole grotești. Eroii cineastului cehoslovac Jaroslav Papoušek, cunoscuți din «O duminică în familie» și «O duminică pierdută», revin în «Homolka și portmoneul».

● Hotărîtă să recupereze anii în care a stat departe de platouri, Silvana Mangano trece în ultima vreme de la un film la altul fără nici un răgaz. După «Ludwig» al lui Visconti, apare în drama lui P.P. Griffi, «Din dragoste se moare».

● Michel Deville a început lucrul la noul său film intitulat «Femeia în albastru». Interpreți: Michel Piccoli — în rolul unui muzicolog îndrăgostit de o frumoasă necunoscută, și Lea Massari — în rolul femeii misterioase.

● Michael Caine își investește banii în filmul «Odată, acasă» — o adaptare după o piesă de groază a lui Francis Durbridge. Bineînțeles, și-a rezervat și rolul principal.

● Peter Brook s-a angajat să realizeze două filme pentru casa Metro Goldwyn Mayer. Se anunță că unul dintre ele, «Vacant», va avea ca punct de plecare un scenariu de Edna O'Brien.

● După ce a dedicat cîteva portrete cinematografice unor personaje celebre ale timpului nostru, François Reichenbach s-a hotărît să devină propriul său erou. Drept care, filmul pe care îl pregătește în prezent are următorul titlu: «Parisul trăit de François Reichenbach». Cineastul declară însă cu modestie că, de fapt, «Parisul va fi adevărata vedetă a acestei fresce».

de la A la Z

de Constantin POPESCU

HARDT Karin

Actriță germană de film, născută la Altona (Holstein) la 18 aprilie 1913. Studiază arta dramatică, dar spre deosebire de celelalte colege se dedică exclusiv cinematografului. Debutul ei în *Prima dragoste, prima durere* (1932) stărnește aceeași senzație ca acel al Herthei Thiele în *Fete în uniformă* (film cu care acesta avea multe afinități). Publicul descoperă aci o interpretă delicată, capabilă să traducă cu o emoționantă simplicitate și intensă trăire tot zbuciumul sufletesc al unei tinere fete confruntate cu primele încercări ale vieții. Devine actriță ideală pentru acele filme intime, tip «kammerspiel», străbătute de o undă de poezie, strîns legate de farmecul naturii înconjurătoare: *Suflet de copil* (1933), *Izvorul sfînt* (id.), *Hände aus dem Dunkel* (id.), *Zwischen Himmel und Erde* (1934), *Frumoasă e dragostea* (id.), *Hermine und die sieben Aufrechten* (1935), după Gottfried Keller, *De n-ar fi muzica pe lume* (id.), *Mitja*, aventurierul din Paris (1936), *Secretul d-rului F.* (id.), *Zigzagul vietii* (1937), *Daphne und der Diplomat* (id.) etc., filme în care ingenua sensibilă din primii ani devine o bună actriță de dramă și, uneori, de comedie. Va mai deține cu tact, discreție și eleganță roluri de protagonistă în: *Umwege des schönen Karl* (1938), *Omul care nu poate spune nu* (id.), *Sommer, Sonne, Erika* (id.), *Oameni de varietate* (id.), *Gospodărie de burlici* (1941), *Carnaval* (id.), *Fiul lui* (id.), *Liebe, Leidenschaft und Leid* (1943). După război își continuă activitatea în R.F.G., în filme ca: *Madona in Ketten* (1949), *So sind die Frauen* (1950), *Dornröschen* (1955) etc.

HARDWICKE (Sir) Cedric

Actor britanic de teatru și film, născut la Lye (Worcestershire) la 19 februarie 1893; mort în 1964. Studiază la Royal Academy din Londra și debutează în teatru din 1912, devenind unul dintre cei mai celebri actori ai scenelor londoneze, cu un bogat repertoriu (Shakespeare, Sheridan, Shaw). În anii '30 va juca și pe scenele new-yorkeze, apărînd chiar în musical-uri (*Show-Boat*). Debutează în film, în 1926, în *Nelson* (Anglia), desfășurînd apoi o intensă activitate, fie în patrie (1931-1937), fie în S.U.A. (din 1935), în deosebit de valoroase roluri de compoziție, de planul II, și arareori ca protagonist. Dintre filmele sale britanice cităm: *Dreyfus* (1931), *Rome-Express* (1933), *Lumina eternă* (id.), *Nell Gwyn* (1935), *Evreul Süss* (id.), *Tudor Rose* (1936), *Ce va fi mine?* (id.), *Peg of Old Drury* (id.), *Nine Days a Queen* (id.), *King Solomon's Mine* (1937). În din cele realizate în S.U.A. notăm mai ales: *Becky Sharp* (1935), după *Bilciul deșertăciunilor* de Thackeray, *Mizerabilii* (id.), *Flacăra verde* (1937), *Prietena noastră, moartea* (1939), poate cel mai bun rol al său — domnul Aripă, *Cocoșatul de la Notre-Dame* (id.), al doilea mare rol — episcopul Frolo, *Stanley și Livingstone* (id.), *Drumuri noi* (1940), *The Howards of Virginia* (id.), *Victory* (id.), *Sundown* (1941), *Suspiciune* (id.), *The Moon is Down* (1943), după Steinbeck, *The Lodger* (1944), *Wilson* (id.), *Cheile împărăției* (id.), după Cronin ș.a. După război își continuă activitatea teatrală și cinematografică între Londra și Hollywood, turnînd în patrie în filme ca: *Inimi neliniștite* (1946), după Zweig, *Nicholas Nickleby* (1947), după Dickens, *Winslow Boy* (1948), *Richard III* (1955), *The Pumpkin Eater* (1964), și în S.U.A. în: *Ivy* (1947), *Sursul Giocondei* (1948), după A. Huxley, *Rope* (id.), de Hitchcock, *I Remember Mamma* (id.), *The White Tower* (1950), *Mr. Imperium* (1951), *The Desert Fox* (id.), *Salomé* (1953), *Botany Bay* (id.), *Elena din Traia* (1956), *The Vagabond King* (id.), *Ocolul pămîntului în 80 de zile* (id.), *Baby Face Nelson* (1957), *Five Weeks in a Balloon* (1962).

HARDY Oliver

Actor american de film, născut la Atlanta (Georgia-S.U.A.) la 18 ianuarie 1892; mort la Burbank (California) la 7 august 1957. Cunoscut și iubit în lumea întreagă alături de inseparabilul său partener Stan Laurel (Stan), Oliver Hardy, pe numele său românesc de adopție Bran, se pregătise cîndva pentru cariera de avocat, la care renunță pentru a-și încerca norocul în teatrul muzical (avea o voce foarte agreabilă), sîrînd însă prin a se dedica cinematografului (din 1913) ca actor de comics-uri și de seriale (în roluri de intrigant). Angajat la Vitagraph devine partener și coregizor alături de Larry Semon (Zigoto) al unor numeroase comedii, printre care și prima versiune a *Vrăjitorului din Oz* (1925), sub numele de «Babe» Hardy. În 1926, la Hal Roach, are loc întâlnirea sa memorabilă cu partenerul său cel nou, Stan Laurel, cu care va forma un cuplu sortit nemuririi, cunoscut și aplaudat pretutindeni, în care O.H. deține rolul obezului infatuaț, galant cu sexul slab și rege al gafelor (enorme și sonore). Cei doi vor turna practic fără întrerupere, din 1926 pînă în 1945, sute de comedii de scurt și lung metraj, dintre care vom aminti mai ales: *Copii poznași* (1930), *Țapi ispășitori* (id.), *Hoși fără voie* (1931), *În legiunea străină* (1932), *Fra Diavolo* (1933), *Fiii deșertului* (id.), *Scotieni* (id.), *În țara minunilor* (1934), *Țigani* (1936), *Testamentul* (1937), *Gemeni* (id.), *Alpiniști* (1938), *Eroi fără voie* (id.), *Aviatori* (1939), *Studentii la Oxford* (1940), *Lupi de mare* (id.), *Tareadori* (1945), *Scamatori* (id.). Personaje complementare indisolubile, cei doi nu pot exista unul fără celălalt. Dovadă: eșecul lui O. Hardy, de unul singur, în *Zenobia* (1939). După despărțirea lor din 1945, cei doi cunosc zilele negre ale declinului: roluri sporadice (izolați), emisiuni anodine TV și o ultimă tentativă de «re-întregire»: o comedie turnată în... Franța, *Atoll K.* (1950), penibilă și inutilă. Cunoscut o glorie postumă datorită mai ales amplerilor retrospective TV și numeroaselor antologii comice realizate de Robert Youngson.

HARELL Marte

Actriță austriacă de teatru și film, născută la Viena la 4 ianuarie 1919. Studiază arta dramatică la Viena, și din 1937 figurează printre actorii de la Theater in der Josefstadt (Kammerspiel). Cunoaște frumoase succese atît aci cît și pe scenele din München (la Falckenberg), Breslau și Berlin (la Hilpert). În 1939, Geza von Bolvary îi prilejuiește un debut strălucit în opera lui Heuberger: *Balul operei*. De atunci, chipul ei blond, fermecător, șăgalnic, va putea fi văzut într-o suită de opere, comedii muzicale și filme sentimentale de autentică atmosferă vieneză, în care joacă cu grație, cîntă cu un pitoresc accent (vienez), susținînd cu brîp roluri scilicitoare. Așa a fost mai ales în filmele lui Bolvary: *Povestiri vieneze* (1940), *Un vals de odinioară* (id.), după *Vinzătorul de păsări*, *Cîntecul visului* (id.), *Taina contesei* (1942), *Cvartetul vienez* (Schrammeln-1944), *Liliacul* (1945), precum și în filmele: *Nunță cu repetiție* (1941), *Un vis vienez* (Brüderlein fein-id.), *Nebuniile unei nopți* (1943), *Femeile nu sînt ingeri* (id.), de Willi Forst, *Romantische Brautfahrt* (1944). După război turnează la Viena, unde cunoaște mereu aceeași popularitate, în filme variate, majoritatea muzicale: *Glaube an mich* (1946), *Erzherzog Johannes grosse Liebe* (1950), *Wien tanzt* (1951), *Spionage* (1955), *Congresul dansează* (remake-id.) etc.

film

Acest om care se apără de ploaie și de frig nu este altul decît DEAN MARTIN, surprins pe platourile westernului la care lucrează în prezent, «Descoperirea».

RAQUEL WELCH, una dintre nevestele lui Barbă Albastră în filmul cu același nume realizat de Edward Dmytryk. Protagonist — Richard Burton.

tv

de C. N. CONSTANTINIU

dar competiția?

●Dialogul presupune totdeauna ca finalitate adevărul. Altfel am asista la discuții fără sens, în care interlocutorii ar putea vorbi chiar și într-o sincronizare perfectă, pentru că, oricum, conversația ar fi inutilă. Micul ecran ne oferă în fiecare zi variate și diverse dialoguri, în care tot despre adevăr e vorba, în fond, în fiecare din ele.

Nu adevăruri fundamentale, adevăruri absolute, ci mici adevăruri, o anume opțiune sinceră, într-o problemă sau alta, o confesie. În unele emisiuni dialogul e astfel purtat încît se încurcă drumul spre adevăr, spre confesiunea plină de interes prin excesul de originalitate al reporterului. Nu numai în destăinuirile personalităților ci, uneori, chiar în cele mai simple anchete, în probleme mărunte, în acelea în care personajul cu microfon e trimis special pentru a afla... adevărul. Pasiunea pentru suspense-ul ieftin întrerupe o confesiune palpitantă cu întrebări de genul: «Dar muzica, o iubiți?» sau: «Cînd erai mic, preferați laptele?», «Sînteți romantic?».

Nenumărați oameni, de cele mai diverse preocupări și profesii, ne fac pe noi, telespectatorii, martorii atîtor interesante biografii, ne comunică experiențe de viață pline de interes, mai mult chiar, ne transmit delicate sentimente ori pasiuni inedite. Operația de înregistrare, de consemnare pe banda sonoră nu trebuie stînjinită de întrebări trăsnet, care transferă dialogul în planuri minore, stînjinînd și lezînd chiar (s-a întîmplat!) confesiunea sinceră, gravă, plină de răspundere.

Sînt reporteri (dezinvolți altfel, cu farmec personal) care se pricep la toate. Stau de vorbă și cu filozofi, și cu specialiști în cibernetică, și cu agronomi sau critici de artă.

Nu știu de unde atîta polivalentă erudiție! Una e să anchetezi un delinquent și să reconstitui traseul unei fraude, cu totul altceva să discuți cu un primar despre treburile organizatorice ale comunei și cu totul și cu totul altceva, să zicem, să conversezi cu un academician despre contribuția lui la dezvoltarea unei teorii științifice.

Și, ca să dăm și «exemple pozitive», reamintesc dialogul inteligent și subtil dintre academicianul Șerban Cioculescu și criticul Eugen Simion, față în față deci doi oameni de aceeași specialitate și în care cel de-al doilea își cunoștea interlocutorul în diversele ipostaze, de istoric literar, profesor, om de cultură.

Deci și în acest domeniu, al dialogului, e vorba numai și numai de... competență.

●Din nou, mult sport, transmisii directe, meciuri palpitante, cu miză sau fără, dar de bună calitate, cum a fost baschetul feminin ori meciurile de hochei între virtuoși ai crosei.

Din nou, săli pline, atmosferă incandescentă, public entuziasat și pătimaș (așa îi stă bine publicului care participă la competiții sportive) și, din nou, comentatori posaci, fără aderență la ce se întîmplă pe teren, sau în tribune, sau în sufletele noastre, ale telespectatorilor. De ce să ne tot întrebăm, mereu, unde e Cristian Țopescu? E plăcută seriozitatea și competența lui Constantin Diamantopol, impune chiar, i s-au adus elogii și lui Eftimie Ionescu pentru verva lui aproape filozofică, dar simțim nevoia entuziaștilor, a aceluia care să ne facă să palpităm și mai tare cînd vîuiet tribunelor crește și coboară odată cu bătăile inimilor noastre.

Nu de conferințe avem nevoie cînd se dezlănțuie pasiunile.

TIMIȘOARA

la ora modernizării circulației rutiere

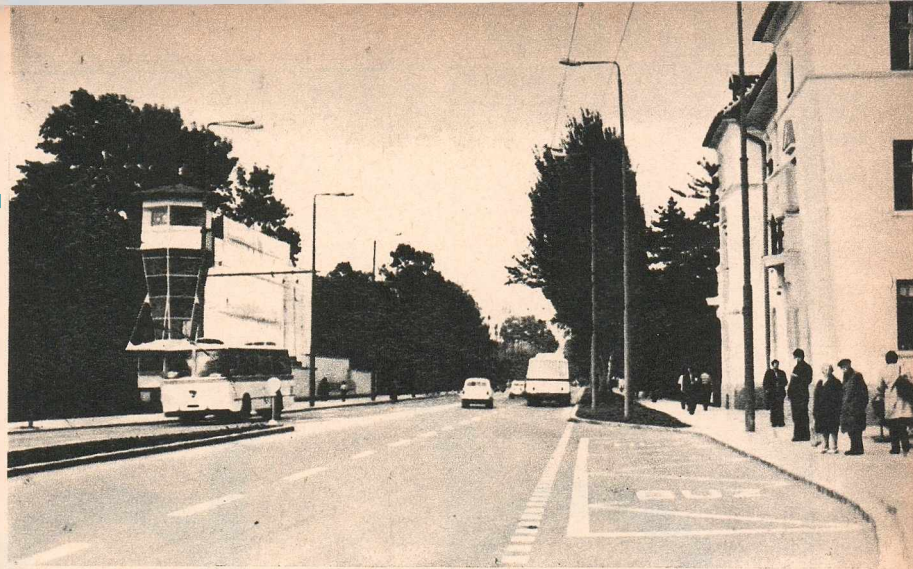
Odată cu dezvoltarea și înfrumusețarea urbanistică a municipiului, «orașul florilor și al grădinilor» și-a completat veșmîntul cu o nouă linie modernă—sistemizarea și semnalizarea rutieră.

Edilii municipiului timișorean au meritul de a fi prevăzută din timp un program amănunțit de modernizare a drumurilor și de organizare rutieră. Cu concursul unor specialiști din localitate au fost întocmite studii de prognoză în strînsă corelație cu dezvoltarea generală a marelui oraș. După elaborarea proiectelor s-a pornit la punerea lor în aplicare.

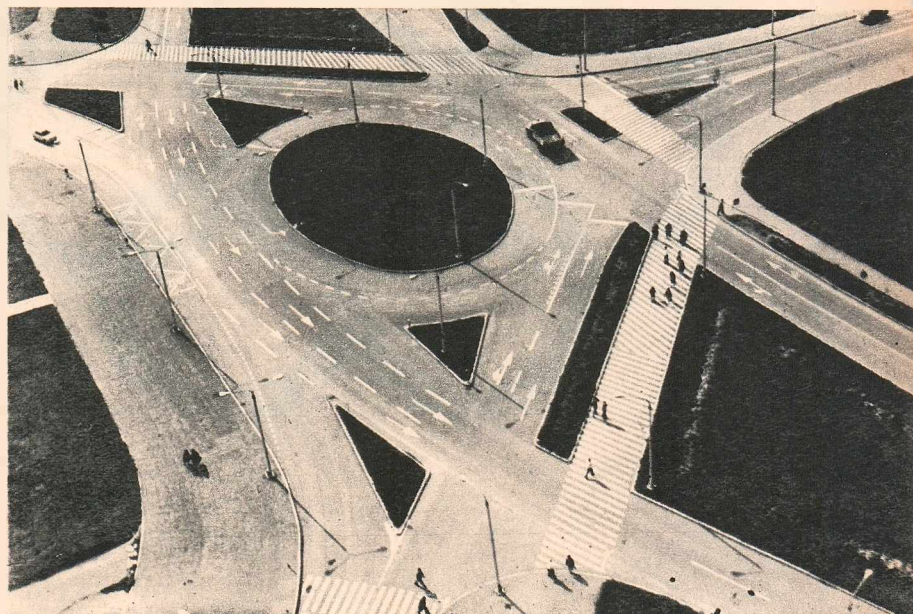
Vă prezentăm cîteva imagini care ilustrează că trama stradală din municipiul Timișoara a fost în felul acesta mult mai bine conturată. Ea asigură fluența traficului rutier prin amenajarea nodurilor și intersecțiilor care preiau un volum mare de trafic, prin lărgirea arterelor la două și trei benzi de circulație pe sens, amenajarea arterelor cu benzi de stocare pentru viraje, amplasarea stațiilor transportului în comun în alveole, amenajarea de spații de parcare etc.

Acțiunea de modernizare a circulației rutiere a cuprins întregul municipiu, ea făcîndu-și simțită utilitatea mai ales în piețele Popa Șapcă, cea a centrului civic, Horațiu, precum și pe bulevardele Pirvan, Leontin Sălăjan, Lenin, Michelangelo, Mihai Viteazul, Republicii, 23 August, 13 Decembrie, Bumbesți, Pesta-Lozzi etc.

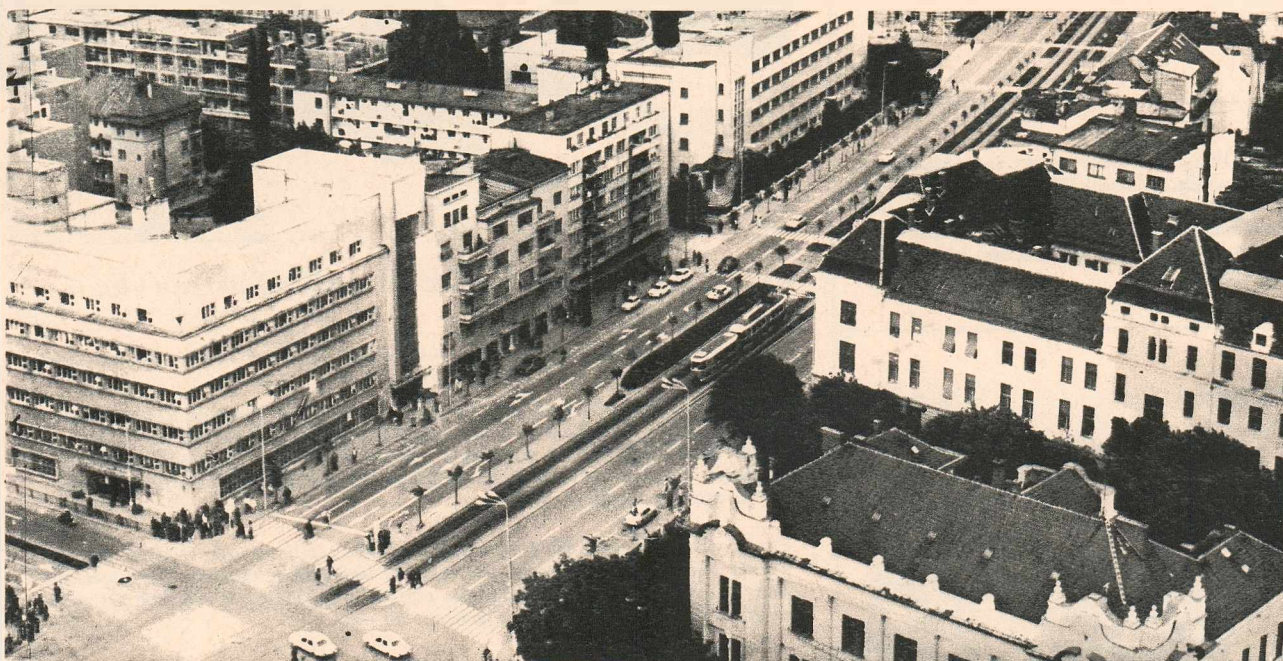
locot-colonel Mugurel ROȘIORU
și căpitan ing. Mircea IANO

Alveolă—stație de autobuz pe bulevardul Republicii. N-a lipsit, după cum se vede, nici grija pentru transportul în comun.

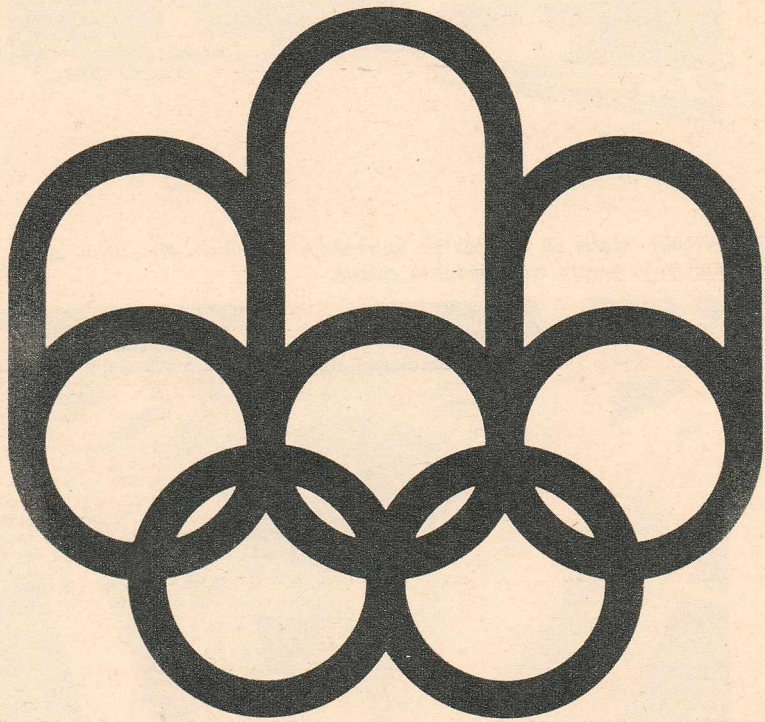
Intersecția
bulevardul Vasile Pirvan
cu bulevardul Mihai Viteazul sau
crearea
tuturor condițiilor
pentru evitarea
accidentelor.

Bulevardul 23 August,
modernizat,
poate da
o imagine clară
asupra grijii
pe care
edilii timișoreni
o acordă circulației.

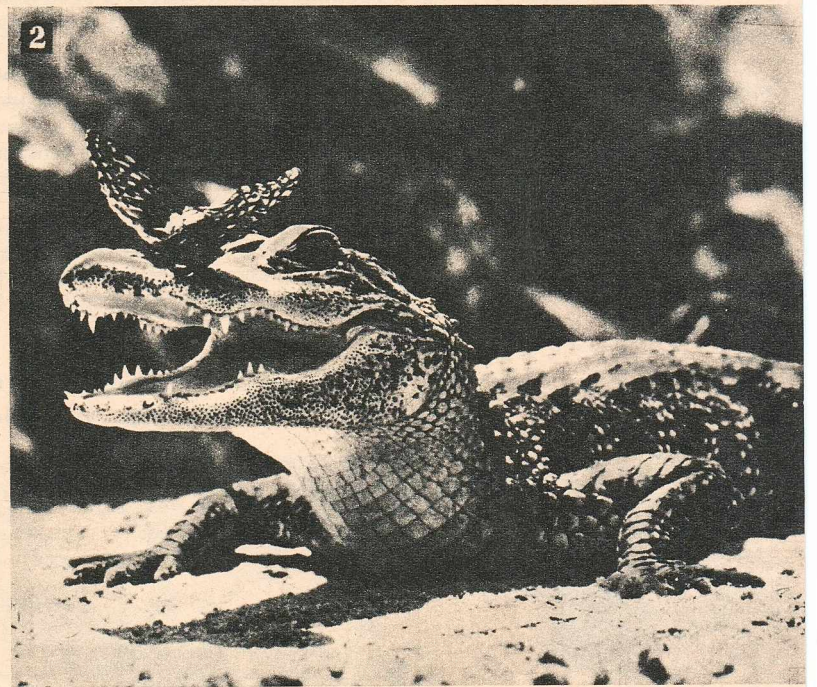
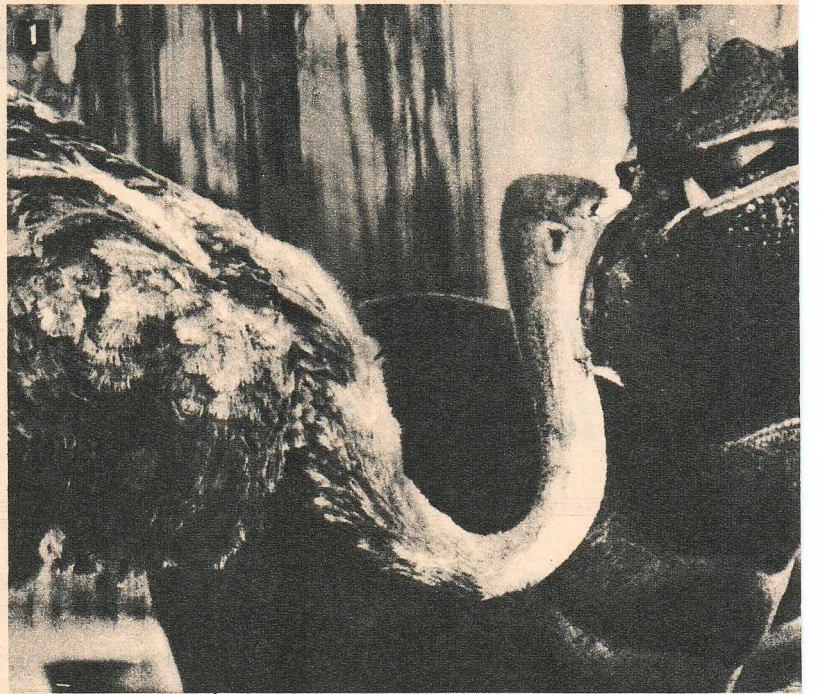

Sensul giratoriu—
intersecția bulevardului Leontin Sălăjan
cu strada Popa Șapcă,
oferă în noile condiții
o circulație continuă,
rapidă.

FUGIT TEMPUS

Olimpiada bate la ușa. Care Olimpiadă? Cum care Olimpiadă? Doar nu cea de la München, pe care aproape am și uitat-o. La ordinea zilei — Olimpiada Montreal 1976! Graficianul canadian Georges Huel nu este un om grăbit din fire, dar după părerea lui e momentul să se treacă la definitivarea emblemei pentru ediția canadiană a Olimpiadei. Emblema propusă de el combină cele cinci cercuri clasice (reprezentarea continentelor) cu podiumul de onoare, care este în același timp o interpretare grafică a literei M, de la Montreal.

CU CELE MAI ALESE SENTIMENTE, AL DV...

Foto 1. EL — hipopotam din grădina zoologică a orașului Tüddern, Renania (R.F. a Germaniei). EA — femelă struț cu același domiciliu. Idila s-a născut — așa cum se nasc toate idilele — nu se știe când și, mai ales, nu se știe de ce. Putem însă aprecia intensitatea sentimentelor după zîmbetul (???) fericit al donjuanului și după nutriașoara, ușor incurcată, a cochetei.

Foto 2. EL — aligator din dotația Institutului de reptilologie de la Silver Springs, Florida (S.U.A.). EA — superb exemplar de lepidopteră, rătăcită, Dumnezeu știe cum, pe capul țiritoarei. Aici dragostea este mai puțin idilică, și mai mult pătimașă. Aligatorul ar mânca-o pe iubită, și nu numai din ochi.

PE O PIAȚĂ PERSANĂ DIN ... SANTIAGO

Chiar așa se numește — «Piața persană», și chiar acolo este situată: în centrul capitalei statului Chile. A luat ființă în anul 1932, cu timpul s-a extins și și-a diversificat desfacerea, ajungând astăzi, așa cum se vede și în fotografia, un bazar dintre cele mai eterogene și mai pitorești, cu mii și mii de articole propuse cumpărătorilor, de la pepeni și tablouri de «artă» pînă la apărători de muște și biciclete.

cititori căt-re cititori

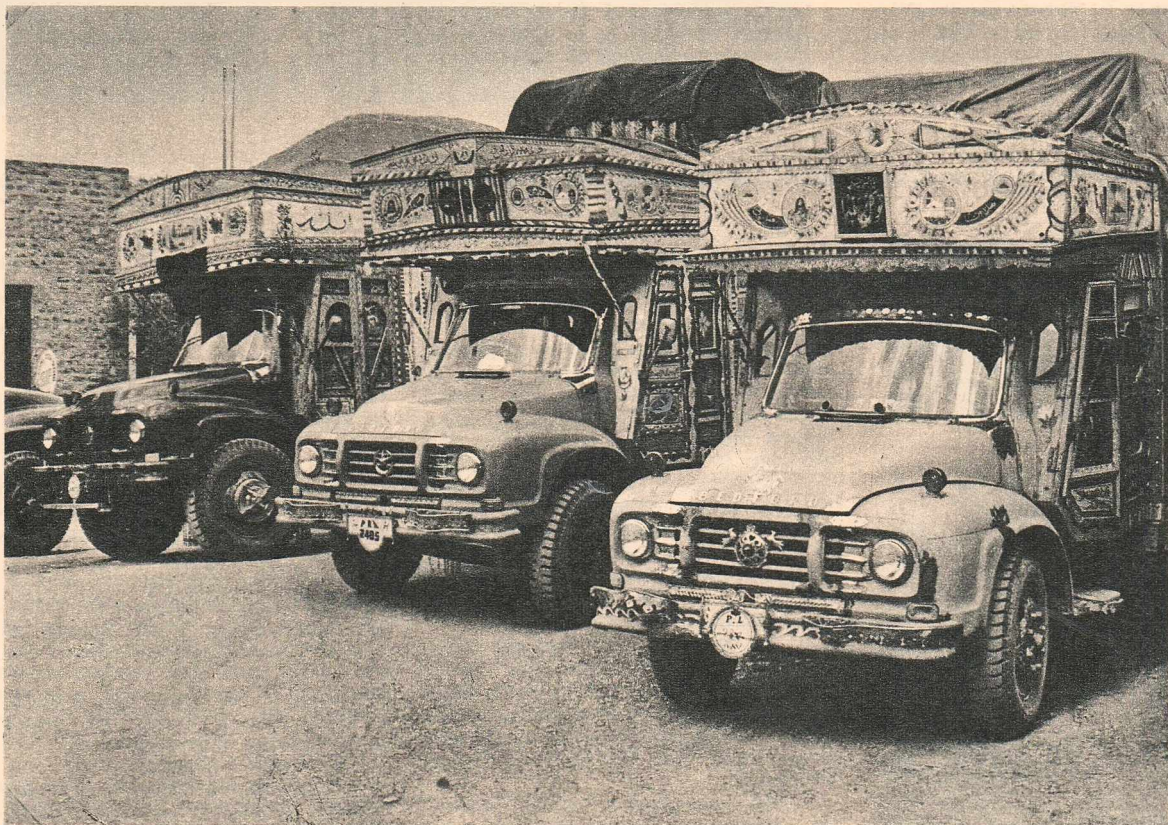
Pentru a putea insera un număr mult mai mare de adrese la această rubrică, vom folosi prescurtări pentru anumite teme foarte solicitate. Astfel, teme diverse=D; automobilism=A; cinema=C; enigmatică=E; filatelie=Flt; literatură=L; limbi străine=Lb; muzică=M; prietenie=P; sport=S; teatru=Te; tehnică=Th; viața tineretului=T; schimb de foto actori=Fa; schimb de ilustrate=V.

NOUL JOC CU MINGEA

Bunicii noștri cunoșteau trei jocuri cu mingea: țicul, poarca și oina. Oina fiind jocul cel mai răspândit, a ajuns cu vremea disciplină sportivă cu regulament și cu program de întreceri anuale. Cel care i-a dat atenția cuvenită și a introdus-o în școli a fost Spiru Haret, în anul 1898, când era ministru al instrucțiunii. Profesorii bucureșteni D. Ionescu și M. Velescu, în regulamentul pe care l-au întocmit, precizează: «Terenul pentru oină va fi lung de 100 de metri și lat de 40—60 de metri... mingea va fi din piele și va avea 10—12 cm ca diametru... bățul de bătut va fi lung cam de 50—70 cm... Jocul se face de către 18 până la 30 de copii, împărțiți în două echipe...».

Noul joc cu mingea intră în competiții în primăvara anului 1898, când se organizează la București, în grădina Cișmigiu, primul campionat, la care participă 108 jucători din 18 școli. Campionii sînt cei din fotografia de mai sus: elevii Liceului «Gheorghe Șincai» din București. În stînga fotografiei: antrenorul echipei, profesorul de gimnastică Radu.

CAI PUTERE, TIGRI BĂLȚAȚI ȘI TELEFOANE ROZ PEMBÉ...

Pictarea caroseriilor autovehiculelor de transportat mărfuri — o nouă fațetă a concurenței comerciale — a ajuns în Pakistan o adevărată modă. Cu cît culorile picturii sînt mai violente și mai discordante, cu cît tema desenului e mai fistiche, cu atît mai bine. Așa se explică apariția pe caroserii

a cîte unui leu verde în luptă cu un tigrul bleumarin, a unui aparat telefonic multicolor, a unui vultur roșu în zbor spre soare etc., etc.

Jertfe aduse pe altarul zeului Mercur. Să fie însă patronul negustorilor chiar atît de lipsit de gust?

Următorii cititori doresc să corespundă: *Fabro Lucian*, 19 ani, elev, Rășinari, str. Pălciniș nr. 779, jud. Sibiu; *M; Sălăjan Paul*, 23 ani, stud., Timișoara, complex stud. cămin nr. 5; *M, P, S, O.Z.N.*, zootehnie; *Băloiu Tincuța*, 17 ani, elevă, Galați, Țigla IV, bl. B 5, sc. III, et. IV, ap. 58, microraión 17; medicină, *M, V; Catania Adela*, 19 ani, Craiova, str. Armata Poporului nr. 14; *T, V; Corneci Neculai*, 26 ani, lăcătuș, Bacău, str. Ecaterina Varga nr. 15; *D, V; Bancu Ion*, 24 ani, op. chimist, Călărași, str. Crinului nr. 19; *P, V; Ștefan Lucia*, Brad, str. 1 Iunie, bl. C 2 bis, sc. 1, et. II, ap. 13, jud. Hunedoara; *D, V; Paraschiv Sorina*, tehniciană, com. Smulți, jud. Galați; *D, Fa, V; Tudose Nicu*, 24 ani, lăcătuș, Motru, bl. C 3, sc. 4, et. I, ap. 5, jud. Gorj; *D, V; Pohariu Florentin*, 17 ani, elev, Brăila, cart. Apollo, bl. Uranus, sc. 1, et. I, ap. 8; *V; Miloiu Florin*, 27 ani, ing., com. Virteșcoiu, jud. Vrancea; *D, V; Tomescu Minel*, 30 ani, controlor tehn. de calitate, Slatina, str. Progresul II, bl. D 12, sc. B, ap. 1; *P, S, V; Păduraru Elena*, 23 ani, funcționară, Iași, str. Ștefan cel Mare nr. 13; *M, Te, artă; Florea Florentina*, 18 ani, elevă, Medgidia, str. D. Kicoș, bl. D C 5, sc. B, et. III, ap. 36; *L, M, P, V; Iancu Ioana*, 18 ani, aj. ospătar, București, sect. 4, Aleea Ciucea, nr. 5, bl. P 20, sc. 1, et. III, ap. 20; medicină, *L, M, V; Dache Viorica*, 18 ani, elevă, Moreni, str. Unirii nr. 71, jud. Dimbovița; *L, M, V; Badea Rodica*, 18 ani, elevă, Moreni, str. Codrului nr. 3, jud. Dimbovița; *L, Fa, V; Dăscălescu Valentin*, Piatra-Neamț, Aleea Paltinilor, bl. B 2, sc. 3, et. I, ap. 39; *D, V; Reinhardt Marian*, 16 ani, elev, București, sect. 2, str. Cotmeana nr. 7; *P, V; Rădulescu Constantin*, 18 ani, Craiova, str. Doinei nr. 17; *P, S; Radu Anișoara*, Oradea, Zona de Vest, bl. L 2, sc. E, ap. 149; *D, V; Chifu Ion*, 18 ani, elev, com. Aref, jud. Argeș; *S; Galben Cornel*, Gh. Gheorghiu-Dej, str. Cașin nr. 3, ap. 10, jud. Bacău; artă, *L, P, V; Giurgelea Irina*, 25 ani, prof., com. Virfurile, sat Avram Iancu nr. 246, jud. Arad; *D, V; Pop Mona*, 18 ani și *Pop Dana*, 17 ani, Constanța, bd. Republicii nr. 49, bl. D, sc. C, ap. 32; *D; Lungu Remus*, 16 ani, elev, com. Cimpuri, sat Roșculești, jud. Vrancea; *D, Fa, V; Bercea Leila*, 30 ani, prof., com. Fintinele, sat Bănești, jud. Suceava; *D; Dumitrescu Teodora*, 16 ani, elevă, Măcin, str. Dorobanți nr. 14, jud. Tulcea; *D, V; Georgescu Gina*, 18 ani, elevă, București, sect. 1, str. Moieciului nr. 16; *P, V; Simion Gigi*, prof., Urziceni, str. Liliacului nr. 7; *D, V; Olteanu Dida*, Curtea de Argeș, str. Tudor Vladimirescu nr. 8; *L, P, V; Butnariu Ramona*, 19 ani, stud., București, sect. 5, Berceni Sud I, Aleea Niculiței nr. 2, bl. E 5, sc. 3, ap. 52; *D, Fa, V; Videscu Mariana*, 16 ani, elevă, București, sect. 7, bd. Pacii, nr. 179 B; *Fa, V; Teodorescu Erna*, 21 ani, Foșșani, bd. București, bl. N 1, sc. 1, et. I, ap. 5, blocuri-Sud; *D; Cristea Gheorghe*, 20 ani, stud., Timișoara, str. 13 Decembrie nr. 32, bl. 6, sc. C, ap. 27; filozofie, schimb de almanahuri și reviste, *P; Gruber Ionel*, 20 ani, Giurgiu, str. 7 Noiembrie nr. 3; *D; Grec Maria*, 17 ani, Borșa, str. Republicii nr. 64, jud. Maramureș; *Fa, V; Bogdan Eugenia*, 18 ani, București, sect. 1, str. Zăblăului nr. 4; *D, V; Sabău Francisc*, Rîșnov, bl. F.S.R., et. III, ap. 32, jud. Brașov; *P, V; Covalec George*, 18 ani, elev, București, sect. 2, Aleea Popasului 19; *D; Petrila Zoia*, 22 ani, teh. arhitect, Oradea, str. Cuza Vodă nr. 17, et. I, ap. 7; *P; Bogdan Alina și Cojocaru Doina*, 17 ani, elevs, Tg. Jiu, bd. 1 Mai, bl. H3, sc. 1, ap. 2; *D; Zeche Aghi*, 16 ani, elevă, Arad 1, calea Aurel Vlaicu, bl. 14, sc. S, et. III, ap. 16; *M, P, V; Tomulescu Olga*, 23 ani, educatoare, și *Tomulescu Liliana*, 17 ani, elevă, com. Borca, jud. Neamț; *C, P, Fa; Otariu Vasile*, București, sect. 7, str. Finului nr. 3, cam. 23, of. p. 16; *D, V; Rus Ioan*, 23 ani, casier, com. Cozla, jud. Sălaj; *E, M, P, V; Balamat Valeriu*, 29 ani, maistru, Drobeta Tr. Severin, cart. Crihalda, bl. L 3, sc. 2, ap. 47; *D, V; Anghel Ioan Dumitru*, 20 ani, Sibiu, str. Ecaterina Varga nr. 7; istorie, turism, *V; Anitescu H. C-tin*, 30 ani, com. Balta, jud. Mehedinți; *D; Seci Steluța*, 16 ani, Tg. Mureș, str. Gh. Doja, nr. 191; *D, V; Rănoiu Lavinia*, Lugoj, str. Făgetului nr. 50; *V; Blehan Octav-Sorin*, 21 ani, tehnician, București, sect. 5, str. Melinești nr. 17, bl. 14, et. I, ap. 23; *M, P, V; Ioma Aurel*, 21 ani, București, sect. 3, str. Avrig nr. 21-31, bl. U 2, sc. I, et. VII, ap. 29; *P, V; Cojocaru Florian*, 30 ani, tehnician, București, sect. 5, Drumul Prașilei nr. 31 B; *D, V; Gărăjău Cornelia*, București, sect. 2, Sos. Colentina nr. 314; *D; Crăciun Lenuța*, 18 ani, elevă, Fălcieni, str. Cap. Movileanu nr. 26 bis; *D, Fa; Costache Marcela*, 17 ani, Moreni, bd. Petrolului nr. 11, bl. A, sc. C, et. I, ap. 45; *Flt, P, V; Timofte Luci*, 20 ani, Iași, str. Bulara nr. 16, et. III, ap. 84, bl. tineret; *P, V; Ioniță Mircea Sorin*, 18 ani, Galați, str. Lăpușneanu, bl. C8, sc. 2, ap. 25, cart. Mazepa; *M, S, Flt, V; Gae Tania*, 18 ani, elevă, com. Plenița, str. Avram Iancu nr. 1421, jud. Dolj; istorie, *P, C; Nediță Victor*, 24 ani, com. Ungureni, sat Zlătari, jud. Bacău; *D; Cioplean George*, 25 ani, funcționar, com. Sandra nr. 285, jud. Timiș; *V; Avram Mihael*, 20 ani, stud., Orăștie, str. Gh. Doja nr. 66, jud. Hunedoara; șah; *Ardelean Mery*, 17 ani, elevă, Arad, str. Horia nr. 9, ap. 12; *P, V; Radu Iov*, Craiova, str. România Muncitoare nr. 79; *D, V; Ivan Mariana*, 18 ani, elevă, sat Săvăstreni nr. 54, com. Recea, jud. Brașov; *D, Fa, V; Talpalariu Smith*, 18 ani, Iași, str. Nicolae Bălcescu nr. 11; *S; Vlad Petru*, geolog, com. Secul, of. Reșița, jud. Caraș-Severin; *Flt, V; Stoica Adriana*, 18 ani, elevă, Pitești, str. Craiovei, bl. 30, sc. F, et. I, ap. 4; *D, Fa, V; Avramescu Aurel*, 25 ani, lăcătuș, com. Novaci, jud. Gorj; *D, V; Plumbaș Rozalia*, 18 ani, montatoare, Timișoara, Fabrica de aparate electrice de măsurat (F.A.E.M.), Calea Buziașului; electronică, electrotehnică, *L, S, V; Năstase Penelopa*, 17 ani, Moreni, bd. Petrolului nr. 11, bl. A, sc. C, ap. 43, jud. Dimbovița; *P, Fa, V*

F Nr. 41 (905)
CUPON
DE PARTICIPARE
«CITITORI CĂTRE CITITORI»

mărturisiri pe aceeași temă

Două interviuri de Giuliano ORLANDO

NICOLA DI BARI — «Norocul de a fi urît»

Este mărunțel, slăbănog, ochelarii sînt prea mari pentru fața lui cît un pumn, cămășile se dovedesc totdeauna prea largi, gîtul îi este atît de subțire încît gulerul și cravata își fac de cap și se succesc cum vor. Și totuși — a ajuns cîntăreț. Asta încă n-ar fi nimic: în ultimul timp a cîștigat tot ceea ce un cîntăreț ar visa că se poate cîștiga, de la «Un disc pentru vară» la «Canzonissima», apoi, ca un adevărat dominator, — el, care cred că poartă cîteva pietre în buzunare pentru a atinge greutatea de 50 de kg — a trecut la cucerirea trofeului de la San Remo, manifestarea muzicală cea mai hulită de către noi, ziariștii, care o socotim imorală și depășită (că publicul — care nu trebuie să vă spun cît de tare crede în ziariști! — se baricadează în case în cele trei seri cît ține festivalul, cu ochii țintă la TV, asta este o altă problemă).

Așadar, micul Nicola di Bari a ieșit cîștigător și la acest festival, și astăzi, ori de cîte ori se întoarce acasă, își ascultă cîntecele premiate. Este modul său, al unui sentimental, de a se emoționa și de a se gîndi la acele timpuri trecute cînd era doar un băiat urît și sărac, venit din Sud în căutarea norocului. «Chiar dacă astăzi cîștig milioane — spune el — nu voi uita niciodată vremea cînd cîntam pentru cîteva lire sau chiar în schimbul unui prînz bun». Astăzi însă totul s-a schimbat, cîntecele sale sînt în fruntea clasamentelor, are o casă frumoasă, două fetițe frumoase, o soție drăguță.

De fapt, din cel de altădată a rămas doar urîtenia. «Dar, uneori, a fi urît înseamnă

un avantaj. Publicul este îndrăgostit de chipul meu pentru că citește pe el vulnerabilitatea, pentru că sînt mărunț și milioane de femei italiene sînt gata să mă apere, să mă ia sub protecția lor. De multe ori m-au ajutat astfel să înving. Cîntecele mele sînt toate triste dar nu lacrimogene, lasă drum liber speranței. Îmi plac cuvintele de dragoste, de afecțiune și de încredere, muzica melodioasă, pe care o poate îngîna atît femeia de cincizeci de ani cît și cea de douăzeci. Așa se explică de ce o piesă ca «I giorni dell' arcobaleno» a devenit un cîntec big». Nicola di Bari, cîntărețul cel mai solicitat, mai mult decît Morandi sau Ranieri, este produsul unui anumit gust național care acceptă diversele fenomene înnoitoare, pop, folk, dar care atunci cînd trebuie să-și aleagă preferatul o face după criteriile tradiționale. Este al nu știu cîtelea exemplu, a nu știu cîta poveste a băiatului din Sud care, înarmat cu glas, cu cîte o idee și foarte multă speranță a găsit în lumea «aurită» a muzicii ușoare norocul pe care atîția îl visează. Dar Nicola di Bari, sub aspectul unui băiat lipsit de apărare, ascunde o voință de fier și o modestie înăscută. Nu mai vorbesc de luciditatea și simțul său practic. «Eu știu bine că o glorie construită pe succesul unor cîntece durează puțin, un sezon sau două cel mult, și pe urmă? Chiar dacă meseria mea este muzica, nu sînt un greiere care nu se gîndește niciodată la viitor. Dacă vreți, sînt o furnică harnică, chit că port ochelari». Iată o tipică istorie all'italiana, nu lipsită de un anumit bun-simț.

ADRIANO CELENTANO — un actor curajos

«Ah, care va să zică, după părerea ta eu aș fi un cîntăreț în declin!» Nu te gîndești că spunînd așa ceva poți deveni dușmanul meu pentru toată viața?»

Aceasta a fost prima apropiere de Adriano, după un fel de război personal între noi doi, care a durat cîteva ani. Întîmplări trecute. Acum am făcut pace, dar mult timp ne-am ignorat reciproc. Poate că pare incredibil, dar chiar și ziariștii pot uita ani la rînd un tip important ca Celentano. Astăzi ne-am dat mîna, sîntem încințați că ne-am revăzut, iar cearta glumeață pe care am întreținut-o la începutul convorbirii noastre nu a fost decît o introducere la ceea ce voiam să aflăm de la el: vești, ce pregătește acest show-man neobosit în invențiile sale:

— Am prezentat două spectacole la TV, ambele fiind un protest împotriva nimicirii păsărilor, împotriva vînătorilor care împușcă tot ceea ce zboară. Am organizat o adevărată bătălie în care am antrenat-o și pe soția mea, Claudia Mori. Nu-ți spun ce scrisori am primit...

— Asta înseamnă că ai încă mulți admiratori...

— Adevărul este că scrisorile erau din partea vînătorilor, care mă poșteau să renunț la cîntecele respective... Dar eu nu am dat înapoi, am continuat să cînt, în ciuda amenințărilor.

Știam că Adriano este curajos și tenace, deși cu mura pe care o are lumea nu-l prea ia în serios. Dealtfel, și trecerea lui la actorie, ba chiar mai mult, investirea banilor în producerea unui film — sînt tot chestiuni de curaj.

— Mi-a mers bine, asta e, — afirmă Celentano — am plăcut nu numai italienilor ci și americanilor care, după ce m-au văzut

pe ecran, au hotărît că un actor ca mine trebuie chemat la Hollywood.

— Poate că vrei să mergi pe urmele lui Rossano Brazzi, să fii un nou cuceritor latin...

— Uite ce e, abia ne-am împăcat, nu căuta ceartă din nou. Nu mă duc în S.U.A. să fiu un cuceritor latin, voi fi un gangster...

— ...cred că ai putea să aspiți la un rol mai bun...

— ...voi fi un gangster de pe vremea lui Al Capone, va fi un film important, foarte important, și eu, Adriano Celentano, mă străduiesc să fiu bun.

— Fii sincer, nu-ți pare rău după acele frumoase timpuri cînd ai lansat «24 000 baci», «La coppia piu bella del mondo» etc.?

— Dar «acele frumoase timpuri» există încă, nu ai decît să-ți cumperi discurile respective, se mai găsesc încă, și iată-l pe Celentano așa cum îl vrei. Însă Celentano de astăzi este un bărbat matur.

— Cînd pleci în America?

— Acum, în octombrie. Va fi un drum splendid, voi călători cu vaporul pînă la New York, voi vedea statuia Libertății și golful Hudson...

— Nu cumva ți-e frică de avion și preferi să mergi o săptămînă în croazieră? Ești într-adevăr bizar.

— Nu, te înșeli. Îți spun totul. Nu mi-e frică de avion, dar știu, vînătorii aceia care m-au amenințat... ei, cum să-ți spun, ar putea să facă «pum-pum», să ia avionul drept țintă. Ai înțeles cît de prevăzător e Celentano? Învață, prietene.

O promisiune făcută cititorilor români. Cînd se va întoarce vă va povesti aventurile sale americane. Fiți siguri că vor fi amuzante. Numai vînătorii să-l lase teafăr pînă atunci.

toamnă montană

După ce am fost tentați să credem că anul acesta vom sări din vară direct în iarnă, iată că toamna promite să ne fie obișnuitul oaspete sezonier și să ne încinte cu zilele ei strălucitoare.

Ce vor face drumeții în zilele toamnei? Cei de ocazie nu își pun probleme, așteptând viitorul concediu pentru a revedea muntele. Cei pentru care muntele a devenit un prieten, de care nu se pot lipsi decât cel mult câteva săptămâni, de-abia așteaptă zilele toamnei pentru a vedea sub altă lumină, cu alte culori, locurile îndrăgite. Adevăratul drumeț, cel pentru care urcușul la munte nu este legat de anotimp (fiecare își are doar frumusețea sa), știe că toamna are un farmec aparte; știe că în lumina strălucitoare a lui octombrie și noiembrie peisajul capătă valori noi ca și cum ar fi privit — cum scria Bucura Dumbravă în acea fermecătoare carte a munților de acum o jumătate de veac — printr-o prismă de cleștar.

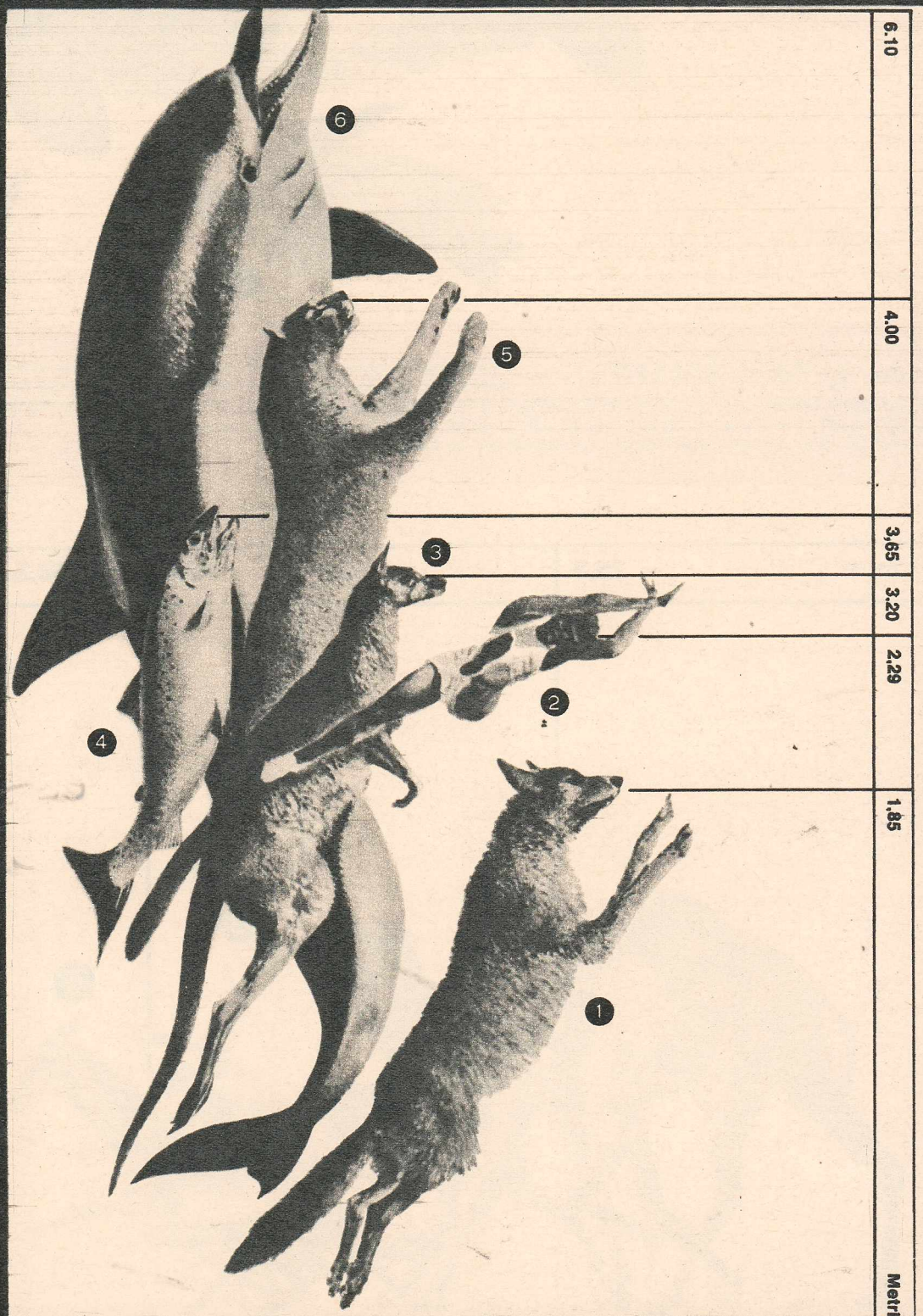
Scriind aceste rânduri și încercând să conving cât mai mulți drumeți de ocazie să cunoască și toamna munților, mă năpădesc numeroase amintiri din drumețiile acestui anotimp. Sînt printre ele — firesc — și zile cu furtuni, zile cu ploaie putredă fără de sfîrșit sau zile albite de praful primelor zăpezi. Toate acestea, nu lipsite de farmec atunci cînd știi și poți să le întîmpini pregătit sufletește (dar neapărat și echipat corespunzător), pălesc în fața mult mai numeroaselor zile pline de strălucire și culorile toamnei. Astfel, Ceahlăul nu mi s-a părut niciodată mai mîndru ca toamna, cînd aurul «crinilor» (cum sînt numite aici *zadele* sau *laricele*, sentimentalele conifere de excepție care își pierd acele frunzelor peste iarnă) poleiește «polițele» sale. Drumul pe culmea făgărășeană a Tărlitei, lung cît o zi de toamnă, tot acest anotimp mi l-a făcut drag, și nu știu dacă voi putea uita vreodată salturile grațioase ale unui ciopor de căprioare surprinse de foșnetul făcut de picioarele noastre obosite prin covorul pădurii. După cum nu voi uita ziua unui început de noiembrie pe creasta Șerbotei. Pornisem de la cabana Negoiu cu oarecare îndoială printr-o ceață care de-abia ne îngăduia să distingem poteca. După mai bine de o oră de urcuș prin vata umedă a norilor, caierele lor au început să se vinzolească și să se destrame, deschizînd ferestre tot mai mari spre minunea munților din jur. Pînă la urmă cețurile au coborît și au umplut văile, lăsîndu-ne izolați în lumea măreață a piscurilor ușor pudrate peste noapte de vestitorii iernii. Din Bucegii primelor și — firesc — celor mai numeroase drumeții amintirile toamnei sînt fără număr, și dacă voi aminti doar un drum făcut pe îndelete — într-o zi întregă — de la Predeal peste Diham și prin Valea Mălăești la Omul, cu o întoarcere — tot fără grabă — pe Valea Cerbului și pe plaiul Munticelului la Bușteni, o fac fiindcă parcă pe nici un alt drum de munte paleta toamnei nu a fost atît de generoasă. Nu uit însă nici o noapte de sfîrșit de octombrie cînd — plecat spre Vîrful cu Dor — parcă nu doream să se sfîrșească urcușul luminat de imensul candelabru al cerului și cînd pentru prima oară am reușit să văd licărind în zare luminile Bucureștiului. Această luminozitate a toamnei, această transparență fără egal, alături de culorile calde, nuanțate la infinit, ale pădurii, fac din toamnă un sezon de drumetrie de excepție. De aceea mi se pare mai mult decît curioasă singurătatea cu care ne întîmpină munții în aceste luni. Oare cine poartă vina? De data aceasta drumețul trebuie să o caute în el însuși, căci pînă și cabanele, după iureșul verii, sînt acum mai primitoare, iar cabanierii își doresc oaspeți. Profitați... Iar dacă muntele mare vă sperie încă, nu uitați că pe la poalele lui, unde puteți ajunge cu mașina, sînt de asemenea locuri pe care toamna le-a decorat fără să facă economie de culoare, pentru a vă întîmpina sărbătorește.

OLIMPIADA BIOSFEREI

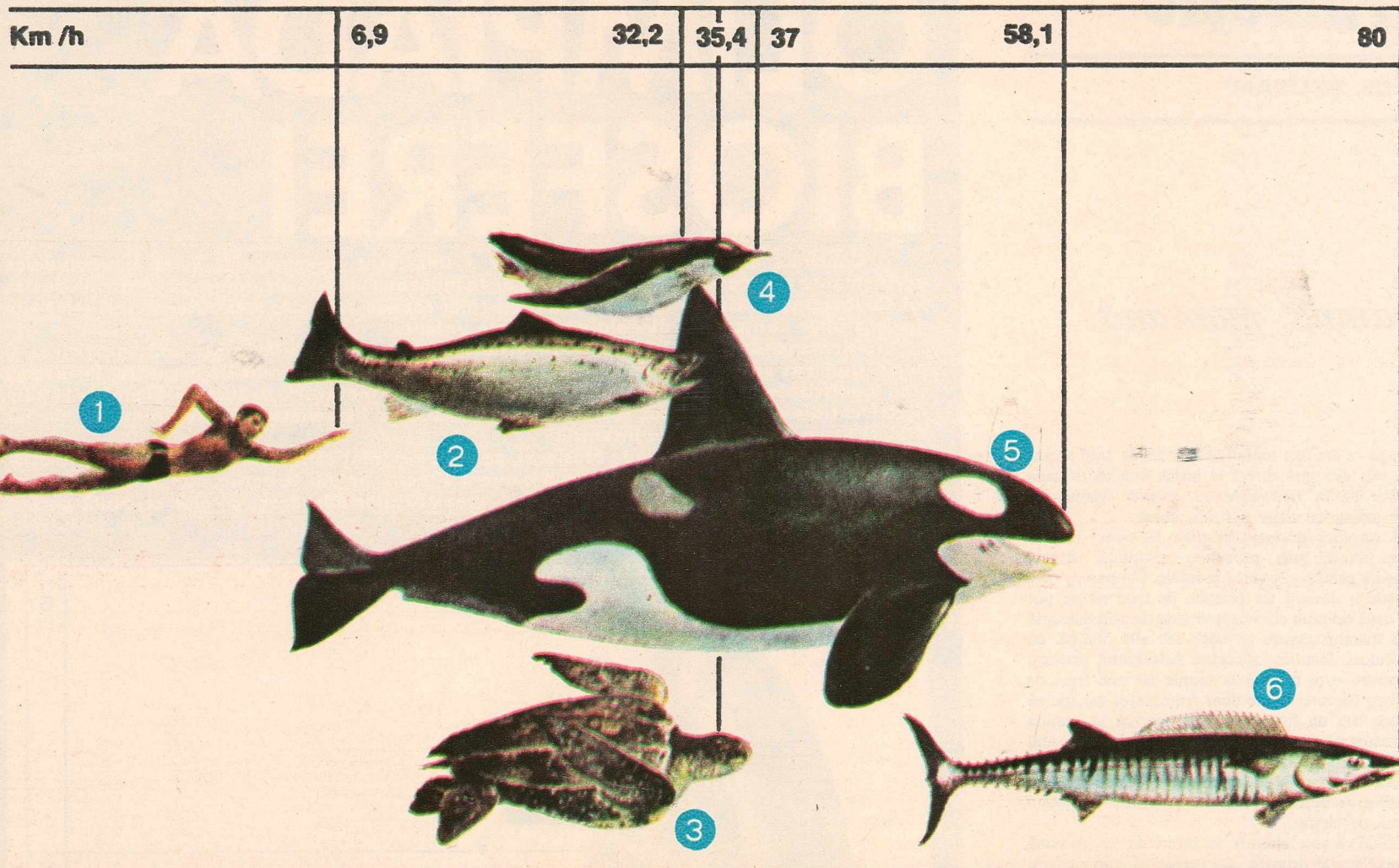
Continua expansiune a recordurilor a înflăcărat imaginațiile. Suita incredibilelor performanțe ale sportivilor la Olimpiada de la München nu se mulțumește să confirme deviza lui Coubertin: «Citius — Altius — Fortius» (mai repede, mai sus, mai puternic), ci sfîrșește dorința unor comparații dincolo de limitele umane.

Permanenta îmbunătățire a recordurilor nu este posibilă astăzi fără înmulțirea și perfecționarea antrenamentelor, fără o adaptare optimală la condițiile naturale. Iar atunci cînd fondeții aleargă zilnic 20 pînă la 40 de kilometri, iar înotătorii străbat cei 10 pînă la 14 kilometri cotidiani, ei provoacă inconștient reminiscențe filogenetice. Oare animalele nu fac același lucru, firește cu alte intenții?

Așa s-a născut Olimpiada biosferei, pe care v-o înfățișăm în aceste pagini. Din păcate, în aceste jocuri cu adevărat universale oamenii nu sînt primii la potou, dar în întrecerea cu lumea animală progresul este evident de partea atleților adevărați, a celor ce caută perfecțiunea cu mijloacele inteligenței.

SĂRITURA ÎN ÎNĂLȚIME: cea mai spectaculoasă dintre sărituri (6,10 m) o realizează marsuinul (6) (sau purcelul de mare, un mamifer cetaceu, asemănător cu delfinul). Îl urmează puma (5) nord-americană (cu 4-4,50 m), somonul (4) (cu recordul din familia salmonidelor), cangurul cenușiu (3) și, în sfîrșit, omul (2) (cu recordul de 2,29 m al americanului Pat Matzdorf). Ultimul clasat este coyotul (1), cu sărituri de doar 1,20—1,85 m.

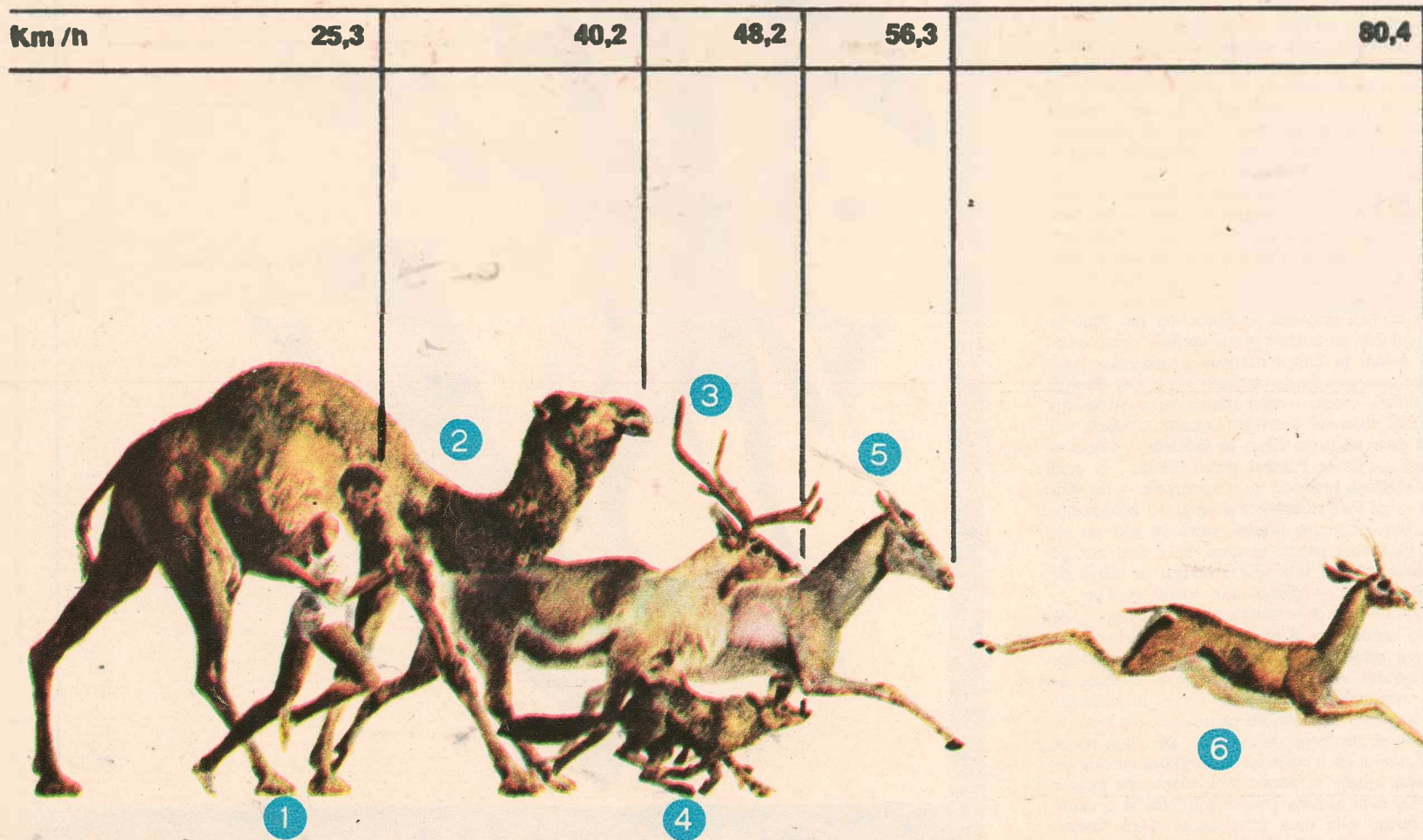

100 m LIBER ÎNOT:

recordman absolut al apelor este tonul tropical numit wahoo (6) (un pește răpitor din familia tunidelor, lung de 2-4 m, înrudit cu pălămida), care progresaază cu o viteză de 80 km/oră. El lasă în urmă delfinul mare (5) din mările reci (și chiar balena, care înoată cu o înălțime de aproximativ 58 km/oră).

Concurența e foarte mare pentru locul 3, între pinguinul (4) de la Polul Sud (37 km/oră), broasca țestoasă marină (3) (35,4 km/oră) și somonul (2) (32,2 km/oră). Chiar și în apă omul (1) e încă inferior (cu recordul lui Mark Spitz, echivalent unei viteze orare de 7 km).

Concurența e foarte mare pentru locul 3, între pinguinul (4) de la Polul Sud (37 km/oră), broasca țestoasă marină (3) (35,4 km/oră) și somonul (2) (32,2 km/oră). Chiar și în apă omul (1) e încă inferior (cu recordul lui Mark Spitz, echivalent unei viteze orare de 7 km).

1 500 m PLAT: probă de semifond, pe care o câștigă detașat impala (6) (un mamifer ruminant din familia antilopelor, grațioasă și agilă, trăind în Africa de sud-est), capabilă să dezvolte pe această distanță o viteză de peste 80 km/oră. Mult în urmă rămân măgarul sălbatic (5) (peste 56 km/oră), coyotul (4) (sau Canis latrans, un mamifer carnivor, cu blană sură, din America, asemănător cu lupul sau șacalul), renul (3) și dromaderul (2). Omul (1) cel mai rapid pe 1 500 m (americanul Jim Ryun — record mondial: 3 min. 33,1 sec) atinge abia ceva mai mult de 25 km/oră.

batic (5) (peste 56 km/oră), coyotul (4) (sau Canis latrans, un mamifer carnivor, cu blană sură, din America, asemănător cu lupul sau șacalul), renul (3) și dromaderul (2). Omul (1) cel mai rapid pe 1 500 m (americanul Jim Ryun — record mondial: 3 min. 33,1 sec) atinge abia ceva mai mult de 25 km/oră.

Km/h	36,9	59,5	64,3	70,8	72,4	96,5
------	------	------	------	------	------	------

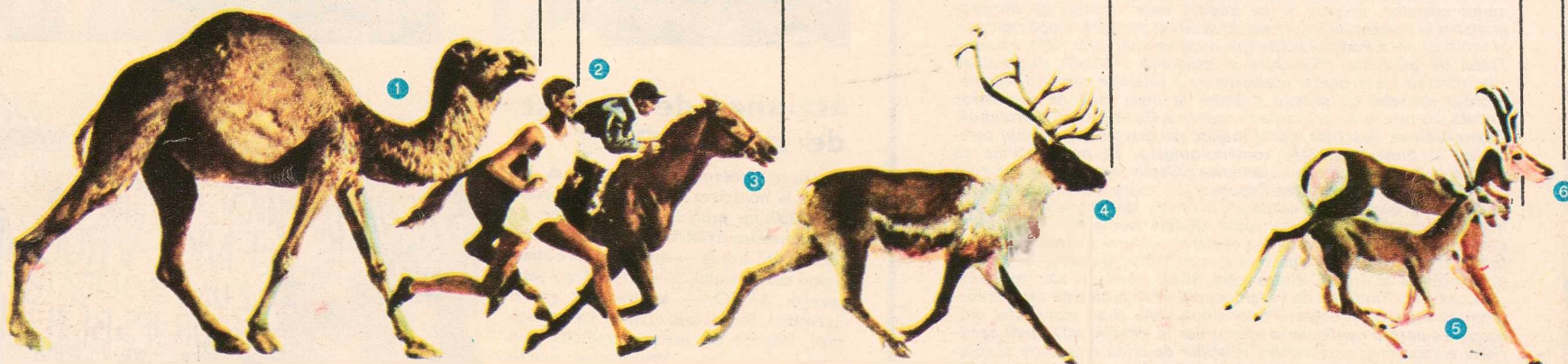

200 m PLAT:

doi învingători ex-aequo în această cursă de sprint, ghepardul (8) și (adesea victima vânătorului) antilopa (7). Viteza lor, de 96,5 km/oră, este aceea a unui automobil normal. Urmează un pluton condus de iepurele californian (8) (care atinge 74 km/oră)

și cangurul roșu (5) (care depășește 72 km/oră). Calul de curse (4) aleargă cu o viteză de 70 km/oră, întrecând ogarul (3) și struțul (2). Omul (1) e cel mai lent, întrucât recordul mondial al americanului Tommie Smith corespunde doar unei viteze de aproximativ 37 km/oră.

Km/h	17,7	19,7	27,3	40,2	56,3	57,9
------	------	------	------	------	------	------

MARATONUL:

cursă de mare rezistență, care dă loc unei lupte strinse pentru întâietate între capra neagră (6) (capabilă de o viteză de peste 57 km/oră) și gazela mongoală (5). Medalia de bronz

revine renului (4) (40 km/oră). Pentru locurile de onoare candidează calul de curse (3) (cu peste 27 km/oră), omul (2) (etiopianul Abebe Bikila, cu un record de peste 19 km/oră) întrecând, în sfârșit, dromaderul (1).

Metri	3,95	7,60	8,90	9,15	12,20	12,80
-------	------	------	------	------	-------	-------

SĂRITURA ÎN LUNGIME:

campion absolut — cangurul roșu (6) care, reușind performanțe de 12,40-12,80 m, întrece cu o singură săritură un bun începător la triplu salt. Foarte aproape, la 12-12,20 m, se situează antilopa impala (5). Ur-

mează, în luptă strinsă pentru medalia de bronz, ghepardul (4) (cu 9,15 m) și omul (3) (cu — totuși — fantasticul record al lui Bob Beamon de 8,90 m). Rămân în urmă ciinele lup (2) și broasca africană (1) (extrem de merituosă pentru dimensiunile ei reduse), care reușește sărituri de 3,90-3,95 m.

o

săptămîna în lume

Și în această săptămîna — atît de bogată în evenimente internaționale de însemnătate majoră — și-a găsit noi și impunătoare afirmări, orientarea spre contacte și tratative, ca tendință ce trebuie să devină caracteristică relațiilor interstatale contemporane. Faptul că în documentul intitulat «Punctul de vedere al României cu privire la îndeplinirea Declarației O.N.U. asupra întăririi securității internaționale», și înaintat nu demult înaltului for mondial ce-și desfășoară acum lucrările la New York, se exprima cerința imperioasă ca numai prin contacte și tratative să se ajungă la soluții raționale, eficiente și viabile, excluzîndu-se pentru totdeauna politica de forță și dictat, de izolare și suspiciune, apare în contextul desfășurării evenimentelor ca o nouă dovadă a participării active și substanțiale a țării noastre la opera colectivă de asanare a vieții internaționale.

În deplină concordanță cu vasta operă internă de construcție socialistă, țara noastră se manifestă pe plan mondial ca un factor dinamic pentru promovarea — prin fapte și nu doar prin simple declarații — a principiilor politicii salutare de înțelegere și securitate internațională. În săptămîna ce constituie obiectul acestui comentariu, cronică legăturilor de trainică prietenie care ne leagă de celelalte țări socialiste s-a îmbogățit cu o nouă filă, consemnînd — ca eveniment remarcabil — vizita efectuată în Bulgaria prietenă și vecină de către delegația de partid și de stat condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Rezultatele fructuoase ale acestei noi întâlniri dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Todor Jivkov se inscriu în același curs ascendent al relațiilor româno-bulgare, întemeiate pe principiile marxism-leninismului și internaționalismului socialist, precum și pe tradiția unor legături de durabilă prietenie și colaborare între cele două țări și popoare. După ridicarea în urmă cu ani a Podului prieteniei, după semnarea, în 1970, a noului Tratat de prietenie, colaborare și asistență mutuală, după altele alte mărturii ale evoluției multilaterale a relațiilor româno-bulgare, acordul încheiat cu prilejul întâlnirii la nivel înalt de săptămîna trecută, cu privire la realizarea în comun a Complexului hidrotehnic Cioara-Belene, deschide noi și majore perspective pe drumul colaborării și buneii vecinătăți româno-bulgare. Se poate afirma că realizarea în comun a unui asemenea obiectiv avea — așa cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu — mare importanță pentru dezvoltarea generală a colaborării dintre țările noastre, pentru întărirea colaborării dintre toate statele socialiste. La rîndul său, tovarășul Todor Jivkov s-a declarat profund convins că înfăptuirea acestei noi mari opere va fi «un factor puternic și simbol al prieteniei și frăției dintre cele două popoare ale noastre».

În cadrul schimbului de vederi asupra unor probleme ale situației internaționale, conducătorii celor două state și-au manifestat preocuparea pentru continuarea eforturilor în direcția înfăptuirii securității europene și a dezvoltării relațiilor de bună vecinătate și colaborare în Balcani. Într-un moment cînd, la New York, plenara Adunării Generale a O.N.U. a început dezbaterile de politică generală la care participă reprezentanți ai 132 de state, aici, în această parte a Europei, două țări socialiste oferă dovada vie a eficienței politicii de înțelegere mutuală și de colaborare pașnică și creează, demonstrînd nu numai posibilitatea practică dar și avantajele incalculabile ale unei asemenea politici. Faptul că, încă din primele săptămîni de dezbateri, la O.N.U. majoritatea covârșitoare a cuvîntărilor rostite au fost orientate în direcția recunoașterii depline a necesității și posibilității de a se crea condiții pentru ca toate statele să trăiască în pace și securitate, faptul că, de la început, în centrul dezbaterilor s-a aflat — ca imperativ al vieții internaționale contemporane — promovarea tendințelor de destindere, confirmă audiența largă de care se bucură punctul de vedere, în repetate rînduri susținut de țara noastră, ca și de alte state iubitoare de pace, că — așa cum a formulat conducătorul statului și partidului nostru în Raportul la Conferința Națională a P.C.R., «este necesar să se asigure afirmarea și respectarea deplină a noilor principii și relații între toate statele lumii, să se respecte dreptul fiecărei națiuni de a-și organiza viața, de a se dezvolta din punct de vedere economic și social corespunzător intereselor sale, fără nici un amestec din afară». Fiecare țară, mare sau mică, are dreptul și obligația de a-și aduce contribuția la cauza generală a păcii și propășirii pe planeta noastră.

Contactele directe, bilaterale sau multilaterale, convorbirile deschise, fără prejudecăți, urmărind scopuri realmente pașnice, nu pot decît să contribuie la eliminarea surselor de neînțelegere și conflicte, ameliorînd constant climatul internațional. Puternicul ecou internațional pe care l-au avut zilele acestea rezultatele convorbirilor de la Pekin ce s-au soldat cu normalizarea raporturilor dintre R.P. Chineză și Japonia decurge din convingerea întregii opinii publice mondiale că s-a înfăptuit un act de mare însemnătate nu numai pentru eliminarea surselor de litigii dintre cele două mari state asiatice, dar și pentru cauza destinderii și colaborării internaționale. O țară socialistă de dimensiunile și importanța Chinei populare și o țară capitalistă cu un uriaș potențial economic ca Japonia, au găsit — după decenii — calea cea mai directă, practică și sigură de a normaliza raporturile reciproce, pornind de la recunoașterea realităților și abordînd cu încredere metoda contactelor și tratativelor. Mai mult decît atît, ambele state au ținut să precizeze că normalizarea relațiilor dintre ele nu este și nu urmărește să fie în dauna altor state, ci în interesul tuturor țărilor, cu scopul eliminării oricăror focare de incordare. România socialistă, care se pronunță tocmai pentru un asemenea curs realist în relațiile internaționale, are toate motivele să salute cu satisfacție documentul ce consemnează normalizarea raporturilor dintre R.P. Chineză, de care ne leagă — ca țară socialistă — trainice legături de prietenie frățească, și Japonia, cu care — în spiritul coexistenței pașnice între țări cu sisteme diferite — noi întreținem relații de colaborare reciproc avantajoase.

La Pekin sau la New York, la București sau în celelalte capitale europene, își găsesc afirmări tot mai puternice ideile nobile ale salvărilor păcii și instaurării unei securități reale în raport cu marile mutații social-politice din arena mondială.

Dic. BABOIAN

Marți, 3 octombrie 1972

F26

glob comentariu foto

acțiunea de protest de la AKZO

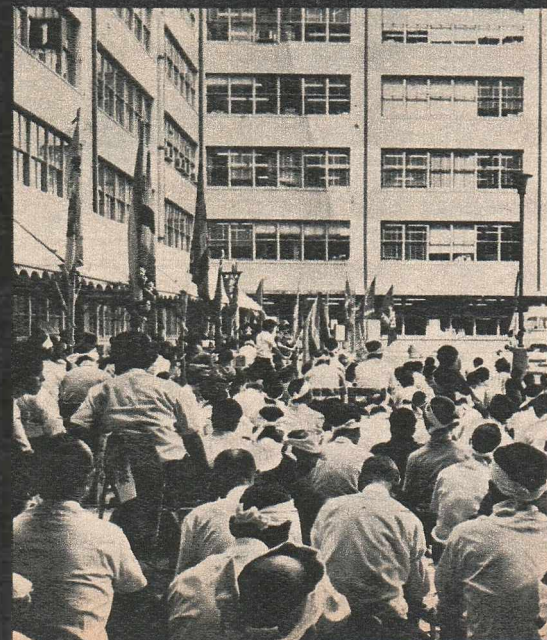
Pentru a determina patronatul să renunțe la hotărîrea de a sista producția, cei 3 000 de muncitori ai uzinelor de fibre sintetice ENKA-Glanzstoff din orașul olandez Breda — întreprindere aparținînd concernului chimic olandezo-vest-german AKZO — au declarat grevă. Exemplul lor a fost urmat de muncitorii Fabricii de mătase artificială din orașul vest-german Wuppertal, aparținînd aceluiași concern și în aceeași măsură vizată de concedierile anunțate. Patronatul a persistat totuși în hotărîrea de a «reorganiza producția». În fata acestei situații, muncitorii din Breda și Wuppertal au hotărît să treacă la ocuparea întreprinderilor. Acțiunea lor a avut în cele din urmă rezultatele dorite: conducerea concernului a cedat. Cei 6 000 de muncitori din ambele întreprinderi și-au reluat lucrul. În fotografia 1: la poarta uzinei din Breda în timpul grevei; în fotografia 2: soțiile muncitorilor din Breda participă la o manifestație în fața Parlamentului din Haga; fotografia 3: un delegat al muncitorilor din Wuppertal discutînd cu greviștii din Breda.

realități din lumea capitalului

năpăstuitul consumator

În fața Ministerului Agriculturii din Tokyo s-au adunat peste 2 500 de reprezentanți ai organizațiilor de consumatori (fotografia 1). Motivul? Pentru a protesta împotriva majorării prețului la orez cu 8%. Cum orezul este alimentul de bază al japonezilor, scumpirea acestuia înseamnă în ultimă instanță creșterea costului vieții. Fenomen care este înregistrat în momentul de față și în alte țări occidentale — agențiile de presă transmițînd, de pildă, din Londra că numai în august a.c. prețurile la lapte, fructe, încălțăminte și îmbrăcăminte au crescut cu aproximativ 7% și începînd din octombrie chiriile vor crește cu aproximativ 4 lire pe săptămîna. Dar dacă scumpirea continuă a costului vieții este un motiv din cele mai serioase de neliniște și de protest al consumatorilor dintr-o

MOZAMBIK

ele două bătălii

omunicate date publicității la Dar es Salaam de Frontul de Eliberare din Mozambic (Frelimo) au anunțat o serie de noi succese ale patrioților mozambicani în lupta împotriva trupelor colonialiste portugheze: deschiderea unor noi fronturi de luptă în provinciile Manica și Sofala, din regiunea centrală a Mozambicului, atacarea cartierului general al trupelor colonialiste și a unor posturi ale acestora din provincia Cabo Delgado, aruncarea în aer a unor depozite de muniții, distrugerea unor tabere și a mai multor avioane și elicoptere militare portugheze la Mueda Alone. Importantele izbâzi ale luptei cu arma-n mână a patrioților mozambicani în bătălia declanșată în urmă cu doi ani pentru eliberarea țării au fost confirmate recent, în cadrul unei conferințe de presă la Lusaka, de lordul Rifford, membru al Parlamentului britanic și conducător al unui grup al Comitetului englez pentru libertatea Angolei, Mozambicului și Guineei-Bissau. Subliniind că a avut prilejul să se convingă că zonele libere din Mozambic se află sub controlul plin al Frelimo, el a menționat totodată succesele obținute în aceste zone prin schimbările radicale produse în viața

locuitorilor. În fotografia 1: un aspect dintr-o cooperativă organizată într-una din zonele eliberate. Fotografia 2: patrioți mozambicani într-o misiune de luptă.

MONTEVIDEO

garanții constituționale suspendate

Intrate în vigoare la 15 aprilie și extinse la începutul lunii iulie pînă la 30 septembrie, măsurile privind suspendarea garanțiilor constituționale au fost din nou prelungite în Uruguay. Adoptate sub pretextul luptei împotriva acțiunilor organizației de guerilă «Tupamaros», aceste măsuri prin care sînt acordate «împuterniciri speciale» forțelor armate și polițienești se răsfrîng în bună măsură asupra elementelor democratice, a participanților la demonstrații etc.

În fotografie: pe o stradă din Montevideo, un polițist își demonstrează «împuternicirile speciale».

PALERMO

noi operațiuni antimafia

Noi file s-au adăugat în aceste zile la dosarul luptei — aprige dar nu totdeauna încununată de succes — împotriva tenebroasei organizații siciliene. La Palermo s-a făcut astfel cunoscut că procuratura a depus un rechizitoriu scris privind cazul a 114 «capi» ai «noii mafii» — între care se află numele unor personaje notorii ca Luciano Liggio, Salvatore Greco, Natale Rimi s.a. Cele 1000 de pagini ale rechizitoriului acuză pe 89 dintre cei 114 de «asociere în comiterea de delict grave» — de la crime la activități ilicite, ca traficul de droguri, contrabanda de țigări, specula edilitară. În ce privește această din urmă latură a activității mafioate, presa italiană relatează de asemenea în aceste zile despre procesul început la Palermo împotriva a 25 de mafioți inculpați de a fi provocat un adevărat măcel în via Lazio, ca urmare a unui conflict de interese între două «cosche» mafioate interesate în afaceri cu terenuri de construcții. În fotografie: un aspect de pe banca acuzaților în procesul celor 25.

serie de țări occidentale, nu este și singurul. Recenta afacere cu pudra de talc «Bébé» care s-a dovedit toxică — murind zeci de copii în Franța — ca și discuția privind apa minerală «poluată» din Italia, au făcut să reizbucnească violent criticile la adresa practicilor adesea ireponsabile ale diferitelor firme angrenate în vîrtejul concurenței și al lipsei de control față de asemenea practici. Într-un articol pe marginea unei emisiuni de la televiziunea franceză, consacrată acestei teme, și la care a fost invitat președintele Institutului național pentru consum, Henry Estingoy (în stînga, în fotografia 2), săptămînalul «L'Express» menționa de pildă: «Cînd medicii au început să aibă îndoieli cu privire la pudra de talc Morhange, ei ar fi trebuit să

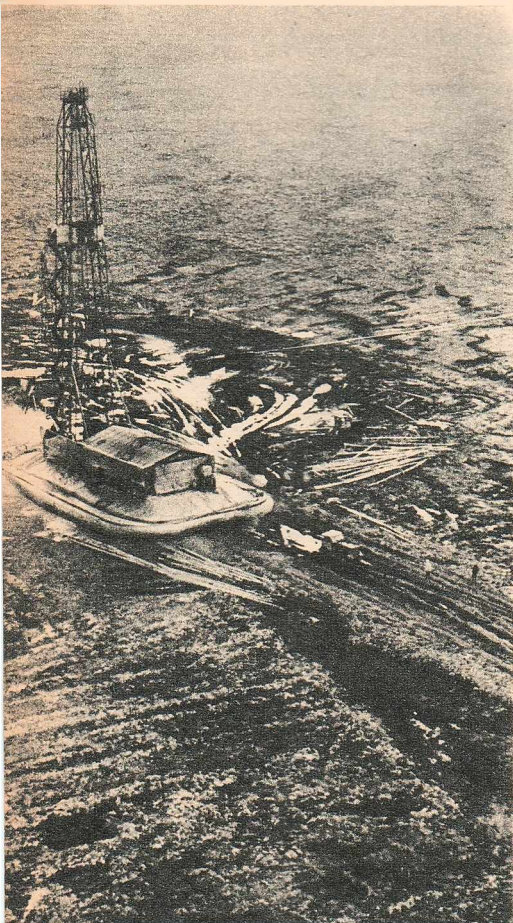
recurgă la analiza de laborator a produsului pentru a ști ce conține. Dar chiar cînd etichetele explicative există, de exemplu pentru a anunța data limită pentru consum a produselor alimentare, ele sînt în general alcătuite de o manieră sibilină, încît sensul scapă cumpărătorului. Astfel, marcajul ouălor proaspete înregistrează zilele pornind de la începutul anului. Care gospodină poate să spună dintr-o dată dacă azi e a 250-a sau a 310-a zi a anului? Aceste probleme acute pentru cetățeanul de pe stradă din țările occidentale îi va fi consacrat dealtfel în octombrie, la Paris, Salonul internațional pentru protecția consumatorului, la care va fi prezent și binecunoscutul apărător al intereselor consumatorilor americani, Ralph Nader.

satanism — nivel cvasiindustrial

«Boom al magazinelor specializate în vrăjitorie», intitulează revista «Paris Match» nota ce însoțește această fotografie. Ce se poate vedea aici este raionul de ingrediente și materiale indispensabile vrăjilor, descîntecelor, blestemelor și farmecelor într-un magazin specializat din San Francisco. În același raion, alături de borcanele, cutiile, vasele și celelalte recipiente cu misterioase preparate se vînd manuale și broșuri care indică modul lor de folosire, în timp ce într-un alt raion e pusă la dispoziția amatorilor vestimentația de rigoare — costume și rochii pentru vrăjitori, magicieni, ghicitori etc., «creații exclusive» ale doamnei Eloise Strickland, patroana întreprinderii. Magazinul «satanic» din San Francisco nu este singurul de acest gen. Fabricarea materialelor destinate magiei — se afirmă în «Paris Match» — a atins în Statele Unite un nivel aproape industrial, ca reflex al unui puternic val de obscurantism care s-a abătut asupra S.U.A. în ultimul an și jumătate.

glob comentariu foto

pernă de aer + un tractor putere

Datorită faptului că a fost montată pe o pernă de aer, această impozantă instalație de foraj, cîntărind 170 de tone, poate fi deplasată cu ajutorul unui singur tractor pe terenurile cele mai greu accesibile. Aflată în prezent în faza probelor de producție, instalația a fost realizată în cinstea celei de-a 50-a aniversări de la proclamarea Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste. Fotografia de față prezintă uriașul de 170 de tone în timp ce e transportat pe un teren mlăștinos în regiunea Tiumen din R.S.F.S.R.

aur și argint submarin în monede

ÎN NORVEGIA...

Cei trei prieteni, biologul Stefan Persson, inginerul Gustafsson, amîndoi suedezi, și comerciantul norvegian Eystein Krohn Dahle nu sînt «vînători de comori» submarine. O furtună i-a silit să arunce ancora micii lor ambarcații lîngă insula Runde, în apropierea litoralului vestic al Norvegiei. Cei trei au poposit aici un timp și, făcînd niște plonjări pentru a studia efectele poluării asupra algelor, biologul Persson a descoperit un adevărat depozit de monede de aur și argint. În zece zile au fost scoase la suprafață 600 kilograme de monede de argint și 25 kilograme monede de aur — în total circa 40000 de piese, printre care ducați de aur bătuți la Utrecht în 1715, taleri spanioli din secolul al XVII-lea, monede grosolane turnate de conchistadori în secolul al XVI-lea din argintul furat incașilor și aztecilor. Este pentru prima oară — se afirmă în revista «Express» — cînd coastele Europei oferă o comoară atît de regală. Norocul celor trei exploratori submarini se datorește faptului că furtuna i-a adus exact pe locurile unde, în 1725, naufragia un vapor al Companiei olandeze a Indiilor orientale care ducea spre Indonezia salariile funcționarilor.

În prezent, comoara este obiectul unei adevărate bătălii juridice între statul norvegian — în ale cărui ape teritoriale au fost descoperite monedele — și guvernul olandez, în calitate de succesor legal al Companiei Indiilor orientale. În fotografia 1, o parte din tezaur.

...ȘI ÎN ITALIA

O întimplare relativ asemănătoare s-a petrecut recent și în Italia, lîngă orașul sicilian Messina. Înfîgînd lopata în nisipul plajei din Maregrossa, un pescar a descoperit o monedă de aur. Intrigat, a început să sape în jur și a mai găsit și alte monede, bătute toate în Spania în secolul al VII-lea. Zvonul acestei descoperiri s-a răspîndit cu repeziune și în scurt timp nisipul plajei ca și cel de pe fundul mării erau scormonite, ca într-o adevărată goană după aur, de sute de persoane venite din Sicilia și Calabria (în fotografia 2). S-au descoperit peste 1500 monede de aur, multe dintre ele au și fost vîndute amatorilor la prețuri variînd între 10 și 50 de mii de lire italiene. Colectionarii au angajat grupuri de băiețandri ca să cerceteze plaja centimetru cu centimetru. În legătură cu proveniența monedelor circulă diverse ipoteze încă neverificate.

veșnica tinerețe a imaginilor

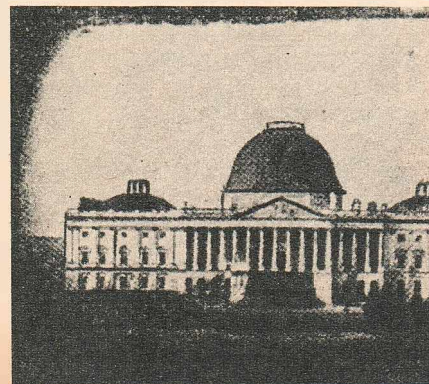
Sfinxul și una dintre piramidele de la Giseh, în apropiere de Cairo... Clădirea Capitolului din Washington, care adăpostește dezbaterile celor două corpuri legislative ale Statelor Unite, Senatul și Camera reprezentanților...

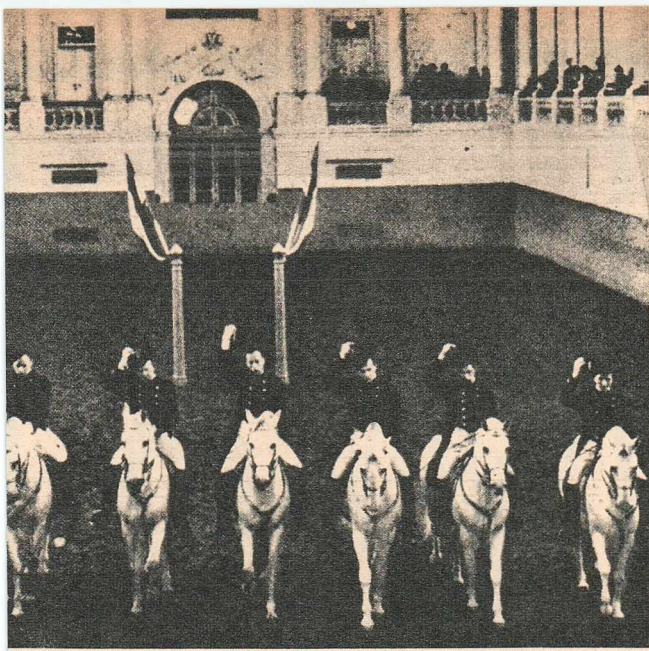
Imagini banale pentru omul de astăzi, care le-a întîlnit de nenumărate ori în ilustrațiile volumelor, în paginile ziarelor și revistelor, în filmele marelui și micului ecran. Da, numai că ambele clișee pe care le reproducem au ca trăsătură comună o vîrstă mai mult decît seculară.

Fotografia nemuritoare a monumentelor ale Egiptului a fost realizată în 1849 de francezul Maxime du Camp, cu prilejul unei călătorii în care l-a însoțit pe marele prozator Gustave Flaubert. Notele de drum și scrierile acestuia au rămas inedite pînă de curînd. Odată cu publicarea lor a apărut și remarcabilul cadru al lui du Camp, obținut — să nu uităm — la doar zece ani după ce invențiile simultane ale lui Jacques Daguerre în Franța și William Henry Fox-Talbot în Anglia au adus pe lume arta fotografiei propriu-zise (e drept că, încă în 1822, Joseph-Nicéphore Niepce executase o heliogravură, imprimînd o imagine pe o placă de alamă tratată chimic, cu ajutorul razelor solare).

Iată ce scria Flaubert în jurnalul său de călătorie, la data de 7 decembrie 1849: «Nisipul, piramidele, Sfinxul — toate cenușii, scaldate într-o lumină trandafirie; cerul cu desăvîrșire albastru, vulturii planînd și rotindu-se încet în jurul vîrfurilor piramidelor. Ne oprim în fața Sfinxului, care ne fixează cu o privire înspăimîntătoare; Maxime e alb ca varul; mie mi-e teamă să nu mă cuprindă

amețea și încerc să-mi stăpînesc emoția». Cel de-al doilea clișeu a fost executat în 1846 de John Plumbe-junior, un pionier american al dagherotipiei. Un colecționar a descoperit recent șase plăcuțe de argint cu vederi din Washington aparținînd lui Plumbe, în taraba unui negustor de vechituri din San Francisco. Achiziționîndu-le cu 18 dolari, el le-a revîndut Bibliotecii Congresului cu... 12000 dolari. Dar dincolo de această rentabilă combinație, important este că s-au recuperat cele mai vechi fotografii care înfățișează capitala Statelor Unite. În imaginea pe care o publicăm, Capitolul din Washington are încă vechea sa cupolă, înlocuită în 1863 cu una mai monumentală.

lipițanii — 400 de ani

Celebra «Școală spaniolă» din Viena, supranumită sanctuarul lumii ecvestre, una dintre ultimele înalte școli de echitație care a supraviețuit în Europa, a sărbătorit cu mare fast împlinirea a 400 de ani de existență. La festivitățile organizate la manejul de iarnă de la Hofburg, la Palatul sporturilor și la castelul Schönbrunn au fost prezentate trăsuri și atelaje istorice, tablouri vii evocând serbările de altădată. Au participat reprezentanți ai celeilalte mari școli europene de echitație de la Saumur (Franța), călăreți andaluzi, precum și cei trei medaliați olimpici ai probelor de dresaj. Baletul lipițanilor de la Viena (armăsari albi importați din Spania, de unde și numele școlii) a putut fi admirat numai de cei care și-au rezervat bilete la aceste festivități cu șase luni înainte.

În fotografie: o cadrulă de lipițani evoluind în cadrul foarte aristocratic pe care-l oferă acestor spectacole, destinate odinioară exclusiv curții imperiale, manejul de la Hofburg.

raportul lordului langford

Apariția în Anglia a unui raport asupra pornografiei, elaborat de o comisie de anchetă condusă de lordul Langford, a avut drept urmare imediată confiscarea a peste două tone de publicații, filme și fotografii pornografice. Citind numeroase date statistice, ca de pildă cifrele de afaceri ale comercianților de materiale pornografice (în total 10 000 000 lire terline pe an), raportul urmărește facilitarea urmăririi judiciare a celor ce practică acest gen de comerț, înăsprirea pedepselor prevăzute de lege, ridicarea nivelului moral al emisiunilor de radio și televiziune, precum și o redefinire legală a noțiunii de obscenitate.

În fotografie: volumele conținând voluminosul raport angford sunt pregătite pentru a fi difuzate.

de la piatra gravată pînă azi

În cadrul manifestărilor consacrate Anului internațional al cărții, Biblioteca națională din Paris a organizat o expoziție prezentînd evoluția cărții de-a lungul timpului. Exponatele, provenind aproape în exclusivitate din colecțiile bibliotecii, evocă istoria cărții cu ajutorul unor numeroase piese dintre care multe unicate. Sînt astfel prezente în expoziție, printre altele, papirusul descoperit la Teba de orientalistul francez Emile Prisse d'Avennes (așa-numitul «papirus al lui Prisse»), datînd din mileniul doi î.e.n. și considerat ca fiind cel mai vechi document scris din lume, statuia Scribului egiptean, împrumutată de la Muzeul Luvru, un manuscris Maya, ale cărui hieroglife trasate pe hîrtie de agavă nu au putut fi descifrate pînă în prezent. Sînt expuse de asemenea obiecte care au servit ca suport scrierii — pietre, tăblițe cerate, pergamente, suluri din piele sau din mătase. Tipări-turile sînt reprezentate prin exemplare rare și foarte prețioase, ca și prin unelte de tipărit. Tehnica gravării și a legătoriei, comerțul cu cartea și toate activitățile anexe sînt evocate cu ajutorul unor sugestive reconstituiri, care contribuie la valoarea documentară a acestei expoziții. În fotografie: legătură de carte cu lanț, datînd din secolul al XV-lea.

cronica de trei secunde

PAZA ȘI MATUL

Olimpiada de șah se dispută — după cum ne informează chiar «Sportul» — într-o localitate minunată, într-un cadru de vis, în mijlocul naturii feerice, vegheată de militari bine înarmați și însoțiți de ciini polițiști excelent antrenati. Unele echipe sînt transportate din paturile lor la masa de joc, cu automobile blindate. Șahul e un joc care cere cea mai perfectă liniște, un joc în care adversarii nu scot o vorbă, nu știu ce-i acela gest violent, șahul e foarte departe de box, de tir cu arcul, de judo, cu fotbalul chiar că n-are nimic comun, șahul e o lungă meditație, o neverosimilă tăcere, o fantastică ciocnire între două tăceri, un război mutual între două taine cît mai adînci. Psihanaliza scormonitoare, desigur că a descoperit și aici agresivitatea umană, obsesia tatălui prin «șah mat», impulsul morții și al uciderii stăpînului prin «șah mat» — dar acestea sînt subtilități psihologice care nu necesită prezența forțelor armate și a cîinilor ei. Dacă pentru orice speculație psihiatrică va apărea la ușă un polițist cu dulăul său — n-am mai putea ieși din casă și n-ar mai avea rost nici un automobil blindat... Ne e clar deci că nu pentru a veghea la comiterea vreunui «șah mat» printr-un superb sacrificiu de damă stau în bătaie puștile și caninii în jurul sălii de joc olimpic.

Și fiindcă ne e foarte clar de ce stau — va trebui să ne exprimăm îngrijorarea că paza e totuși insuficientă; insuficientă și — mă tem — ineficace. Paza de afară nu înseamnă mare lucru fără o pază și înăuntru, în sală. Eu cred că la fiecare masă de joc ar trebui să stea de veghe un cîine dublat de polițistul său. Așa cum la maratonul olimpic, în condițiile știute, fiecare atlet ar fi trebuit să fie însoțit de un trăgător de elită, mai

ales cei rămași în urmă, singuri-singurei, departe de Satul olimpic și de mama care i-a făcut, pradă ușoară pentru orice comando dotat cu oarecare imaginație — și aici, la șah, din clipa cînd s-a jucat e2—e4 și adversarul a răspuns cu o «siciliană» sau cu «o spaniolă», polițistul ar trebui să țină mina pe trăgaci iar cîinele — cîini speciali dresați pentru olimpiada de șah! — să-i fixeze cum se cuvine pe cei doi combatanți. Fiindcă ce se va întîmpla dacă — de nimeni păzit — «negrul», în dificultate după deschidere, va anunța «albului» că are la el o grenadă și va arunca sala în aer în cazul că e făcut mat? Ce va face «albul»? Va ceda șantajului sau va face mat, sărînd în aer cu toată sala? Nici un guvern din lume nu-l va putea ajuta să rezolve dilema... Dau doar un exemplu, conștient de slăbuța mea capacitate imaginativă în domeniul organizării terorii și urii. Sînt convins că în lume există grupuri de șahiști mult mai capabile decît mine în a ridica ostacii cînd finalul de turnuri se dovedește pierdut și pionul trecut nu mai poate fi oprit să se transforme în regină...

Dar cu un cîine care să amioasă grenada din clipa cînd arbitrul dă drumul ceasului de control, cu un polițist care să «simtă» o variantă Richter-Rauzer (cu joc ascuțit de ambele părți) — cred că partida s-ar desfășura în condiții de securitate ceva-ceva mai bune. Firește, aceasta ar pretinde ca tot mai mulți cîini și tot mai mulți polițiști să învețe șah, adică să-și educe răbdarea și puterea de abstracție. N-ar fi cea mai dezagustătoare dintre sarcini trasate polițiilor internaționale și cîinilor ei.

...Singura problemă înfricoșătoare — înfricoșătoare prin lipsa unui răspuns coerent, logic și convingător — este aceasta: de ce am mai juca șah?

Radu COSAȘU

agendă

Rezultatul recentelor alegeri din insulele Bahamas (colonia britanică din 1646) — respectiv obținerea de către Partidul Liberal Progresist al premierului LYNDON O. PINDLING a 27 mandate din totalul de 38 în Adunarea reprezentativă de la Nassau — este apreciat la Londra ca manifestarea «unui puternic sprijin popular» dat politicii promovate de acest partid și vizînd obținerea independenței insulelor. Foreign Office-ul a indicat că este pregătit pentru tratative în s-opul negocierii unei constituții independente a Bahamasului.

Cu prilejul împlinirii a 50 de ani de activitate a biroului de proiectare pe care-l conduce, cunoscutul constructor de avioane sovietic ANDREI TUPOLEV a fost distins pentru a treia oară cu medalia de aur «Secera și ciocanul». Biroul de proiectare de pe planșetele căruia au luat ființă aproximativ 150 tipuri de aeronave, printre care super-sonicul «TU-144», aflat în prezent în fază experimentală, a fost de asemenea decorat cu același prilej.

În urma proclamării legii marțiale de către presedintele FERDINAND MARCOS, pentru a se preveni — potrivit afirmațiilor sale — pericolul unei răsturnări a guvernului, în Filipine au fost operate numeroase arestări în rîndurile unor lideri ai opoziției, conducători ai sindicatelor etc. Un ordin general, promulgat ulterior de președintele filipinez, menționează totodată că reforma agrară va fi aplicată pe întreg teritoriul țării.

După încheierea așa-numitei Conferințe constituționale de la Darlington, organizată cu intenția de a se găsi o soluție pentru reglementarea situației din Ulster, dar soldată în fapt printr-un eșec datorită neparticipării partidelor reprezentînd populația minoritară catolică, secretarul de stat britanic pentru Irlanda de Nord, WILLIAM WHITE-LAW, a declarat că va da publicității o «carte verde» cuprinzînd «propuneri pentru convorbiri ulterioare».

A încetat din viață, la Paris, în vîrstă de 73 de ani, ROBERT CASADESUS, unul dintre cei mai mari pianiști ai contemporaneității. Ultim reprezentant al unei mari familii de muzicieri, Robert Casadesus a desfășurat o strălucită activitate concertistică, excelențînd îndeosebi în interpretarea unor compozitori ca Scarlatti, Rameau, Mozart, Beethoven și Schumann. Distins pentru meritele sale cu Legiunea de onoare, Casadesus a fost cunoscut de asemenea ca eminent pedagog și compozitor.

O comisie de anchetă a Senatului S.U.A. a organizat debateri pentru a afla cum a fost posibil și care a fost mobilul atacurilor aeriene împotriva teritoriului R.D. Vietnam puse la cale de generalul JOHN LAVELLE, din armata a VII-a aeriană americană din Thailanda, înaintea ordonării acestora de către președintele Nixon. În cadrul Comisiei s-a relevat de asemeni că Lavelle alcătuia totodată două rînduri de rapoarte asupra activității sale — unul, fals, adresat Pentagonului, și altul, oglîndînd realitatea, păstrat confidențial de către superiorii săi din forțele aeriene din Indochina.

de Ion VARGA

cu mannix

Tocmai pentru că mi-e simpatic, mă îngrijorez de soarta lui. Cu cei 20—25 de ani în câmpul muncii pe care-i are — și ce muncă! — poate să o dea în bară cînd nici nu s-așteaptă. O fi el în formă, dar de, îl mai aruncă unul în apă sau îl trage un curent și s-alege cu-n lumbago de umblă strîmb toată viața, cît îi el de Mannix. Apoi bușește sau îi bușit de două ori pe săptămînă; ori ca mine face o entorsă sau își rupe un ciolan — Doamne ferește — că de la 40 în sus îi ușor. Și ce se face?

Te uiți la el, holtei: nu tu casă, nu tu nevastă. Păi viața asta, — să tot alergi pe la «Nufărul» cu rufe, să mînci te miri ce la expres — trebuie s-o recunoaștem deschis, nu mai ține!

N-am dreptate să fiu îngrijorat? Ba bine că nu. Noroc că mi-a venit și-o idee. Frumușel încă e, bănuiesc că o fi avînd și studii acceptabile. perseverent — ce să mai vorbim, isteț îi: pot să-l însor (că-i timpul) destul de ușor. Despre casă și mașină discut cu el mai tîrziu. Să văd cum se comportă.

Pentru început i-aș zice:

— Măi, nea Mannixulețule, hai să luăm și noi o gustare și să schimbăm o vorbă. Caută tu — că d-ai ai fost defectiv — unde putem noi ciuguli niște icre de știucă proaspăt întoiate, ori niște crenvurști fierbinți cu hrean abraș, ori o păstrămioară de căpriță zveltă, ușor îmboiată, numai bună de pus pe grătar.

Și parcă-l văd pe Mannixuț consultându-și fișele computerului, punînd în priză radarul portativ și pornind călare pe o Mobra ultimul tip întru îndeplinirea misiunii. Eu n-am decît să aștept acasă să urmăresc cum s-aprind beculețele așezate strategic pe harta Bucureștiului: Pescarul = nix!; Dunărea = ioc!; Porumbu = canci!; Diham, Grădinița, Izvorul rece, Miniș, Opera, Perla, Motanul-negru... = chix... Și de odată: ura!... și-mi dă adresa. Nu-i strașnic?

— Mannixucule, caută tu un turburel, că mi-a ruginit înghițitoarea...

Și rezolvă băiatul nostru și problema asta. Și tot așa. Bineînțeles nu ușor: cu alergătură, cu bușeli și toată garnitura.

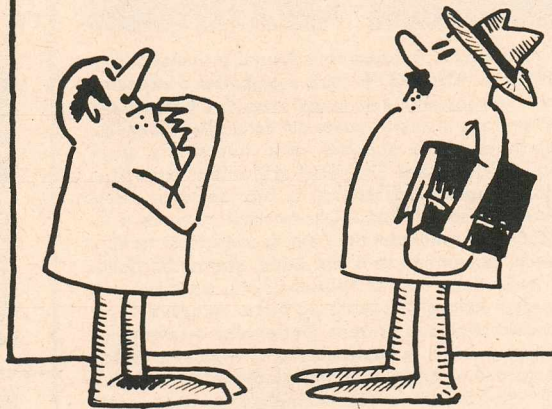
Apoi:

— Mannixulescule, îmi placi. Acum că te fac om, pe lingă că o să te-nvăț cum să pui murături pe cînste, vreau să-ți pregătesc ca răsplată un imambaialdi cum n-ai mîncat de cînd ești! Numai fă-mi rost de niște vinete. (Cu Mannix nu am să am nici o grijă) Așa că am să aleg vreo 3-4 vinete frumoase, le curăț cite o șuviță de pieleță de-a curmezișul să apară vîrgate, apoi le tai în felii groase, de-a lungul, și le pun la sare — cam o oră — ca să lase apa. În acest timp rumenesc cîteva cepe frumoase. Pe urmă iau o cratiță și așez un rînd de ceapă rumenită, apoi presar un rînd de ardei grași tăiați ca tăiței; adaug un rînd de roșii tăiate felii. Peste roșii așez vinetele care au stat în sare, avînd grijă să le storc ușor — ca să nu se fărîme — cu mîna. Ca să nu uit, printre roșii, ardei și deasupra vinetelor presar frunze de pătrunjel tocate mărunt, amestecate cu cîteva căței de usturoi — tot tăiat mărunt. Aștern astfel mai multe straturi succesive pînă se umple cratița. La sfîrșit adaug puțină apă, cîteva linguri de ulei, sare și cimbru. Cratița o pun pe foc potrivit pînă fierbe și scade zeama. (Se mîncă și rece.)

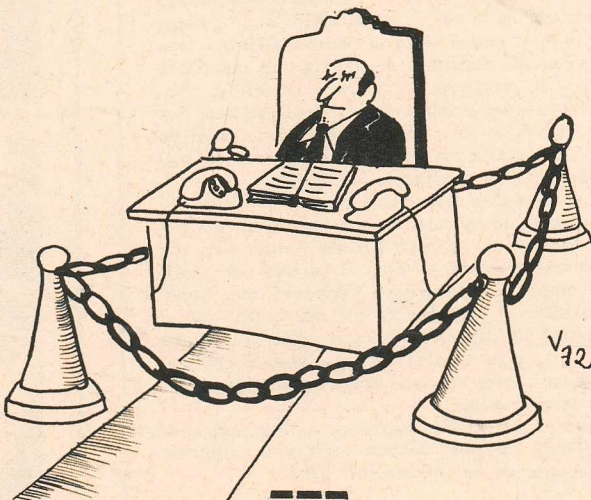
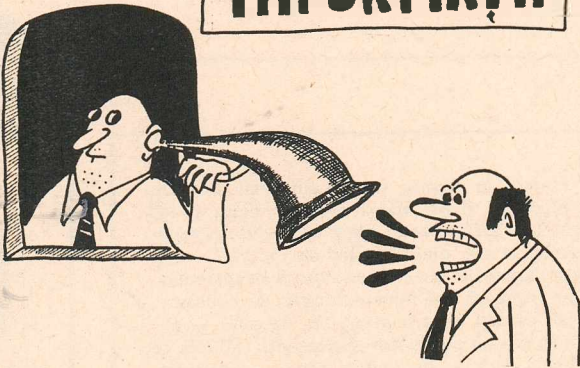
Ei, bine. numai pentru imambaialdiul ăsta și tot merită Mannix să se lase luat în antrepriză de mine. Mai ales, după cît se pare, s-a cam aflat de intențiile mele pentru că am și primit niște oferte serioase de la niște tinere prezentabile, gospodine și iubete care... Dar ce să mai vorbim. Să așteptăm ce zice împetricatul.

P.P. NASU

GHIȘEU

INFORMAȚII

FIRE DE IARBĂ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

ORIZONTAL: 1) Pictor român care a transpus pe pînza o femeie «Culcată pe iarbă». 2) Acolo, pe margini! — Celebrul autor al poemului «Fire de iarbă». 3) Onomatopoe — Pictor francez, creatorul tabloului «Dejunul pe iarbă». 4) Se duce la păscut — Face rost «din pămînt, din iarbă verde». 5) Creangă — Fire de iarbă! 6) Scule! — «Nu călcați pe iarbă!» 7) Personaj din romanul «Iarba uitării» de V. Kataev — De loc apropiat. 8) Păsări din Noua Zeelandă — Arc. 9) Autorul poeziilor «Iarbă trează» și «Steaua-n iarbă» — Sesiune! 10) Autorul volumului de versuri «Iarba fiarelor» — Iarbă... la singular.

VERTICAL: 1) Iarbă — Islaz. 2) Lacrimi în iarbă — Unele se practică pe terenuri gazonate (sing.). 3) Iarba și buruienile crescute pe un loc rămas nelucrat. 4) Un gram de wolfram! — Dînsa — Han go! 5) Fizician german (1787—1854) — Sculptor român care a dăltuit în piatră momentul «Proclamației de la Islaz». 6) Orașul în Kenya — Cinci cute! — Cu zuluți în cap! 7) Adjectiv legat de apartenența la un popor (pl.) — Doi, minus zero! 8) Rîu antic — La jocul de table. 9) Pui de ciine — A tăia iarba. 10) Număr prim — Folosește iarba de mare.

Adam STOICA

Dicționar: ZUP, MOA, OHM, RIAS, SMER.

Dezlegarea jocului TOAMNA, LA CULES DE VIE apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) CADARCA — CUBA. 2) AMAN — OTTONEL. 3) LAC — STANCU — I. 4) URICANI — E — AC. 5) GA — ERA — SASCA. 6) A — SPIRIT — VIN. 7) ROS — CIRAC — NT. 8) ET — RA — AFIN — E. 9) AERE — ANISON. 10) STICLE — D — DON. 11) CINA — STEPA — E. 12) ATASATI — ALBA.

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘĂTESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

• Niciodată poate ca-n acest an toamna literară n-a fost mai bogată, din fericire, în septuagenari. Șerban Cioculescu, Camil Baltazar, Sașa Pană au primit de curind și cu acest prilej omagiile cititorilor. Și iată că în prezenta săptămână înscrîm în acest modest colț de revistă un alt nume de scriitor care trece în deplinătatea spiritului său viu și tineresc peste pragul venerabilei vârste: **Zaharia Stancu**. Pentru poetul atîtor concentrate emoții, pentru prozatorul atîtor ample și memorabile evocări, pentru ziaristul mereu prezent în tumultul vremurilor, sincerul nostru omagiu.

• **Maria Luiza Cristescu: Castelul vrăjitoarelor**. O carte de «nuevele medievale» scrise cu dezinvoltură și cu un veritabil simț al epicului. În cariera scriitoricească a încă tinere autoare, această carte reprezintă o indubitabilă confirmare a unei autentice vocații și e datătoare de viitoare certitudini. Vom reveni (Editura Cartea Românească).

• În Editura Kriterion a apărut în limba maghiară cartea de proză: **Cu ochii legați** de Kincses Elemér.

• Tot în aceeași editură au mai apărut în limba sîrbo-croată cărțile de versuri: **Visuri înaripate** de Slavco Vesnici; **La izvor** de Branko Radicevici.

• **Petre Pascu: Gorun adinc**. Îndelungată experiență a poetului e vizibilă în versul său bine strunit, în vocabula frumoasă potrivită, în claritatea imaginii. În evocarea plaiurilor natale ardeleni lira poetului vibrează cu deosebire (Editura Cartea Românească).

• **N. Mihăescu: Carte despre limba românească**. Departate de practicile unui purism excesiv și de sticlele sterile ale cine știe căruia grămatic, N. Mihăescu e un avizat apărător al limbii românești în spiritul și litera ei. Cartea sa, dezvăluind cu bun-simț și pe temeiul unei cunoașteri profunde a dezvoltării limbii noastre multiple abateri de la «o corectă și frumoasă exprimare», e un eficient instrument de lucru pus la îndemîna unor variate și largi categorii de cititori. (Editura didactică și pedagogică).

TEATRU

• **O pasăre dintr-o altă zi** de Dumitru Radu Popescu (Teatrul Național Cluj): două nume de rezonanță ale teatrului românesc, dramaturgul D.R. Popescu și tinărul regizor Alexu Visarion, colaborînd la lansarea acestei premiere absolute, într-o interpretare care constituie și ea o marcă de garanție artistică—Silvia Ghelan, Gh. Nuțescu, Liviu Rozorea, Anca Neculce-Maximilian, Dorel Vișan, Li-gia Moga, Melania Ursu, Rodica Daminescu și alții.

• **Omul cu mîrtoaga** de G. Ciprian (Teatrul «Mihai Eminescu», Botoșani): savuroasă și mult jucată comedie a actorului-dramaturg, redusă în actualitatea artistică, pe scena botoșaneană, în regia lui Eugen Traian Bordsănuș și interpretarea actorilor Virgil Raiciu, Doru Buzea, Gh. Doroftei, Milena Rizescu, Elena Ligi ș.a.

• **A douăsprezecea noapte** de Shakespeare (Teatrul dramatic Brașov): cea de-a doua premieră a stagiunii brașovene, încercînd să formuleze un punct de vedere scenic personal, în viziunea regizorală a lui Eugen Mercus, scenografia lui Traian Nițescu și interpretarea actorilor Mircea Andreescu, Paul Lavric, Costache Babii, Ion Fiscuteanu, Paula Ionescu, Maya Indrieș, Geta Grapă și alții.

• **Vlad Tepeș în ianuarie** de Mircea Bradu (Teatrul de stat Oradea): piesă de evocare istorică semnată de un autor local, de o rigoare și o severitate bărbătească pe care o dovedește, printre altele, și absența din acțiune a oricărui personaj fe-

Rețineți din timp la chioșca- rul d-voastră ALMANAHUL FLACĂRA '73. Ca de obicei, el se va epuiza rapid.

Marie Dubois

minin, pusă în scenă (poate tocmai pentru a-i tempera misoginia!) de regizoarea Magda Bordeianu. În rolul lui Vlad Tepeș, un oaspete: actorul Ștefan Sileanu de la Teatrul de stat Tg. Mureș. În distribuție, printre alții: Dorel Urlățeanu, Eugen Harizomenov, Mihai Păunescu, Grig Drîstaru, Eugen Tușulea, precum și Teo Cojocar, proaspăt absolvent al Institutului și cel mai nou angajat al trupei. • **Harap Alb**, excelenta dramatizare și montare a regizoarei Zoe Anghel Stanca pe scena Teatrului Tineretului din Piatra Neamț, își reîncepe călătoria în lume, de astă dată într-un turneu de 11 spectacole în Danemarca.

DISC

• «Miniaturi corale preclasică» — oferite de corul de cameră «Madrigal», sub conducerea dirijorului Marin Constantin — o remarcabilă antologie a muzicii evului mediu și Renașterii, din domeniul acit de popular, pe atunci, al madrigalului. Menționăm: «Je vois des glissantes eaux les ruisseaux» de G. Gostelej, «Rest, sweet nymphs» de F. Pilkington, «Amor vittorioso» de G. Gastoldi, «Jungfrau, dein schon Gestalt» de H.L. Hassler (ECE-0611/ST-ECE-625).

• Mult îndrăgita solistă de muzică populară românească, una din cele mai întîlnite prezențe artistice în discografia noastră, cîntăreața Irina Loghin ne prilejuiește noi surprize. Recentul disc realizat de «Electrecord» cuprinde o bogată culegere de piese folclorice, multe din ele cu valoare de unicat: «Ce focșor și ce amar», «Of, dor, of mor», «La cîreșul rețezat», «Omul cît trăiește-n lume», «Asta e poțeca mea», «Cine trece pe islaz» și «Fă-mi, măicuța-mea, o salbă» (STM-EPE-0747).

• Un virtuoz la orizont: Dumitru Potoarcă. Acompaniat de Orchestra de muzică populară a RTV (dirijor Radu Voinescu), talentatul violonist ne oferă: «Ciobănașul», «Bătuta de la Mircești», «Joc moldovenesc» și alte nestemate folclorice (45-EPC-10 233).

PLASTICĂ

• Cunoscuta creatoare de tapiserii **Constanța Crișan** s-a reîntors la prima ei pasiune: pictura. Peisaje, naturi moarte, compoziții, flori — un repertoriu vizual clasic inspirat de impulsurile lumii obiective, dar decantat de accidentele descripției naturaliste. Restituind obiectelor simplitatea lor arhitecturală, artista creează mici reverii geometrice («Călătoria imaginară», «Serpentine», «Natură moartă» etc.) sau compoziții simbolice tratate decorativ («Merele de aur», «Nedumerire» etc.), toate domi-

nate de calmul cromatic al tonurilor pastelate (Orizont, bd. Bălcescu nr. 23).

• Expriindu-se încă de la debut cu o accentuată originalitate I. **Krijanovsky** a evoluat spre o prelucrare a unei viziuni de sorginte expresionistă cu mijloace ornamentale. Simbolul, utilizarea decorativă a culorilor, prezența activă a liniei, care își concentrează valorile expresive mai ales în arabesc, sînt trei factori constitutivi ai acestei picturi care oscilează între magia semnelor («Nud») și delirul ornamental (Orizont).

• Tapiseriile **Annei Tamas** violentează vechile canoane nu numai prin izolarea lor în spațiu prin rame ascunse, dar și prin răpirea acelor moliciuni și căderi proprii materialului. Nici imaginile nu tîin de ornamentica și componistica tradițională, ele fiind proiecții imaginare ale unor posibile peisaje realizate cu rigoare formală, într-o asceză coloristică sugestivă (Apollo).

• **Dan Erceanu** face parte din avangarda celor care în ultimii ani au reinnoit limbajul graficii românești. Practicînd tehnici de mare finețe, — acvatinta, acvaforte — care dau imaginii o putere fascinantă de evocare, Erceanu nu face trimiteri la realitatea imediată, ci la stările echivoce ale spiritului, practicînd acel «disegno interno» care duce la abandonarea imitației și la mutarea creației pe terenul fanteziei, la care adaugă descoperirea suprarealistilor: montajul subiectiv al recuzitei. Rezultatul: imagini cu o putere magică de captare a privitorului, care caută neliniștit semnificații unor stări de ambiguitate (Apollo).

• **Dragoș Gănescu**, ca cea mai mare parte a generației sale, practică o ceramică sculpturală. Și el construiește obsesiv forme, cu o netăgăduită ingeniozitate, căutînd să le confere pe lîngă virtuțile decorative și un caracter funcțional adecvat (Apollo).

MUZICĂ

• Dirijorul olandez **Willem van Otterloo**, la pupitrul orchestrei simfonice a Filarmonicii în concertul de astă-seară din sala Ateneu. Programul, pentru toate gusturile, cuprinde: Simfonia nr. 88 de Joseph Haydn, suite de balet «Pulcinella» de Igor Stravinski și Simfonia fantastică de Hector Berlioz.

• Orchestra simfonică a RTV urcă pe estrada din strada Nufierilor la 10 octombrie, dirijată de **Emanuel Elenescu** și avînd ca soliste pe harpista Martine Géliot din Franța și violonista Mayumi Fujikawa din Japonia. În program: Divertisment pentru orchestră de coarde și două clarinete de D. Capoiانو; Concertul pentru harpă și orchestră de P. Constantinescu, Concertul pentru vioară și orchestră de Mendelssohn-Bartholdy (ispită irezistibilă pentru violoniștii de pe toate continentele) și poemul simfonic Don Juan de Richard Strauss.

• Sala mică a Palatului găzduiește la 9 octombrie concertul de deschidere al ciclului «Schubert-Brahms, maeștri ai muzicii camerale». Instrumentiști valoroși ai ansamblului stereofonic al Filarmonicii, în frunte cu clarinetistul Aurelian Octav Popa, ne oferă un cvintet de Brahms și un octet de Schubert.

• La 13 octombrie, la Ateneu, concert extraordinar al valoroasei orchestre de cameră «București», cu Ion Voicu dirijor și solist. În program: Vivaldi, Mozart, Enescu,

Schubert.

• Juriul Festivalului internațional de muzică de cameră (printre componenții căruia cităm doar un nume: Enrico Mainardi) de la Forte dei Marmi, Italia, a decernat premiul I și medalia de aur compatrioților noștri violoncelistul **Cătălin Ilea** și pianistul **Albert Gutman**, declarați «cel mai bun duo».

• Au părăsit această lume, la interval doar de cîteva zile, — tristă coincidență temporală — **Maria Lătărețu** și **Aurelia-Fătu Răduțu**, două soliste de muzică populară care lasă numele lor indestructibil legate de evoluția creatoare a artei interpretative folclorice a acestor ani. Bogata discografie, imprimările radio și tele, rămase ca o prețioasă moștenire de la ilustrele artiste, nu ne pot mîngîia totuși pentru dureroasele pierderi.

Maria Lătărețu

Aurelia Fătu-Răduțu

CINEMA

• **Orizont abrupt**.² Regizorul sovietic **Vasili Ilișenko** (Studiourile A.P. Dovjenko) ne propune o debateră lucidă despre curaj și responsabilitate. În distribuție — **Nikolai Timofeev**, **Boris Zeidenberg**, **Tatiana Konjuhova**, **Aleksandr Gai**, **Alexei Kuznetsov**, **Irina Tereșenko**.

• **Pero și prietenii săi**. Universul copiilor, refăcut cu o stîngăcie mult prea evidentă pentru a nu fi și plicisitoare. Scenariul și regia — **Vladimir Tadej** (Studiourile Croația film). Interpreți — **Mladen Vasari**, **Adem Cejvan**, **Boris Dvornik**, **Inge Apelt**, **Antun Nalis**.

• **Marea hoinăreală**. Din nou **Gérard Oury** la loc de cînstă pe ecranele noastre. După «Mania grandorii» — încă o întîlnire cu cel care declanșează și apără comicul în stilul său, binecunoscut de-acum spectatorilor noștri. În fruntea distribuției — **Bourvil** și **Louis de Funès**. Parteneri — **Benno Sterzenbach**, **Mike Marshall**, **Terry Thomas**, **Claudio Brook**, **Andréa Parisy**, **Marie Dubois**, **Colette Brosset**.

• **Misiunea sublocotenentului Sîpos**. Producție a studiourilor din R.P. Ungară. Construită după legile filmelor polițiste, pelicula lui **Tamas Fejer** nu ocolește implicațiile sociale revelatoare. Interpreți — **Gábor Harsányi**, **Gábor Koncz**, **Gyula Szersen**, **Angela Csaszar**, **Ferenc Kállai**.

• Luna octombrie se anunță neobișnuit de bogată în premiere românești. După «Drum în pe-

numbră» vom mai vedea: «Zestrează» (regia — **Letiția Popa**), «Săgeata căpitanului Ion» (regia — **Aurel Miheles**), «Cu mîinile curate» (regia — **Sergiu Njcolaeșcu**).

TV

ÎN ACTUALITATE. Cronică marrii întreceri în cinștea aniversării republicii continuă zilnic în **Televizorul** de la ora 19.30 • Continuă și ciclul **Comentariu la 40 de steme**, cu județele Argeș (duminică), Bacău (marți), Bihor (joi).

REPORTAJ. **Caratele hărniciei** — un reportaj semnat de Ion Sava (luni ora 21.20) • **Circulația rutieră în mediul rural** este tema emisiunii **Satul contemporan** (vineri ora 18.15) • Pe teme externe — **Contraste în lumea capitalistei** (luni ora 22.30).

DEZBATERI. La deschiderea anului de învățămînt politic se reia emisiunea **Întrebări și răspunsuri** în ajutorul cursanților (marți ora 18.50) • **Cărți și idei**: **Dezbateri pe marginea lucrării «Structura acțiunii sociale»** de Ion Tudosecu (joi ora 22.10, pr. 2).

ȘTIINȚĂ. **Anchetă științifică internațională** pe tema «Laboratorul viitorului» (vineri ora 21.50).

LITERATURĂ. **Edgar Papu** despre cartea lui **Romul Munteanu «Profilul literar»** (luni ora 22.30).

TEATRU. A doua parte a adaptării TV «**Robespierre**» (marți ora 20.20) • **La Teatrul scurt**, «Jucătorii de cărți» de **Gogol**, cu actorii Teatrului «**Maria Filotti**» din Braïla (vineri ora 20.30).

FILM. Un film de **Anthony Mann** — «**La cotitura rîului**», cu **James Stewart**, **Arthur Kennedy**, **Julie Adams** (duminică ora 20.25). • **Zguduitoră realizare a cinematografului ceh** «**Romeo, Julietta și întunericul**» (miercuri ora 20.45) • **Michael Craig** în producția britanică «**Conul liniștii**» (vineri ora 20.20) • ... și un film iugoslav — «**Cînd se aud clopotele**» (sîmbătă ora 17.50 pr. 2).

MUZICĂ. **Igor Markevitch** la București (duminică ora 11.10) • **Tenorul Petre Munteanu** în partea a doua a ciclului de lieduri schubertiene «**Cîntecul lebedei**» (sîmbătă ora 17.25).

FOLCLOR. **Cîntec și joc popular din nordul Olteniei la Vetre folclorice** (duminică ora 18.50) • **Cîntă neîntrecutul naist Gheorghe Zamfir** (luni ora 20.20) • **Folclor de pe întreg întinsul țării** (sîmbătă ora 16.40 pr. 2).

DIVERTISMENT. **Recital Marina Voica** (duminică ora 21.50) • **Muzică ușoară chehoslovacă** (marți ora 21.50) • **Alte promisiuni de divertisment cu interpret de mina întii** (sîmbătă ora 21.40).

SPORT. **Săptămîna fierbinte a tenisului românesc**. În finala Cupei Davis, pentru a treia oară, **România-S.U.A.** (vineri, sîmbătă și duminică).

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv **EFTIMIE IONESCU** la concursul **Pronosport**, etapa din 8 octombrie 1972

I. Steagul roșu-Rapid	1, x
II. Jiul-Dinamo	x, 2
III. F.C. Argeș-Petrolul	1
IV. «U» Craiova-«U» Cluj	1
V. Sp. stud.-U.T.A.	x
VI. C.F.R.-A.S.A.	1
VII. F.C. Bacău-Farul	1
VIII. Steaua-C.S.M.	1
IX. Polit. Galați-F.C. Galați	1, x, 2
X. Olimpia Oradea-F.C. Bihor	x, 2
XI. Polit. Tîmș-C.F.R. Tîmș.	1, x
XII. Chimia Făgăraș-C.S.M. Sibiu	1
XIII. Gloria Bă-Minerul B.M.	1

flacăra **F** *album*

MIREILLE MATHIEU — o cântăreață care, de câțiva ani,
rezistă concurenței de pe piața muzicii ușoare.

